

Rapport om Aarhus Universitet

Tilsynsmøde den 26. januar 2011

**Universitets- og
Bygningsstyrelsen**

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

>

Rapport om Aarhus Universitet

Tilsynsmøde med Aarhus Universitet den 26. januar
2010

Indhold

>

1. Indledning	7
2. Dagsorden	8
3. Status	9
3.0 Opfølgning på sidste års rapport om Aarhus Universitet på baggrund af møde med Aarhus Universitet den 5. maj 2010	9
3.1 Profil og strategiske mål	10
3.2 Økonomi og personale	12
3.2.1 Universitetets økonomi	12
3.2.2 Opfølgning på universitetets årsrapport og udviklingskontrakt	12
3.2.3. Nøgletal for Aarhus Universitet	13
3.2.4 Videnskabeligt personale	15
3.2.5 Konklusion	16
3.3 Uddannelse	17
3.3.1 Antal studerende	17
3.3.2 Tilgang	17
3.3.3 Frafald og gennemførsel	18
3.3.4 Fuldførelsesalder	19
3.3.5 Studietid og studieeffektivitet	20
3.3.6 Antal klagesager	21
3.3.7 Konklusion	21
3.4 Forskning	22
3.4.1 Midler til forskning	22
3.4.2 International rekruttering af personale	23
3.4.3 Internationale ranglister	24
3.4.4 Konklusion	25
3.5. Videnspredning	26
3.5.1 Åben- og deltidsuddannelse	26
3.5.2 Efter- og videreuddannelse	27
3.5.3 Deltagelse i den offentlige debat	27
3.5.4 Samarbejde med omverdenen	28
3.5.5 Konklusion	30
3.6 Fysiske rammer	31
3.6.1 Status for fremtidsplaner, nybyggeri og fraflytninger – Aarhus Universitets visionsplan for den fysiske udbygning af universitetet	31
3.6.2 Vedligehold	32
3.6.3 Laboratorieundersøgelsen	32
3.6.4 Konklusion	32
4. Internationalisering af uddannelserne	34
4.1 Ud- og indgående studerende på udvekslingsophold	34
4.2 Internationale studerende på en hel uddannelse	36
4.3 Aarhus Universitets internationaliseringsarbejde	37
4.3.1 Best practice eksempler på internationaliseringsarbejde	38
4.4 Konklusion	39
5. Fremtidens optag og uddannelser der matcher samfundets behov	41

5.1	Studieaktivitet	41
5.1.1	Søgning og optag	41
5.1.2	Fuldførte	44
5.2	Bidraget til opnåelse af 50 procent målsætningen	44
5.2.1	Mål for optag i udviklingskontrakten	45
5.2.2	Opfølgning på sidste møderundes rapport	46
5.3	Uddannelser der matcher samfundets behov	46
5.3.1	Optagelsessandsynlighed og beskæftigelsesfrekvens for uddannelserne på Aarhus Universitet	46
5.3.2	Indikatorer for uddannelsernes tilpasning til samfundets behov	48
5.4	Konklusion	53
6.	Kvaliteten af ph.d.-skoler og ph.d.-optag	55
6.1	Organisering af ph.d.-uddannelsen på Aarhus Universitet	55
6.2	Udviklingen i antallet af ph.d.-studerende	57
6.3	Opfølgning på tilsynsrapport om Aarhus Universitet fra 2010 vedrørende ph.d.-optaget	61
6.4	Konklusion	61
7.	Organisationsændringer	63
7.1	Organisationsforandring	63
7.1.1	Organisationsforandringernes formål i relation til forskning, uddannelse og udveksling med erhvervslivet	64
7.2	Konklusion	65
8.	Visionsplan og strategisk fysisk planlægning	66
8.1	Visionsplan 2010-2028	66
8.2	Laboratoriemidler	66
8.3	Universitetets position i by og region	67
8.4	Bæredygtighed	67
8.5	Konklusion	67
9.	Samspil mellem universitet og erhvervsliv	68
9.1	Tiltag rettet mod uddannelsesområdet	68
9.1.1	Aarhus Universitets strategiske tilgang til samarbejdet med erhvervslivet på uddannelsesområdet	68
9.1.2	Mål i udviklingskontrakten for uddannelse og iværksætteri	69
9.1.3	Eksempel på samspil med erhvervslivet på uddannelsesområdet	69
9.2	Tiltag rettet mod erhvervslivet	71
9.2.1	Vækstforum for Region Midtjylland	71
9.2.2	Videns- og forskerparker	72
9.3	Konklusion	72
10.	Universiteternes udgifter til administration	74
10.1.	Baggrund	74
10.2.	Ny analyse af universiteternes udgifter til administration	74
10.3.	Konklusion	77
11.	Forskningsbaseret myndighedsbetjening	79
11.1	Forskningsbaseret myndighedsbetjening på Aarhus Universitet	79

11.2. Præsentation og drøftelse af uddybning af retningslinjer for forskningsbaseret myndighedsbetjening	80
11.3 Drøftelse af status for fireårsaftaler med fagministerier	81
11.4 Udviklingskontrakt 2008-2010	81
11.5 Opfølgning på tilsynsrapporten for 2010 vedrørende forskningsbaseret myndighedsbetjening	82
11.6 Konklusion	82
12. Konklusion	83
13. Yderligere oplysninger om Aarhus Universitet – henvisninger ved Aarhus Universitet	86
Bilag	87
Bilag 1: Universitets- og Bygningsstyrelsens opfølgingsbrev på Aarhus Universitets årsrapport af 30. juni 2010	87
Bilag 2: Aarhus Universitets svarbrev af 27. september 2010	96

1. Indledning

>

Universitets- og Bygningsstyrelsen afholder i perioden november 2010 til marts 2011 tilsynsmøder med hvert af landets otte universiteter.

De årlige tilsynsmøder blev første gang afholdt i perioden november 2009 – juni 2010. Udgangspunktet for tilsynsmøderne er Universitets- og Bygningsstyrelsens tilsynsrapport ”Tilsynet med universiteterne” fra efteråret 2008.

Nærværende rapport indeholder baggrundsinformation om Aarhus Universitet beskrevet af Universitets- og Bygningsstyrelsen.

På baggrund af tilsynsmøde med Aarhus Universitet, der blev afholdt 26. januar 2011, har Universitets- og Bygningsstyrelsen tilføjet konklusioner til rapportens kapitler. Kapitel 3 blev dog kun sporadisk drøftet på mødet. Rapporten er skrevet på baggrund af bidrag fra Aarhus Universitet, og rapporten har været i høring på universitetet.

Talmaterialet i rapporten er godkendt af universitetet som retvisende under hensyntagen til de beskrevne definitioner. Læseren skal være opmærksom på de anvendte definitioner i tabellerne, da de kan afvige fra de definitioner, universitetet anvender i sin årsrapport.

Rapporten er offentliggjort på ubst.dk.

Rapporten er bygget op med en indledende status om Aarhus Universitet. Herefter følger otte emner, som Universitets- og Bygningsstyrelsen har drøftet med Aarhus Universitet. De seks emner tages op med alle universiteter, mens det syvende emne, forskningsbaseret myndighedsbetjening, drøftes med enkelte universiteter og emnet ”organisationsændringer” er specifikt for Aarhus Universitet.

2. Dagsorden

>

Sted: Aarhus Universitet

Tid: Onsdag den 26. januar 2011

	Dagsordenspunkt
1.	Velkomst v. Aarhus Universitet
2.	Introduktion v. Universitets- og Bygningsstyrelsen
3.	Status for Aarhus Universitet
4.	Internationalisering af uddannelserne
5.	Fremtidigt optag og uddannelser der matcher samfundets behov
6.	Kvalitet af ph.d.-skoler og ph.d.-optag
7.	Organisationsændringer
8.	Visionsplan og strategisk fysisk planlægning
9.	Samspil mellem universiteter og erhvervsliv
10.	Administrationsudgifter
11.	Myndighedsbetjening
12.	Det videre forløb
13.	Eventuelt

3. Status

>

I dette afsnit redegøres for Aarhus Universitets status. Der følges op på konklusionerne i sidste møderundes rapport, der blev skrevet på baggrund af tilsynsmødet med Aarhus Universitet den 5. maj 2011, og der redegøres for universitetets status inden for økonomi og personale, uddannelse, forskning, videnspredning og fysiske rammer.

Afsnittet anvender forskellige kilder, der har været tilgængelige for Universitets- og Bygningsstyrelsen, herunder Aarhus Universitets årsrapport og udviklingskontrakt, Danmarks Statistik, Finansloven, Danske Universiteters statistiske beredskab med flere. Hensigten er at tegne et samlet og overordnet billede af Aarhus Universitet.

3.0 Opfølgning på sidste års rapport om Aarhus Universitet på baggrund af møde med Aarhus Universitet den 5. maj 2010

Indledningsvist følges op på de emner, der blev behandlet i tilsynsrapporten om Aarhus Universitet sidste år, og som ikke indgår i dette års rapport.

Emner vedrørende internationalisering, 50-procent-målsætningen, uddannelser der matcher samfundets behov og ph.d. indgår i rapporterne fra både denne og forrige møderunde. Der er i denne runde tilføjet nye perspektiver til disse områder.

I status om Aarhus Universitet blev det i sidste års rapport fremhævet, at der overordnet tegnede sig et billede af Aarhus Universitet som et universitet med en sund økonomi. Aarhus Universitet havde i 2008 et underskud på 16,0 mio. kr. og i 2009 et overskud på 27,4 mio. kr. Resultatets andel af universitetets samlede indtægter lå begge år inden for 1 procent.

Fordelingen af videnskabeligt personale på stillingskategorier på Aarhus Universitet var på niveau med det samlede billede for universiteterne. Der var dog en lidt højere andel af lektorer ved Aarhus Universitet. Aarhus Universitet ville på sidste møde sætte fokus på karriereveje for alle medarbejdergrupper.

Aarhus Universitet oplyser, at der siden sidste tilsynsmøde er igangsat et konkret projekt om karriereveje for alle medarbejdergrupper, der deles op i karriereveje for videnskabelige medarbejdere og karriereveje for teknisk/administrative medarbejdere. Arbejdet pågår i 2011 og implementering er planlagt til foråret 2012. Et led i arbejdet er at få defineret attraktive slutstillinger ud over professorstillinger, idet Aarhus Universitet ønsker at fastholde en talentmasse, som rækker ud over antallet af professorstillinger.

Bort set fra professorerne er der en lidt højere andel af kvinder i det videnskabelige personale ved Aarhus Universitet sammenlignet med det samlede billede for universiteterne. Aarhus Universitet har underskrevet chartret for flere kvinder i ledelse og har opstillet måltal for andelen af kvindelige forskere fra ph.d.- til professorniveau samt iværksat en række initiativer et roadmap for ligestillingsindsatsen om 10 år.

Aarhus Universitet oplyser, at der er igangsat en række initiativer på ligestillingsområdet, hvilket bl.a. omfatter en fravalgsanalyse gennemført af Center for Forskningsanalyse, der sætter fokus på årsagerne til afbrudte karriereforløb på Aarhus Universitet. Derudover er der oprettet ti lektorstillinger og ti MSO-professorater, som kan søges af begge køn, men såfremt stillingerne besættes med en kvinde, yder Aarhus

Universitet forskellige former for tilskud til hovedområdet. Endelig har Aarhus Universitet vedtaget en ny personalepolitik, hvor ligestilling er gennemgående.

Udviklingen i Aarhus Universitets økonomi og personale er beskrevet nærmere i afsnit 3.2 om økonomi og personale.

Aarhus Universitet oplevede fra 2006-2008 en stigning i hjemtaget af eksterne forskningsmidler fra danske kilder (private og offentlige), mens hjemtaget fra EU og udenlandske kilder generelt faldt. Aarhus Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet mål for tiltrækningen af EU-midler, men universitet levede i 2008 ikke op til målet. Aarhus Universitet oplyste at universitetet havde nedsat en EU-arbejdsgruppe med det formål at tiltrække flere EU-midler til universitetet, blandt andet fra European Research Council (ERC) Aarhus Universitet oplyser, at arbejdsgruppen i slutningen af 2010 blev erstattet af en Task Force med dekan Allan Flyvbjerg som formand. Task Forcen har til opgave yderligere at forstærke indsatsen i forhold til EU.

Aarhus Universitet har ligeledes en forskerstøtteenhed og en database over mulige fonde, betingelser, strategier, bestyrelsesmedlemmer mv., der skal bidrage til at styrke resultaterne af forskernes ansøgninger. Udviklingen i Aarhus Universitets hjemtag af eksterne forskningsmidler er beskrevet nærmere i afsnit 3.4 om forskning.

I relation til emnet om kvalitet i uddannelserne oplyste Aarhus Universitet, at universitetet har opnået EU-kommissionens ECTS-label. Aarhus Universitet fremhævede, at universitetet levede op til kriterierne for dette label, men at universitetet fortsat arbejder videre med sine kvalitetssystemer, da det er den kvalitetskultur, der ligger i dette label, som er central for universitetet.

3.1 Profil og strategiske mål

Aarhus Universitet blev åbnet i 1928 og er i dag Danmarks næststørste universitet. I 2006 og 2007 gennemførte Aarhus Universitet en række fusioner med Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning (2006), Handelshøjskolen i Aarhus (2007), Danmarks JordbrugsForskning (2007), Danmarks Miljøundersøgelser (2007) og Danmarks Pædagogiske Universitet (2007).

Efter at have brugt et par år på at konsolidere sig som institution gik universitetet i 2010 i gang med en større faglig udviklingsproces. Processen skal samle og styrke forskningsindsatsen og sikre et givtigt samspil mellem grundforskning, strategisk forskning og anvendt forskning. Samtidig skal processen fjerne barrierer for udviklingen af et bredt og fleksibelt uddannelsesmarked på universitetet. Med den nye struktur er universitetet gået fra ni til fire hovedområder. De fire hovedområder er: Arts, Science and Technology, Health og Business and Social Sciences. Den faglige udviklingsproces beskrives yderligere i kapitel 7 vedrørende organisationsændringer.

I Aarhus Universitets strategi for 2008-2012 er der identificeret fire kerneaktiviteter for universitetet:

- Fremragende forskning, der indebærer at stimulere nybrud i forskningen, styrke den internationalt anerkendte forskning, og have forskningsgrupper i hele sit fagspektrum, der bidrager til frontforskningen.

>

- Fokuseret talentudvikling, der skal sikre, at kvaliteten af ph.d.-uddannelserne kan måle sig med de bedste i verden, rekruttere de største talenter fra ind- og udland til unikke miljøer, hvor der er frihed til at forfølge det uventede, fordoble antallet af forskere, der uddannes og udvikles på universitetet samt have et sammenhængende forskeruddannelsessystem for de største talenter fra bachelorniveauet.
- Inspirerende rådgivning og videnudveksling, hvor målet er at levere uafhængig forskningsbaseret rådgivning og formidling og således styrke grundlaget for, at der træffes beslutninger på det bedst mulige grundlag i den politiske/administrative proces, udvikle et brugerrettet, helhedsorienteret og internationalt konkurrencedygtigt myndighedsberedskab, og bidrage til, i samspil med erhvervslivet, at udvikle ny virksomhed samt at styrke Danmarks konkurrenceevne.
- Uddannelser og formidling i verdensklasse, hvor målet er at udbyde uddannelser af højeste kvalitet på alle universitetets kompetenceområder, udnytte hele sin bredde til at udvikle nye uddannelser, der reflekterer fremtidens behov, forøge omfanget, relevansen og kvaliteten af sine efter- og videreuddannelsestilbud, tiltrække de bedste studerende og være attraktiv for nye grupper af danske og udenlandske studerende samt styrke vidensamfundet gennem uafhængig og inspirerende videnformidling.

For at udføre kerneaktiviteterne har Aarhus Universitet udpeget fire interne støttefunktioner, der skal udvikles og udbygges i strategiperioden: professionel og sammenhængende ledelse, effektiv støtte og service, fysiske faciliteter og infrastruktur af høj kvalitet samt gennemgående kvalitetssikring. Derudover har Aarhus Universitet udpeget fem prioriterede indsatsområder, som universitetet særligt vil arbejde med: forskningsmiljø, studiemiljø, internationalisering, kompetenceudvikling og profilering.

3.2 Økonomi og personale

3.2.1 Universitetets økonomi

Tabel 3.2.1.1: 2009-regnskabstal for Aarhus Universitet, mio. kr.

	2007	2008	2009
Indtægter i alt	3.440,9	4.770,1	5.270,1
Årets resultat	-15,8	-16,0	27,4
<i>Resultatets andel af indtægter i alt, procent</i>	0 %	0 %	1 %
Egenkapital pr. 31.12	457,6	648,2	675,6
<i>Soliditetsgrad pr. 31/12</i>	22 %	23 %	22 %
Likviditetsbeholdning pr. 31/12	1.037,8	1.194,6	1.330,0
<i>Likviditetsgrad pr. 31/12</i>	0,9	0,9	1,0

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2007-2009. Fra 2007 inkl. HHÅ og DPU, fra 2008 inkl. DMU og DJF.

Tabel 3.2.1.2: Indtægter i alt for alle universiteter i 2009, mio. kr. og procent

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	HHK	DTU	ITU	I alt
Indtægter i alt	7.034	5.270	2.236	705	1.891	1.125	3.746	190	22.197
<i>Andel af samlede indtægter i sektoren, procent</i>	32	24	10	3	9	5	17	1	100

Kilde: Universiteternes årsrapporter 2009.

Aarhus Universitet havde i 2008 et underskud på 16,0 mio. kr. og i 2009 et overskud på 27,4 mio. kr. Resultatets andel af universitetets samlede indtægter lå begge år inden for 1 procent, jf. tabel 3.2.1.1.

Aarhus Universitets egenkapital udgjorde 648,2 mio. kr. 31. december 2008 og 675,6 mio. kr. pr. 31. december 2009. Heraf udgjorde en statsforskrivning 239,8 mio. i begge år. Soliditetsgraden inklusive statsforskrivning udgjorde 23 procent pr. 31. december 2008 og 22 procent pr. 31. december 2009.

Aarhus Universitet havde likvide beholdninger på 1.194,6 mio. kr. pr. 31. december 2008 og 1.330,0 mio. kr. pr. 31. december 2009. Likviditetsgraden var begge år mellem 0,9 og 1,0, hvilket formelt betyder, at universitetets omsætningsaktiver kunne dække mellem 90 og 100 procent af de kortfristede gældsforpligtelser. I praksis udgør en meget stor andel af de kortsigtede gældsforpligtelse dog periodiseringsposter, som ikke forfalder til betaling, så længe universitetet er i løbende drift – eksempelvis i form af donationsforpligtelser og 12-dels rater fra Videnskabsministeriet. Der var således hverken i 2008 eller 2009 nogen risiko for, at universitetet ikke kunne indfri sine forpligtelser.

Aarhus Universitet anførte i årsrapporten for henholdsvis 2008 og 2009, at man forventede, at de økonomiske ressourcer ville blive brugt effektivt og ansvarligt med hensyntagen til både aktuelle opgaver og den langsigtede udvikling og fornyelse.

3.2.2 Opfølgning på universitetets årsrapport og udviklingskontrakt

Universitets- og Bygningsstyrelsen har den 30. juni 2010 sendt et brev til Aarhus Universitet som opfølgning på universitetets årsrapport for 2009. Det er sket på grundlag af styrelsens gennemgang af Aarhus Universitets årsrapport for 2009,

institutionsrevisors protokollat samt Rigsrevisionens erklæring og beretning til bestyrelsen om årsrevision af 20. april 2010. Opfølgningen på disse områder kører som en selvstændig proces, hvor universitetet i lighed med tidligere år har indsendt en redegørelse som svar på styrelsens brev. Aarhus Universitet fremsendte en sådan redegørelse af 27. september 2010.

Det er styrelsens vurdering, at den af Aarhus Universitet fremsendte redegørelse er tilfredsstillende og ikke giver anledning til yderligere opfølgning fra styrelsens side. Styrelsens brev og Aarhus Universitets brev er vedlagt som bilag 1 og 2 til denne rapport.

Målopfyldelsen

Aarhus Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010 indeholder i alt 40 mål. Heraf opfyldte Aarhus Universitet de 27 i 2009, *jf. tabel 3.2.2.1.*

Tabel 3.2.2.1: Status for opfyldelsen af mål i Aarhus Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010

Status for målopfyldelsen	Antal mål 2008	Antal mål 2009
Opfyldt	25	27
Resultatet viser en klar positiv fremgang	9	7
Ikke opfyldt	6	6

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2008 og 2009 samt Aarhus Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010.

3.2.3. Nøgletal for Aarhus Universitet

Aarhus Universitets bevillinger til forskning og uddannelse fra Universitets- og Bygningsstyrelsen er opført på finanslovens § 19.22.05. Desuden modtager Aarhus Universitet eksterne midler fra den tilskudsfinansierede forskning mv. samt indtægter fra sektorministerierne til forskningsbaseret myndighedsbetjening. Se yderligere om tilskudsfinansieret forskning i afsnit 3.4 om forskning. Se kapitel 10 vedrørende forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Aarhus Universitets samlede institutionsbevilling er steget hvert år siden 2006, således at den i alt er steget med 30 procent i perioden 2006-2011, *jf. tabel 3.2.3.1.* Det samlede uddannelsestilskud er steget med 37 procent, mens basismidler til forskning er steget med 34 procent i denne periode (2006-2011), mens øvrige tilskud mv. er faldet med 29 procent.

Tabel 3.2.3.1: Nøgletal vedr. bevillinger for Aarhus Universitet 2005-2011, mio. kr. (2011-priser)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uddannelsestilskud i alt	1.004	1.008	1.110	1.134	1.215	1.273	1.378
Basismidler til forskning	1.326	1.309	1.391	1.472	1.635	1.663	1752
Øvrige tilskud mv.	175	183	154	152	158	132	130
I alt institutionsbevilling fra UBST	2.505	2.500	2.655	2.758	3.008	3.067	3.260
<i>Indeks institutionsbevilling fra UBST</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>106</i>	<i>110</i>	<i>120</i>	<i>122</i>	<i>130</i>
Tilskudsfinansieret forskning*	1.053	1.063	1.291	1.367	1.403	1.556	1.688
<i>Indeks tilskudsfinansieret forskning</i>	<i>100</i>	<i>101</i>	<i>123</i>	<i>130</i>	<i>133</i>	<i>148</i>	<i>160</i>

Kilde: FL 2011 og foreløbig TB pr. 23/11-2010.

* Tilskudsfinansieret forskning omfatter tilskud fra forskningsrådssystemet, Grundforskningsfonden, EU, private fonde og private virksomheder m.fl.

>

Aarhus Universitets samlede institutionsbevilling udgjorde i 2011 ca. 22 procent af Universitets- og Bygningsstyrelsens samlede institutionsbevilling til universiteterne, jf. tabel 3.2.3.2.

Tabel 3.2.3.2: Nøgletal vedrørende bevillinger for alle universiteter i 2011, mio. kr. (2011-priser)

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	HHK	DTU	ITU	I alt
Uddannelsestilskud i alt	1.758	1.378	663	307	817	539	510	97	6.069
Basisforskningsmidler	2.669	1.752	781	235	670	243	1.455	84	7.889
Øvrige tilskud mv.	506	130	116	42	71	78	59	0	1.002
I alt institutionsbevilling fra Universitets- og Bygningsstyrelsen	4.933	3.260	1.560	584	1.558	860	2.024	181	14.960
<i>Andel af samlet institutionsbevilling fra UBST</i>	<i>33%</i>	<i>22%</i>	<i>10%</i>	<i>4%</i>	<i>10%</i>	<i>6%</i>	<i>14%</i>	<i>1%</i>	<i>100%</i>
Tilskudsfinansieret forskning*	1.695	1.688	484	106	372	117	1.204	25	5.691
<i>Andel af samlet tilskudsfinansieret forskning</i>	<i>30%</i>	<i>30%</i>	<i>9%</i>	<i>2%</i>	<i>7%</i>	<i>2%</i>	<i>21%</i>	<i>0%</i>	<i>100%</i>

Kilde: FL 2011 og foreløbig TB 2010 pr. 9/12-10.

* Tilskudsfinansieret forskning omfatter tilskud fra forskningsrådssystemet, Grundforskningsfonden, EU, private fonde og private virksomheder m.fl.

>

3.2.4 Videnskabeligt personale

Det samlede antal ansatte i videnskabelige stillinger ved Aarhus Universitet er steget fra 2009 til 2010 i overensstemmelse med det samlede billede for universiteterne.

Andelen af professorer, adjunkter og lektorer svarer omtrent til gennemsnittet for de øvrige universiteter, *jf. tabel 3.2.4.1.*

Tabel 3.2.4.1: Videnskabeligt personale i 2. kvartal i 2008, 2009 og 2010 opdelt efter stillingskategori, antal årsværk og procent

		2008	2009	2010	Andel 2010, procent	
Aarhus Universitet	Stillinger under adjunktniveau, på nær ph.d.	343,7	343,6	335,6	13,3	
	- heraf videnskabelige assistenter	181,0	190,7	173,1		
	- heraf undervisningsassistenter	55,0	50,2	54,7		
	- heraf eksterne lektorer	94,0	96,7	103,2		
	Adjunktniveau	543,2	565,5	602,6		23,9
	Lektorniveau	1063,3	1.095,6	1.100,2		43,7
	Professorniveau	301,9	319,3	350,9		13,9
	- heraf professor MSO	24,0	31,9	52,7		
	Særlige stillinger	150,1	145,9	129,8		5,2
	- heraf studielektorer	20,3	20,3	20,3		
I alt	2.402,2	2.442,9	2.519,4	100		
Alle universiteter	Stillinger under adjunktniveau, på nær ph.d.	1.583,8	1.627,8	1.649,1	15,7	
	- heraf videnskabelige assistenter	788,4	877,8	906,9		
	- heraf undervisningsassistenter	265,8	258,0	232,5		
	- heraf eksterne lektorer	454,5	468,6	471,4		
	Adjunktniveau	2.082,2	2.345,5	2.658,0		25,3
	Lektorniveau	4.135,4	4.259,9	4.293,5		40,8
	Professorniveau	1.353,6	1.435,9	1.546,2		14,7
	- heraf professor MSO	211,4	272,0	313,5		
	Særlige stillinger	340,9	329,9	325,2		3,1
	- heraf studielektorer	73,7	77,4	88,1		
I alt	9.495,9	9.957,7	10.512,7	100		

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen ud fra tal fra Finansministeriet (ISOLA).

Der er i 2010 en lidt højere andel af kvinder i adjunkt- og lektorstillinger ved Aarhus Universitet sammenlignet med det samlede billede for universiteterne. Dog ligger andelen af kvindelige professorer på 13,0 procent, hvilket er 1,5 procentpoint lavere end gennemsnittet ved universiteterne, *jf. tabel 3.2.4.2.*

Tabel 3.2.4.2: Procentvis andel af kvinder i det videnskabelige personale for 2. kvartal i 2009 og 2010 opgjort ud fra årsværk efter stillingsniveau

		2009	2010
Aarhus Universitet	Adjunktniveau	40,4	41,2
	Lektorniveau	31,0	31,1
	Professorniveau	11,8	13,0
Alle universiteter	Adjunktniveau	36,6	37,7
	Lektorniveau	27,9	28,3
	Professorniveau	14,4	15,5

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen ud fra tal fra Finansministeriet (ISOLA).

>

3.2.5 Konklusion

Aarhus Universitet havde i 2008 et underskud på 16,0 mio. kr., mens universitetet i 2009 havde et overskud på 27,4 mio. kr. Resultatets andel af Aarhus Universitets samlede indtægter lå begge år inden for 1 procent af indtægterne.

Aarhus Universitets havde pr. 31. december 2009 en egenkapital på 675,6 mio. kr., hvilket er ca. 27 mio. kr. højere end pr. 31. december 2008.

Aarhus Universitets samlede institutionsbevilling fra Universitets- og Bygningsstyrelsen er steget med ca. 30 procent fra 2006-2011. Det samlede uddannelsestilskud er steget med 37 procent i denne periode, mens basismidler til forskning er steget med 34 procent, og øvrige tilskud mv. er faldet med 29 procent.

Det samlede antal ansatte i videnskabelige stillinger ved Aarhus Universitet er steget fra 2009 til 2010 i overensstemmelse med det samlede billede for universiteterne. Andelen af professorer, adjunkter og lektorer svarer omtrent til gennemsnittet for de øvrige universiteter.

Der er en lidt højere andel af kvinder i adjunkt- og lektorstillinger ved Aarhus Universitet i forhold til gennemsnittet for alle universiteter, mens andelen af kvindelige professorer ved Aarhus Universitet er lidt lavere end ved de øvrige universiteter.

3.3 Uddannelse

3.3.1 Antal studerende

I 2009 var der 29.069 bachelor- og kandidatstuderende på Aarhus Universitet (samt 575 studerende på uddannelser, der ikke hører under Videnskabsministeriet (VTU)). Dermed er Aarhus Universitet det næststørste universitet i Danmark i forhold til antal studerende, *jf. tabel 3.3.1.1.*

Antallet af studerende på Aarhus Universitet er vokset med 5 procent i perioden 2007-2009, hvilket er en lidt større stigning end gennemsnittet for universiteterne samlet set, *jf. tabel 3.3.1.2.* Størstedelen af de studerende på Aarhus Universitet findes på humaniora og samfundsvidenskab. Mens antallet af studerende på samfundsvidenskab er vokset i perioden 2007-2009, er antallet af studerende på humaniora faldet lidt i samme periode.

Tabel 3.3.1.1: Antal studerende på universiteterne i 2009 fordelt på universiteter og universiteternes andel af universitetsstuderende

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	HHK	DTU	ITU	I alt
Universitetsstuderende	35.319	29.069	13.299	7.512	10.067	13.057	4.560	1.046	113.929
Andel af universitetsstuderende	31%	26%	12%	7%	9%	11%	4%	1%	100%
Øvrige videregående uddannelser	354	575	1.194		668		1.778		4.569
I alt	35.673	29.644	14.493	7.512	10.735	13.057	6.338	1.046	118.498

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Anm: Antal studerende er pr. 1. oktober. Universitetsstuderende omfatter kun uddannelser, der er under VTU.

Tabel 3.3.1.2: Antal studerende på Aarhus Universitet fordelt på hovedområder, 2007-2009

	2007	2008	2009
Humaniora	12.503	12.487	12.469
Naturvidenskab	3.195	3.193	3.354
Samfundsvidenskab	9.185	9.397	10.135
Sundhedsvidenskab	2.794	2.786	2.825
Teknisk videnskab	131	196	286
I alt universitetsuddannelser	27.808	28.059	29.069
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>101</i>	<i>105</i>
Videregående uddannelser på Aarhus Universitet, der ikke er under VTU	525	529	575
Alle universiteter (kun uddannelser under VTU)	110.990	111.717	113.929
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>101</i>	<i>103</i>

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Anm: Antal studerende er pr. 1. oktober. Tallet for alle universiteter omfatter uddannelser, der hører under VTU.

3.3.2 Tilgang

Tilgangen til bacheloruddannelserne på Aarhus Universitet var i 2009 på 4.977 studerende. Dette er en stigning på 10 procent i forhold til 2007. Aarhus Universitet skiller sig dermed positivt ud i forhold til den samlede udvikling i tilgangen, der i samme periode var uændret, *jf. tabel 3.3.2.1.*

Stigningen i tilgangen til Aarhus Universitet i 2007-2009 har primært været på samfundsvidenskab, mens stigningen på humaniora og naturvidenskab ikke var så markant.

>

Tabel 3.3.2.1: Tilgang til bacheloruddannelserne ved Aarhus Universitet fordelt på hovedområder, 2007-2009

	2007	2008	2009
Humaniora	1.601	1.418	1.639
Naturvidenskab	678	593	738
Samfundsvidenskab	1.821	1.783	2.137
Sundhedsvidenskab	404	402	448
Teknisk videnskab	19	8	15
I alt	4.523	4.204	4.977
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>93</i>	<i>110</i>
Videregående uddannelser på Aarhus Universitet, der ikke er under VTU	159	180	200
Alle Universiteter	19.790	17.477	19.699
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>88</i>	<i>100</i>

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik. Tallene viser antal studerende indskrevet på uddannelsen 1. oktober året før til 30. september i det pågældende år. Tallene for "Alle universiteter" omfatter uddannelser under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

3.3.3 Frafald og gennemførelse

Andelen af studerende på Aarhus Universitet, som er ophørt på første år af deres bacheloruddannelse, er faldet fra 18 procent i 2007 til 15 procent i 2009, *jf. tabel 3.3.3.1*. Aarhus Universitet har derved i hele perioden et lidt lavere frafald på første år end gennemsnittet for alle universiteter. Humaniora på Aarhus Universitet har et lavere frafald på første år end gennemsnittet for alle universiteter, mens frafaldet på første år for samfundsvidenskab på Aarhus Universitet er højere end gennemsnittet for alle universiteter.

Tabel 3.3.3.1: Procent frafaldne på første år for bachelorstuderende på Aarhus Universitet, 2007-2009

		2007	2008	2009
Aarhus Universitet	Humaniora	20	17	15
	Samfundsvidenskab	23	19	20
	Teknisk /naturvidenskab	17	17	15
	Sundhedsvidenskab	5	5	6
	I alt	18	15	15
Alle universiteter	Humaniora	23	21	17
	Samfundsvidenskab	20	17	17
	Teknisk /naturvidenskab	18	16	15
	Sundhedsvidenskab	7	8	6
	I alt	19	17	16

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter.

Ser man på andelen af gennemførte bachelorer på normeret tid plus et år, er andelen på Aarhus Universitet steget fra 56 procent i 2007 til 59 procent i 2009, *se tabel 3.3.3.2*. Aarhus ligger dermed en anelse over gennemsnittet for alle universiteterne, som var på 58 procent i 2009.

Det er særligt på humaniora på Aarhus Universitet, at andelen af gennemførte bachelorer på normeret tid plus et år er højere end gennemsnittet for alle universiteterne. På teknisk/naturvidenskab er andelen af gennemførte bachelorer på normeret tid plus et år derimod lavere end gennemsnittet for alle universiteterne.

Tabel 3.3.3.2 Procent gennemførte på normeret tid plus et år for bachelorstuderende på Aarhus Universitet, 2007-2009

		2007	2008	2009
Aarhus Universitet	Humaniora	56	54	58
	Samfundsvidenskab	60	63	61
	Teknisk /naturvidenskab	45	47	49
	Sundhedsvidenskab	-	-	76
	I alt	56	56	59
Alle universiteter	Humaniora	51	51	53
	Samfundsvidenskab	62	63	62
	Teknisk /naturvidenskab	45	53	55
	Sundhedsvidenskab	61	68	71
	I alt	55	57	58

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter.

Aarhus Universitet har haft en markant vækst i andelen af gennemførte kandidater på normeret tid plus et år fra 48 procent i 2007 til 60 procent i 2009 *jf. tabel 3.3.3.3*. Gennemsnittet for alle universiteterne er i samme periode steget fra 51 procent i 2007 til 58 procent 2009. Aarhus Universitet har dermed bevæget sig fra at have lavere andel af kandidater, der gennemfører på normeret tid plus et år, end gennemsnittet for alle universiteter i både 2007 og 2008, til at have en højere andel end gennemsnittet i 2009. Den store vækst har på Aarhus Universitet særligt været på humaniora og samfundsvidenskab.

Tabel 3.3.3.3: Procent gennemførte på normeret tid plus et år for kandidatstuderende på Aarhus Universitet, 2007-2009

		2007	2008	2009
Aarhus Universitet	Humaniora	37	30	47
	Samfundsvidenskab	62	60	76
	Teknisk /naturvidenskab	64	61	72
	Sundhedsvidenskab	57	-	-
	I alt	48	42	60
Alle universiteter	Humaniora	39	37	47
	Samfundsvidenskab	54	55	62
	Teknisk /naturvidenskab	63	63	63
	Sundhedsvidenskab	69	72	78
	I alt	51	51	58

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter.

3.3.4 Fuldførelsesalder

I 2009 var medianalderen for fuldførte kandidater 28,2 år på Aarhus Universitet. Det svarer til den gennemsnitlige medianalder for fuldførte kandidater for alle universiteter, som er på 28,1 år, *jf. tabel 3.3.4.1*. Medianalderen ved fuldførelse på Aarhus Universitet har ligesom gennemsnittet for alle universiteter været stabil i perioden 2007-2009.

Tabel 3.3.4.1: Medianfuldførelsesalder for kandidater på Aarhus Universitet fordelt på hovedområder, 2007-2009, år

		2007	2008	2009
Aarhus Universitet	Humaniora	29,3	29,5	29,3
	Naturvidenskab	27,6	27,7	27,3
	Samfundsvidenskab	27,6	27,5	27,5
	Sundhedsvidenskab	28,4	28,4	28,5
	Teknisk videnskab	27,3	27,9	26,9
	I alt	28,2	28,3	28,2
Alle universiteter	Humaniora	29,4	29,5	29,3
	Naturvidenskab	28,3	28,5	28,2
	Samfundsvidenskab	28	27,9	27,9
	Sundhedsvidenskab	28,2	28,3	28,2
	Teknisk videnskab	26,4	26,5	26,4
	I alt	28,2	28,2	28,1

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

3.3.5 Studietid og studieeffektivitet

Den gennemsnitlige studietid for et universitetsforløb var i 2009 6,6 år på Aarhus Universitet, mens det var 6,5 år for alle universiteterne, *jf. tabel 3.3.5.1*. Studietiden på Aarhus Universitet har ikke ændret sig i perioden 2007-2009 og ligget på samme niveau som gennemsnittet for alle universiteter.

Tabel 3.3.5.1: Gennemsnitlig studietid for et universitetsforløb (bachelor + kandidat), 2007-2009

		2007	2008	2009
Aarhus Universitet	Humaniora	7,1	7,0	7,0
	Naturvidenskab	6,5	6,4	6,2
	Samfundsvidenskab	6,2	6,0	6,1
	Sundhedsvidenskab	6,8	6,7	6,7
	Teknisk videnskab	4,4	5,5	6,0
	I alt	6,6	6,6	6,6
Alle universiteter	Humaniora	7,2	7,1	7,0
	Naturvidenskab	6,6	6,6	6,6
	Samfundsvidenskab	6,3	6,3	6,3
	Sundhedsvidenskab	6,8	6,6	6,5
	Teknisk videnskab	5,7	5,7	5,5
	I alt	6,6	6,5	6,5

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Studieeffektiviteten kan vurderes ud fra, hvor mange ECTS de studerende udløser om året. Antallet af ECTS pr. ressourceudløsende studerende er i 2009 42,8 på Aarhus Universitet, hvilket svarer til det samlede gennemsnit for alle universiteter på 42,0 *jf. tabel 3.3.5.2*.

En studerende tæller med i antal ressourceudløsende studerende, uanset om vedkommende er indskrevet hele året. Der vil være personer, som påbegynder uddannelsen i løbet af året, og derfor ikke kan nå at optjene 60 ECTS, selvom vedkommende følger uddannelsen på normeret tid. På samme måde er der nogle, som afslutter uddannelsen i løbet af året. Derfor kan det gennemsnitlige antal ECTS pr. ressourceudløsende studerende ikke blive 60, selvom alle studerende gennemfører deres studier på normeret tid. Et stort antal udvekslingsstuderende eller andre enkeltfagsstuderende, som ikke påtænker at tage 60 ECTS, vil også påvirke det

gennemsnitlige antal ECTS pr. ressourceudløsende studerende negativt, selvom alle studerende måtte følge deres studier på normeret tid.

Tabel 3.3.5.2: Gennemsnitligt antal ECTS pr. ressourceudløsende studerende, 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Aarhus Universitet	41,2	44,4	45,0	42,8
Alle universiteter	41,7	41,7	40,4	42,0

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter.

3.3.6 Antal klagesager

Universitets- og Bygningsstyrelsen modtog i 2009 i alt 36 klagesager fra Aarhus Universitet. Universitets- og Bygningsstyrelsen havde pr. 10. december 2010 modtaget 57 klagesager fra Aarhus Universitet, mod sammenlagt fra alle universiteter til dato 196 klagesager.

Tabel 3.3.6.1 Antal klagesager (herunder tilsynssager og dispensationssager)

	2006	2007	2008	2009
Aarhus Universitet	18	30	27	36
Alle universiteter	104	157	171	158

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af egne data for indkomne sager.

Over den målte periode udgjorde klagesagerne fra Aarhus Universitet 19 procent. I 2009 udgjorde klagesagerne fra Aarhus Universitet 23 procent. Ved udgangen af december 2010 udgør klagesagerne fra Aarhus Universitet 29 procent. Til sammenligning har Aarhus Universitet 26 procent af de universitetsstuderende.

3.3.7 Konklusion

Antallet af studerende på Aarhus Universitet er steget med 5 procent i perioden 2007 – 2009. Tilgangen til bacheloruddannelserne på Aarhus Universitet er steget 10 procent i perioden 2007-2009, mens den gennemsnitlige tilgang for alle universiteterne har været stabil i samme periode.

Andelen af studerende på Aarhus Universitet, som er ophørt på første år af deres bacheloruddannelse, er lidt lavere end gennemsnittet for alle universiteter.

Andelen af studerende, der fuldfører på normeret tid plus et år er på Aarhus Universitet lidt højere end gennemsnittet i 2009, både hvad angår bachelorer og kandidater. Der har i perioden 2007-2009 været en markant vækst i andelen af kandidater, der fuldfører på normeret tid plus et år på Aarhus Universitet.

I 2009 var medianalderen 28,2 år for kandidater, når de fuldfører deres uddannelse, på Aarhus Universitet. Det svarer til den gennemsnitlige medianalder for alle universiteter, som er på 28,1 år.

Universitets- og Bygningsstyrelsen modtog i 2009 i alt 36 klagesager fra Aarhus Universitet. Universitets- og Bygningsstyrelsen havde pr. 10. december 2010 modtaget 57 klagesager fra Aarhus Universitet mod sammenlagt fra alle universiteter 196 klagesager.

I kapitel 5, som handler om 50 procent målsætningen, behandles uddannelsesområdet yderligere.

3.4 Forskning

3.4.1 Midler til forskning

22 procent af de samlede basismidler til forskning går til Aarhus Universitet. Aarhus Universitet har i perioden 2005 og 2011 oplevet en stigning i basismidler til forskning på 32 procent. I samme periode steg basismidlerne for alle universiteterne samlet med 31 procent, *jf. tabel 3.4.1.1.*

Tabel 3.4.1.1: Udvikling i universiteternes basismidler til forskning, mio. kr. (2011-priser) og pct.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Københavns Universitet	2.073	2.109	2.263	2.345	2.517	2.563	2.669	<i>Kr.</i> 34%
Aarhus Universitet	1.326	1.309	1.391	1.472	1.635	1.663	1.752	22%
Syddansk Universitet	564	561	594	628	704	719	781	10%
Roskilde Universitet	213	209	215	217	235	239	235	3%
Aalborg Universitet	477	474	507	549	612	638	670	8%
Handelshøjskolen i København	231	219	208	219	240	241	243	3%
Danmarks Tekniske Universitet	1.068	1.113	1.167	1.256	1.364	1.404	1.455	18%
IT-Universitetet i København	81	82	75	78	93	82	84	1%
I alt	6.033	6.076	6.420	6.764	7.400	7.548	7.889	100%
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>101</i>	<i>106</i>	<i>112</i>	<i>123</i>	<i>125</i>	<i>131</i>	
<i>Indeks (Aarhus Universitet)</i>	<i>100</i>	<i>99</i>	<i>105</i>	<i>111</i>	<i>123</i>	<i>125</i>	<i>132</i>	

Kilde: FL 2011 og foreløbig TB 2010 pr. 9/12-10.

Aarhus Universitet modtog i 2009 28 procent af de samlede eksterne midler til tilskudsfinansieret virksomhed på universiteterne i Danmark, *jf. tabel 3.4.1.2.* Aarhus Universitet fik samme år 31 procent af midlerne fra danske offentlige kilder, 24 procent af midlerne fra de danske private kilder, 18 procent af EU-midlerne og 37 procent af øvrige midler fra udlandet.

Tabel 3.4.1.2: Eksterne midler til tilskudsfinansieret virksomhed, 2009, tusind kr. og pct.

	Danske offentlige kilder		Danske private kilder		EU-midler		Øvrige midler fra udlandet		I alt	
	<i>Kr.</i>	<i>Pct.</i>	<i>Kr.</i>	<i>Pct.</i>	<i>Kr.</i>	<i>Pct.</i>	<i>Kr.</i>	<i>Pct.</i>	<i>Kr.</i>	<i>Pct.</i>
Københavns Universitet	814.144	29	498.196	40	107.446	22	74.622	29	1.494.407	31
Aarhus Universitet	865.157	31	304.751	24	89.985	18	96.541	37	1.356.434	28
Syddansk Universitet	197.028	7	172.886	14	38.412	8	24.057	9	432.383	9
Roskilde Universitet	75.742	3	9.783	1	9.365	2	3.804	1	98.694	2
Aalborg Universitet	174.903	6	77.062	6	45.853	9	5.928	2	303.746	6
Danmarks Tekniske Universitet	567.641	21	151.430	12	198.506	40	54.657	21	972.234	20
Handelshøjskolen i København	58.489	2	29.461	2	5.872	1	422	0	94.243	2
IT-Universitetet i København	15.666	1	1.355	0	65	0	18	0	17.104	0
Universiteterne i alt	2.768.769	100	1.244.923	100	495.503	100	260.050	100	4.769.246	100

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab.

>

I alt har Aarhus Universitet haft en stigning i de samlede eksterne midler fra 2008 til 2009 på 6 procent, hvilket er 2 procentpoint under stigningen for alle universiteter samlet set. På Aarhus Universitet er hjemtaget af midler steget fra danske offentlige kilder med 6 procent, danske private kilder med 3 procent, EU-midler med 11 procent og øvrige midler fra udlandet med 6 procent, *jf. tabel 3.4.1.3.*

Tabel 3.4.1.3: Eksterne midler til tilskudsfinansieret virksomhed, 2007- 2009, løbende priser

		2007	2008	2009	Procentvis ændring 2008-2009
AU	Danske offentlige kilder	619.794	816.216	865.157	6
	Danske private kilder	264.568	295.700	304.751	3
	EU-midler	100.176	80.944	89.985	11
	Øvrige midler fra udlandet	92.058	91.538	96.541	6
	I alt	1.076.596	1.283.398	1.356.434	6
Alle universiteter	Danske offentlige kilder	2.108.562	2.579.689	2.768.769	7
	Danske private kilder	842.778	1.121.144	1.244.923	11
	EU-midler	468.102	439.643	495.503	13
	Øvrige midler fra udlandet	252.280	282.388	260.050	-8
	I alt	3.671.722	4.422.864	4.769.246	8

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab.

Aarhus Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet mål for tiltrækningen af EU-midler. Målet var 120 mio. kr. i 2009, mens resultatet blev 90 mio. kr. Målet for 2010 er øget til 132 mio. kr., og resultatet er tilsvarende øget til 98 mio. kr. *jf. tabel 3.4.1.4.*

Tabel 3.4.1.4: Mål for tiltrækning af EU-Midler, mio. kr.

	2008	2009	2010
Mål	108	120	132
Resultat	81	90	98

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2008 og 2009 samt Aarhus Universitets Udviklingskontrakt 2008-2010.

3.4.2 International rekruttering af personale

Ved 23 procent af ansættelserne af videnskabeligt personale på Aarhus Universitet i 2007-2009 blev stillingen besat med en person, som umiddelbart før var ansat i udlandet. På universiteterne samlet set var det tilfældet i 21 procent af ansættelserne, *jf. tabel 3.4.2.1.*

Tabel 3.4.2.1: Ansættelser af videnskabeligt personale 2007-2009, hvor den ansatte umiddelbart før ansættelsen var ansat i udlandet og andel af de samlede ansættelser

	Professor		Lektor		Adjunkt		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Aarhus Universitet	14	10	21	8	152	34	187	23
Alle universiteter	83	13	143	13	483	30	709	21

Kilde: Fornyelse i forskerstaben. Forskerpersonale og forskerrekruttering på danske universiteter 2007-2009, Bertel Ståhle, UNI-C.

Aarhus Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet mål for tiltrækningen af forskere fra udlandet. I perioden 2008-2010 opfyldte Aarhus Universitet ikke målet om, at henholdsvis 180, 200 og 220 af de nyansatte forskere skal have sidste ansættelsesland uden for Danmark, *jf. tabel 3.4.2.2.* I tabel 3.4.2.2

>

indgår alle ansættelser uanset varigheden af ansættelsen. I tabel 3.4.2.1 indgår ikke ansættelser med en varighed på under 6 måneder. Tallene i tabel 3.4.2.1 og tabel 3.4.2.2 kan derfor ikke umiddelbart sammenlignes.

Tabel 3.4.2.2: Mål for procentvis antal nyansatte forskere med sidste ansættelsesland uden for Danmark

	2008	2009	2010
Mål	180	200	220
Resultat	116	116	111

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2008-2009, Aarhus Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010 samt oplyst af Aarhus Universitet

3.4.3 Internationale ranglister

Aarhus Universitet optræder på fire af de mest anvendte og internationalt anerkendte ranglister, jf. tabel 3.3.6.1. Aarhus Universitet er placeret 2. eller 3. bedst blandt de danske universiteter, der optræder på ranglisterne.

Tabel 3.4.3.1 Universiteternes placering på fire udvalgte ranglister, 2010

	Quacquarelli Symonds (QS) 2010 Verden	Times Higher Education (THE) 2010 Verden	Times Higher Education (THE) 2010 Europa	Academic Ranking of World Universities (ARWU) 2010 Europa	Leiden Ranking Crown Indicator 2010 Europa (100 største)	Leiden Ranking Crown Indicator 2010 Europa (250 største)	Leiden Ranking Crown indicator 2010 Verden (500 største)
Københavns Universitet	45	177	70	7	27	39	140
Aarhus Universitet	84	167	62	32	29	44	149
Danmarks Tekniske Universitet	141	122	36	57-75	7	12	77
Syddansk Universitet	298	243	102	124-168		41	142
Aalborg Universitet	451-500	338	144				
Roskilde Universitet							
Handelshøjskolen i København							
IT-Universitetet							

Kilde: QS: www.topuniversities.com, THE: www.timeshighereducation.co.uk, ARWU: www.arwu.org og Leiden: www.socialsciences.leiden.edu/cwts/products-services/leiden-ranking-2010-cwts/

De forskellige ranglister benytter forskellige metoder til at måle og rangere universiteterne internationalt. Quacquarelli Symonds (tidligere THES) bygger i betydeligt omfang på fagfællebedømmelser, hvor forskerne hver især udpeger universiteter, der vurderes som værende førende. Også indikatorer som undervisning, international orientering og citationer indgår i Quacquarelli Symonds (QS). THE-opgørelsen bygger på nogenlunde samme indikatorer som QS men indeholder flere, og ikke mindst flere faktuelle, indikatorer end QS. ARWU-opgørelsen, som udarbejdes af *Shanghai Jiao Tong University* har fokus på nobelpriser, Fields-medaljer og artikler på det naturvidenskabelige hovedområde. Leiden-opgørelsen bygger på bibliometriske

data, dvs. antal publikationer og citationer. Alle eksisterende ranglister kan kritiseres for at indeholde forskellige former for metodiske uhensigtsmæssigheder i opgørelsen og for ikke altid at give en tilstrækkelig gennemsigtig og meningsfuld sammenligning af uddannelsesinstitutioner.

Aarhus Universitet bemærker, at Leiden Ranking-opgørelsen på grund af kritik af Crown Indikatoren har udviklet en alternativ Crown Indicator, som anvender en anden vægtning af publikationer på de forskellige fagområder. Sammenlignes den oprindelige og den alternative Crown Indicator, er effekten for de danske universiteters vedkommende, at både Aarhus Universitet og Københavns Universitet rykker op ad listen, mens DTU rykker ned. Aarhus Universitets placering ifølge den alternative Crown Indicator er nr. 24 på Europa 100-opgørelsen, nr. 33 på Europa 250-opgørelsen og 124 på Verden 500-opgørelsen.

3.4.4 Konklusion

Basismidlerne til forskning til Aarhus Universitet er mellem 2005 og 2010 steget med 32 procent. I samme periode steg basismidlerne for alle universiteterne samlet med 31 procent.

I alt har Aarhus Universitet fra 2008-2009 haft en stigning hjemtaget af eksterne forskningsmidler på 6 procent, hvilket er mindre end stigningen for alle universiteter samlet set på 8 procent.

Ved 23 procent af ansættelserne af videnskabeligt personale på Aarhus Universitet i 2007-2009 blev stillingen besat med en person, som umiddelbart før var ansat i udlandet, hvilket er lidt højere end niveauet på universiteterne samlet set, som var 21 procent af ansættelserne.

116 af de nyansatte forskere ved Aarhus Universitet havde i 2009 sidste ansættelsesland uden for Danmark, hvilket ikke opfylder universitetets mål på 200. I 2010 er målet hævet til 220.

Aarhus Universitet optræder på de mest anvendte og internationalt anerkendte ranglister (QS, THE, ARWU og Leiden). Aarhus Universitet er placeret 2. eller 3. bedst blandt de danske universiteter, der optræder på ranglisterne.

3.5. Videnspredning

3.5.1 Åben- og deltidsuddannelse

Aarhus Universitets aktiviteter inden for åben- og deltidsuddannelse bestod i 2009 af 6023 betalende studerende, 1474 årselever¹ og 764 færdiguddannede med en afsluttet master- eller diplomuddannelse, *jf. tabel 3.5.1.1.*

Aarhus Universitet har oplevet en stigning i antallet af betalende studerende på 137 procent fra 2005 til 2009. Danske Universiteter opgør ikke antallet af betalende studerende for 2009, så det er ikke muligt at sammenligne med udviklingen for universitetssektoren som helhed.

I perioden fra 2005 til 2009 har Aarhus Universitet haft en stigning i antallet af årselever (162 procent), mens sektoren som helhed har oplevet et fald (-5 procent). I forhold til udviklingen i antal studerende, der har færdiggjort en master- eller diplomuddannelse, har Aarhus Universitet haft en stigning (454 procent), der er større end for sektoren som helhed (31 procent), *jf. tabel 3.5.1.1.*

Tabel 3.5.1.1: Antal studerende i deltids- og åben uddannelse 2005-2009

		2005	2006	2007	2008	2009	Procentvis ændring 2005-2009
Aarhus Universitet	Antal betalende studerende	2.538	2.577	4.830	6.635	6.023	137
	Antal årselever	562	551	1.315	1.507	1.474	162
	Antal færdiguddannede på hele uddannelser (master og diplom)	138	119	646	735	764	454
Alle universiteter	Antal betalende Studerende	18.276	21.048	22.420	23.724	-	-
	Antal årselever	6.339	5.629	6.022	5.715	6.051	-5
	Antal færdiguddannede på hele uddannelser (master og diplom)	2.426	2.420	2.501	2.690	3.171	31

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab – tabel F.6.1-F.6.3. "Betalende studerende" for 2009 stammer fra Aarhus Universitets årsrapport, da nøgletallet er udgået af Danske Universiteters statistiske beredskab.

Aarhus Universitet havde på åben- og deltidsuddannelser i 2009 en andel på 24,4 procent af universiteternes samlede antal årselever og 24,1 procent af de færdiguddannede på hele uddannelser, *jf. tabel 3.5.1.2.*

¹ På deltidsuddannelserne bruges begrebet årselever i stedet for studenterårsværk (STÅ). Årsagen er en forskel i måden, som tallet opgøres på. Årselever er betalende studerende vægtes efter omfang af uddannelsen.

>

Tabel 3.5.1.2: Aarhus Universitets andel af danske universiteters samlede antal studerende i åben- og deltidsuddannelser 2005-2009, procent

	2005	2006	2007	2008	2009
Andel betalende studerende	13,9	12,2	21,5	28,0	-
Andel årselever	8,9	9,8	21,8	26,4	24,4
Andel færdiguddannede på hele uddannelser (master og diplom)	5,7	4,9	25,8	27,3	24,1

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data i tabel 3.5.1.1.

Aarhus Universitets andel af de danske universiteters samlede deltidsuddannelsesaktiviteter målt ved deltagerbetalingen var i 2009 på ca. 22 procent, hvilket svarer til Aarhus Universitets andel siden 2007, *jf. tabel 3.5.1.3*. Universitetets deltagerbetaling steg med ca. 3,7 mio. kr. fra ca. 73 mio. kr. i 2008 til ca. 76 mio. kr. i 2009.

Tabel 3.5.1.3: Aarhus Universitets samlede deltagerbetaling ved deltidsuddannelser, tusind kr. og procent

		2005	2006	2007	2008	2009
Aarhus Universitet	Deltagerbetaling, 1.000 kr.	13.787	14.200	60.393	72.648	76.352
	Deltagerbetaling, universitets andel af danske universiteters samlede deltagerbetaling, procent	6	6	20	23	22
Alle universiteter	Deltagerbetaling, 1.000 kr.	215.822	248.910	300.819	309.747	341.029

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab – tabel A.1.2.B.

3.5.2 Efter- og videreuddannelse

Aarhus Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet et mål for efter- og videreuddannelse målt ved antallet af kursister og deltagerbetalingen, *jf. tabel 3.5.2.1*. Universitetet har oplevet et fald i antallet af kursister fra 2008 til 2009 og opfylder derfor målet for 2008, men ikke målet for 2009. Målet bliver opfyldt igen i 2010. Aarhus Universitet har haft en stigning i deltagerbetalingen fra 2008 til 2010, og har opfyldt målene for alle tre år.

Tabel 3.5.2.1: Aarhus Universitets mål for efter- og videreuddannelse 2008-2010, antal betalende deltagere og mio. kr.

		2008	2009	2010
Antal kursister	Mål	6.200	6.300	6.400
	Resultat	6.635	6.026	8.591
Deltagerbetaling, mio. kr.	Mål	74,9	76,6	77,9
	Resultat	79,0	84,9	79,4

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2009 samt oplyst af Aarhus Universitet.

3.5.3 Deltagelse i den offentlige debat

Aarhus Universitet har i sin udviklingskontrakt for perioden 2008-2010 opstillet et mål for deltagelse i den offentlige debat bl.a. målt ved antal skriftlige formidlingsbidrag i populærmedier. Aarhus Universitet har ikke opfyldt målet for hverken 2008, 2009 eller 2010, *jf. tabel 3.5.3.1*.

>

Tabel 3.5.3.1: Aarhus Universitets mål for deltagelse i den offentlige debat 2008-2010, antal skriftlige formidlingsbidrag i populærmedier

	2008	2009	2010
Mål	2.100	2.450	2.750
Resultat	1.680	1.827	1.683

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2009 samt oplyst af Aarhus Universitet.

3.5.4 Samarbejde med omverdenen

Aarhus Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 bl.a. opstillet mål for salg af patenter og licenser samt indtægter for samme. Universitetet har ikke opfyldt de opstillede mål for hverken 2008 eller 2009, *jf. tabel 3.5.4.1*. Målet for antal solgte patenter og licenser er opfyldt i 2010.

Tabel 3.5.4.1: Aarhus Universitets mål for solgte patenter og licenser og indtægter fra solgte patenter og licenser, mio. kr.

		2008	2009	2010
Antal solgte patenter og licenser	Mål	13	15	17
	Resultat	12	11	17
Indtægter fra solgte patenter og licenser, mio. kr.	Mål	3,8	5,0	6,0
	Resultat	2,4	3,8	3,0

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2009 samt oplyst af Aarhus Universitet.

Aarhus Universitet havde i 2009 et underskud på ca. 4,7 mio. kr. på kommercieltiseringsaktiviteter. I 2009 har Aarhus Universitet fået udstedt 0 patenter og indgået 9 licensaftaler, *jf. tabel 3.5.4.2*.

Tabel 3.5.4.2: Universiteternes kommercieltisering 2009

	Indberettede opfindelser	Patent-ansøgninger indgivet	Udstedte patenter	Indgåede licensaftaler (inkl. software)	Samlet licens-portefølje (ekskl. software)	Spinout virksomheder etableret	Personale til teknologi-overførsel (fuldtids årsværk)	Udgifter til kommercieltisering (i 1000 kr.)	Indtægter fra kommercieltisering (i 1000 kr.)
Aalborg Universitet	42	9	1	21	6	1	4,3	1.652	3.545
Aarhus Universitet	48	29	0	9	18	2	12,96	9.789	5.134
Danmarks Tekniske Universitet	73	44	12	21	9	2	14,5	14.615	14.243
IT-Universitetet	3	0	0	0	0	0	0,8	25	0
Københavns Universitet	45	17	2	15	50	0	8	7.616	6.124
Roskilde Universitet	0	0	0	0	0	0	0,25	528	0
Syddansk Universitet	20	10	0	3	5	1	5	2.280	136

Kilde: Kommercieltisering af forskningsresultater Statistik 2009, Forsknings- og Innovationsstyrelsen.

Anm.: Forsknings- og Innovationsstyrelsens årlige kommercieltiseringsstatistik indeholder data for patentaktive offentlige forskningsinstitutioner. Det vil sige institutioner, som er omfattet af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner, og som i praksis udfører aktiviteter efter denne lov. Institutioner, som alene driver forskning indgår derfor ikke i tabellen. Handelshøjskolen i København er på denne baggrund ikke medtaget i tabellen.

>

Aarhus Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet et mål for samarbejdet med erhvervslivet målt ved antallet af samarbejdsaftaler. Universitetet opfyldte målene for 2008, 2009 og 2010, *jf. tabel 3.5.4.3.*

Tabel 3.5.4.3: Aarhus Universitets mål for samarbejde med erhvervslivet 2008-2010, antal samarbejdsaftaler

	2008	2009	2010
Mål	300	325	350
Resultat	455	587	657

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2009 samt oplyst af Aarhus Universitet.

Aarhus Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet et mål for samarbejdet med professionshøjskoler målt ved en yderligere udbygning af samarbejdet med professionshøjskolerne i regionen, *jf. tabel 3.5.4.4.* Aarhus Universitet har opfyldt målet i alle årene.

Tabel 3.5.4.4: Aarhus Universitets mål for samarbejde med professionshøjskolerne 2008-2010

	2008	2009	2010
Mål	Aarhus Universitet vil i kontraktperioden yderligere udbygge samarbejdet med professionshøjskolerne i regionen – herunder om ingeniøruddannelserne samt uddannelsesforskningen blandt andet som fundering af et integreret samarbejde om læreruddannelserne.		
Resultat	Aarhus Universitet har i 2008 indgået en overordnet strategisk samarbejdsaftale med professionshøjskolen VIA University College for 2008-2012. Der er desuden etableret en tæt samarbejdskonstruktion med Ingeniørhøjskolen i Århus om ingeniøruddannelserne i regi af Aarhus School of Engineering	Der er etableret en tæt samarbejdskonstruktion med Ingeniørhøjskolen i Århus om ingeniøruddannelserne i regi af Aarhus School of Engineering. Aarhus Universitet indgik i 2008 en overordnet strategisk samarbejdsaftale med professionshøjskolen VIA University College for 2008-12. [...]	Regeringen har i 2010 givet politisk opbakning til en fusion med Ingeniørhøjskolen i Århus. Aarhus Universitet ser således særdeles positivt på mulighederne for at videreudvikle den eksisterende samarbejdskonstruktion i regi af Aarhus School of Engineering til en egentlig fusion. Aarhus Universitet indgik i 2008 en overordnet strategisk samarbejdsaftale med professionshøjskolen VIA University College for 2008-12. I forlængelse heraf blev der i 2009 nedsat et samarbejdskoordinationsudvalg mellem VIA University College og Aarhus Universitet med deltagelse af de to institutioners ledelser. Dette overordnede samarbejde omfatter et stort samarbejdskompleks, som omfatter det pædagogiske og socialfaglige område, det sundhedsfaglige område, det teknisk-merkantile område samt samarbejde omkring it, filosofi og studievejledning. Derudover samarbejder de enkelte hovedområder med forskellige professionshøjskoler og UVM-institutioner om mere specifikke

>

			emner.
--	--	--	--------

Kilde: Aarhus Universitets udviklingskontrakt 2008-2010 og Aarhus Universitets årsrapport 2008 og 2009.

3.5.5 Konklusion

Aarhus Universitet har i perioden 2005-2009 oplevet en stigning i antallet af betalende studerende på 137 procent, en stigning i antallet af årselever på deltid- og åben uddannelse på 162 procent og en stigning i antal færdiguddannede på deltids- og åben uddannelse på 454 procent. Aarhus Universitet har haft en stigning i deltagerbetalingen fra i perioden 2005-2009.

I 2009 har Aarhus Universitet haft underskud på ca. 4,7 mio. kr. på kommercialiseringsaktiviteter.

3.6 Fysiske rammer

Aarhus Universitet lejer ca. 440.000 m² i regi af Statens Ejendomsadministration (SEA) og omkring 130.000 m² ved private udlejere, herunder Forskningsfondens Ejendomsselskab A/S (FEAS). Desuden disponerer AU over ca. 17.000 m², som er universitetets ejendom.

Arealerne er spredt over hele Danmark med den naturlige tyngde i Århus. Efter fusion med bl.a. sektorforskningsinstitutioner i 2007 råder universitetet også over lokaliteter på Fyn og Sjælland.

Tabel 3.5.1: Eksisterende bygningsmasse

(m ² brutto)	2008	2009	2010
Lejet af UBST*	474.000	476.000	444.000
Lejet af andre **	128.000	135.000	132.000
Handelshøjskolen i Herning***	10.000	10.000	10.000
Doneret til AU****	7.000	7.000	7.000
Samlet bygningsareal	619.000	628.000	593.000
Heraf laboratorier, jf. Unilab*****		113.000	

* UBST lejekontraksareal. Alle bevægelser tæller i opgørelsesåret.

** AU's bygningsregister, BBR. Alle bevægelser tæller i opgørelsesåret.

*** Der arbejdes på at afklare Handelshøjskolen i Hernings fremtidige ejerforhold. De 10.000 m² på Handelshøjskolen i Herning ejes pt. af et likvidationsudvalg.

**** Omfatter følgende donerede bygninger: Steno Museet; Faculty Club (del af Studenterhuset), Ph.d.-bygningen (del af Langelandsgades Kaserne) og Ole Rømer Villa og Observatorium.

***** Nettoareal opgjort i 2009.

3.6.1 Status for fremtidsplaner, nybyggeri og fraflytninger – Aarhus Universitets visionsplan for den fysiske udbygning af universitetet

Det er i henhold til *Visionsplan 2010 -2028 for den fysiske udbygning af Aarhus Universitet* forventningen, at universitetets arealbehov vil stige kraftigt frem mod 2028.

Visionsplanen omtaler udvidelsesbehov, der varierer mellem godt 200.000 m² og knapt 500.000 m² afhængigt af, hvilke fremtidsscenarioer der lægges til grund, og planen viser udbygningsmuligheder først og fremmest på og omkring campus i Aarhus.

Visionsplanen lægger op til, at Aarhus Universitet geografisk fremover vil have hovedcampus i Aarhus omkring Universitetsparken og en stærk campus i Emdrup samt opretholde forskningsfaciliteter og forsøgsstationer m.v. på udvalgte lokaliteter. Der lægges dog op til fraflytning fra visse lokaliteter under hensyntagen til, at der skabes størst mulig faglig udvikling inden for de økonomiske rammer. Der er opsagt SEA-lejemål til fraflytning i andet halvår af 2010 og primo 2011 på i alt ca. 32.000 m² fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Opsigelserne er primært lokaliseret i Horsens, Foulum ved Viborg; men også i Årslev på Fyn og Lyngby på Sjælland.

Pt. pågår der i SEA-regi i øvrigt følgende ombygninger og nybygninger:

- 11.000 m² nybygning, hvoraf de 5.000 m² er under jorden, på Fuglsangs Allé i Århus med afslutning i 2012.

>

- 1.000 m² nybyggeri til væksthuse i Botanisk Have i Århus med afslutning i 2012.
- 7.800 m² laboratoriebygning i iNANO center med afslutning i 2012.
- Nybyggeri ved Viktor Albeck-bygningen i den sydlige del af Campus Aarhus med afslutning i 2015.
- Nybygning af svinestalde på Påskehøjgaard, Trige.
- Renovering af nylejet kontorbygning på Jens Baggesensvej 51-53.

På Katrinebjerg vil Aarhus Universitet fra medio 2011 sammen med Ingeniørhøjskolen i Århus leje sig ind i et lejemål hos FEAS i form af den nybyggede IT-parken del 3 på knap 9000 m². Det anføres i visionsplanen, at Katrinebjerg-området sammen med Lille Barnow-grunden (hjørnet af Nørrebrogade og Ndr. Ringgade) og Århus Sygehus' bygninger på Nørrebrogade rummer et stort potentiale for udvidelse af universitetet. Frem mod 2028 skønnes der at være et samlet bygningspotentiale i de tre lokaliteter på mere end 500.000 m², heraf godt 200.000 m² i Katrinebjerg.

3.6.2 Vedligehold

Tabel 3.5.2: Tilstandskarakter, vedligehold – Aarhus Universitet

	1: God	2: Over middel	3: Middel	4: Under middel	5: Dårlig	9: Ikke bedømt
2008	8,40 %	36,31 %	52,93 %	2,35 %	0,00 %	0,00 %
2006	46,14 %	40,42 %	8,95 %	2,22 %	0,00 %	2,27 %
2005	0,54 %	72,18 %	19,46 %	7,39 %	0,44 %	0,00 %

Kilde: UBST's bygningssyn.

Bygningsmassen vedligeholdes fornuftigt.

3.6.3 Laboratorieundersøgelsen

3.5.3 Laboratorieundersøgelsen*

	Areal	%-fordeling	Moderniseringsudgift	%-fordeling	Udgift/areal
AU	113.000 m ²	20 %	1.393.000.000 kr.	24 %	12.400 kr./m ²
I alt	556.000 m ²	100 %	5.856.000.000 kr.	100 %	10.500 kr./m ²

Kilde: Jf. Tilstandsvurderingen, rapport juli 2009. nettoarealer.

Videnskabsministeren og Aarhus Universitet indgik den 28. januar 2010 aftale om teknologisk løft af laboratorielokalerne på Aarhus Universitet. Aftalen indeholder en fordeling af Aarhus Universitets andel af midlerne til laboratorier med 147,5 mio. kr. til nybyggerier og 1.246,6 mio. kr. til ombygninger.

Der pågår fortsat et fælles arbejde om kvalificering af grundlaget for laboratoriearbejderne på Aarhus Universitet, der forventes afsluttet ved udgangen af 2010. Et antal mindre ombygningsprojekter er dog efter aftale påbegyndt.

3.6.4 Konklusion

Aarhus Universitet har ca. 440.000 m² i SEA-regi, omkring 130.000 m² ved private udlejere, herunder FEAS og ca. 17.000 m², som er universitetets ejendom. Der er aftalt nybyggeri til Biomedicinsk Center i den sydlige del af Universitetsparken i Aarhus med afslutning i 2015.

Pt. pågår der en række mindre nybyggerier dels i SEA-regi og dels i privat regi på forskellige lokaliteter i Århus. Det beskrevne byggepotentiale i Visionsplanen diskuteres mellem Universitets- og Bygningsstyrelsen og Aarhus Universitet med

>

henblik på at etablere et fælles grundlag for det videre arbejde med de overordnede og konkrete fysiske planer for Aarhus Universitet.

Universitets- og Bygningsstyrelsen forventer, at der fremover vil være et positivt og inddragende samarbejde mellem Aarhus Universitet og Universitets- og Bygningsstyrelsen i forbindelse med nye byggerier og ombygninger.

4. Internationalisering af uddannelserne

>

Danske universiteter samarbejder i dag med udenlandske universiteter om uddannelse og forskning. Universiteterne indgår aftaler om udveksling af studerende og samarbejder med udenlandske universiteter om uddannelsesforløb.

Universiteterne har som led i debatten om regelforenkling givet udtryk for, at de gældende regler på området ikke virker efter hensigten, at reglerne er uoverskuelige og hæmmer internationaliseringen samt danske studerendes muligheder for at læse i udlandet.

For yderligere at forbedre rammerne for internationalt samarbejde ændrede Folketinget i juli 2010 universitetsloven. Universiteterne kan nu også udbyde hele uddannelser eller dele af danske uddannelser som udlagt undervisning i udlandet. Endvidere er mulighederne for dansk deltagelse i Erasmus Mundus-kandidatuddannelser forbedret, idet danske studerende kan få udlandsstipendium til ophold i udlandet, og der ikke stilles krav om gensidig udveksling.

Forligspartierne bag universitetsloven aftalte i forbindelse med lovændringen, at der skulle foretages en samlet vurdering af de forskellige typer af internationale uddannelsessamarbejder, som danske universiteter kan indgå i. Som opfølgning herpå har Videnskabsministeriet den 25. november 2010 sendt et udkast til lovændring i høring, som forenkler og ensretter reglerne om internationale uddannelsessamarbejder.

I det følgende fokuseres på Aarhus Universitets aktuelle arbejde med at internationalisere universitetets uddannelser inden for de gældende rammer, herunder universitetets indsats for at alle dimittender opnår globale kompetencer.

4.1 Ud- og indgående studerende på udvekslingsophold

I studieåret 2009/2010 tog 756 studerende fra Aarhus Universitet på udveksling i udlandet. Dette er et fald i forhold til de foregående studieår, hvor tallene var henholdsvis 780 og 778 studerende. Aarhus Universitets andel af universitetssektorens samlede antal udgående studerende er faldet fra 21 procent i 2007/2008, 20 procent i 2008/2009 til 19 procent i 2009/2010, jf. tabel 4.1.1.

Tabel 4.1.1: Udvekslingsstuderende fra danske universiteter, der tager på udveksling i udlandet i perioden 2008-2010 opdelt på universitet, antal og procent

	Udgående 2007/2008		Udgående 2008/2009		Udgående 2009/2010	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Københavns Universitet	984	27	1.040	27	1.139	29
Aarhus Universitet	780	21	778	20	756	19
Syddansk Universitet	296	8	265	7	298	8
Roskilde Universitet	171	5	234	6	155	4
Aalborg Universitet	353	10	323	8	314	8
Handelshøjskolen i København	920	25	983	26	1.083	27
Danmarks Tekniske Universitet	191	5	201	5	210	5
IT-Universitetet	5	0	6	0	3	0
I alt	3.700	100	3.830	100	3.958	100

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Ann: Tabellen viser antal udvekslingsstuderende, der udløser internationaliseringstilskud fra Videnskabsministeriet. UVM-studerende på internationale studieophold samt studerende på udlandsstipendieordningen medtages ikke.

>

Samtidig med faldet i udgående udvekslingsstuderende er der sket en stigning i antallet af indgående udvekslingsstuderende fra 990 i 2008/2009 til 1.206 i 2009/2010. Aarhus Universitets andel af universitetssektorens samlede antal indgående studerende stiger fra 19 til 21 procent i perioden 2008-2010, *jf. tabel 4.1.2*.

Tabel 4.1.2: Internationale udvekslingsstuderende der tager på udveksling på danske universiteter i perioden 2008-2010 opdelt på universitet, antal og procent

	Indgående 2007/2008		Indgående 2008/2009		Indgående 2009/2010	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Københavns Universitet	1.471	29	1.690	33	1.795	31
Aarhus Universitet	950	19	990	19	1.206	21
Syddansk Universitet	304	6	260	5	305	5
Roskilde Universitet	182	4	207	4	217	4
Aalborg Universitet	500	10	464	9	528	9
Handelshøjskolen i København	1.036	21	1.029	20	1.060	19
Danmarks Tekniske Universitet	584	12	502	10	626	11
IT-Universitetet	10	0	10	0	8	0
I alt	5.037	100	5.152	100	5.745	100

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen

Anm: Tabellen viser antal udvekslingsstuderende, der udløser internationaliseringstilskud fra Videnskabsministeriet..

Jf. tabel 4.1.1 og 4.1.2 havde Aarhus Universitet i 2009/2010 756 udgående udvekslingsstuderende og 1.206 indgående udvekslingsstuderende.

Aarhus Universitet oplyser, at universitetet har stor fokus på at øge den udgående mobilitet af studerende. Aarhus Universitet mener, at det er afgørende, at alle studerende på universitetet bibringes globale kompetencer gennem interaktion med internationale studerende i studietiden og gennem ophold i udlandet.

Aarhus Universitet understøtter den udgående mobilitet ved at have fokus på, at der indgås fagligt attraktive udvekslingsaftaler, hvor der er en realistisk forventning om, at mobiliteten kan gå begge veje. Samtidig har Aarhus Universitet fokus på information og markedsføring af studiemuligheder i udlandet, ligesom der ydes personlig vejledning til interesserede studerende.

Etableringen af Internationalt Center har betydet en styrket indsats for at øge den udgående mobilitet på hele universitetet.

Aarhus Universitet har i universitetets udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet mål for udviklingen i antallet af ind- og udrejsende studerende. I 2010 indebærer målet en forøgelse af antallet af ind- og udrejsende med 150 studerende i forhold til 2008-niveauet. Målene for indrejsende studerende er dog i hele perioden højere end målene for udrejsende studerende. Målene tilstræber således ikke i sig selv balance mellem antallet af ind- og udrejsende studerende.

Aarhus Universitet har i 2008, 2009 og 2010 overopfyldt målet for både antallet af indrejsende studerende og antallet af udrejsende studerende, *jf. tabel 4.1.3*.

>

Tabel 4.1.3: Aarhus Universitets mål for ind- og udrejsende studerende 2008-2010, antal personer

		2008	2009	2010
Indrejsende studerende	Mål	925	1.000	1.075
	Resultat	1.031	1.083	1.255
Udrejsende studerende	Mål	775	850	925
	Resultat	826	1.031	947

Kilde: Aarhus Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010 og Aarhus Universitets årsrapport 2008 og 2009. Som målemetode anvendes Danske Universiteters statistiske beredskab nøgletal H1.1-1.2.

Note: Tallene for resultatet for 2010 er oplyst af Aarhus Universitet.

4.2 Internationale studerende på en hel uddannelse

I 2009 var der på Aarhus Universitet 2.005 internationale studerende på en hel bachelor- eller kandidatuddannelse. Det er en stigning siden 2007, hvor der var 1.252 internationale studerende. Knap 7 procent af de studerende, der læser en bachelor- eller kandidatuddannelse på Aarhus Universitet, er internationale studerende. På universiteterne samlet set er det 7,6 procent, hvilket er en smule flere end på Aarhus Universitet, jf. tabel 4.2.1.

Tabel 4.2.1: Internationale bachelor- og kandidatstuderende på hel uddannelse på Aarhus Universitet, antal og pct.

		2007		2008		2009	
		<i>Antal</i>	<i>Pct. af alle studerende</i>	<i>Antal</i>	<i>Pct. af alle studerende</i>	<i>Antal</i>	<i>Pct. af alle studerende</i>
Aarhus Universitet	Humaniora	314	2,5	391	3,1	507	4,1
	Naturvidenskab	64	2,0	75	2,3	88	2,6
	Samfundsvidenskab	643	7,0	748	8,0	1.139	11,2
	Sundhedsvidenskab	228	8,2	233	8,4	249	8,8
	Teknisk Videnskab	3	0,1	9	0,3	22	0,8
	I alt	1.252	4,5	1.456	5,2	2.005	6,9
Alle universiteter	Humaniora	974	2,6	1.160	3,2	1.342	3,7
	Naturvidenskab	1.127	6,9	1.216	7,4	1.275	7,5
	Samfundsvidenskab	2.786	7,0	2.973	7,3	3.568	8,5
	Sundhedsvidenskab	1.368	13,5	1.382	13,4	1.428	13,6
	Teknisk Videnskab	916	12,0	901	11,8	1.036	12,8
	I alt	7.171	6,5	7.632	6,8	8.649	7,6

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Aarhus Universitet har oplevet en stor stigning i antallet af internationale heltidsstuderende fra EU/EØS-landene på de samfundsvidenskabelige uddannelser. Aarhus Universitet oplyser, at stigningen i antallet af internationale heltidsstuderende overvejende kan forklares med, at handelshøjskoleuddannelserne (gl. ASB) fra 2009 udbød alle kandidatuddannelser på engelsk. Samtidig blev der lanceret en massiv og målrettet markedsføringskampagne for at rekruttere talentfulde internationale studerende, hvilket resulterede i et større optag i 2009.

Faktaboks:**Ændret opgørelsesmetode over internationale studerende på en hel uddannelse**

I samarbejde med Danmarks Statistik har Universitets- og Bygningsstyrelsen ændret opgørelsesmetoden til at beregne internationale studerende på en hel uddannelse. I opgørelsen indgår nu studerende, der *ikke* har en ungdomsuddannelse fra Danmark, og som er kommet til Danmark senest ét år, inden uddannelsen er påbegyndt. Alene studerende, der ikke er danske statsborgere, tælles med som internationale studerende. Internationale studerende er altså kun en delmængde af antallet af studerende med ikke-dansk statsborgerskab. Blandt andet fordi personer med invalide cpr-numre ikke er talt med som internationale studerende i tidligere opgørelser, er antallet af internationale studerende højere med den nye opgørelsesmetode.

Til forskel fra tidligere opgørelser, medtager den nye opgørelsesmetode personer, som ikke har et validt cpr-nummer, som internationale studerende. Nærmere undersøgelser af disse har påvist, at disse er internationale studerende.

Optaget af internationale studerende, og som konsekvens heraf antallet af internationale studerende, er overestimeret i det nyeste år (2009). Det skyldes, at en del af de internationale studerende, der bliver indskrevet på universiteterne, aldrig kommer i gang med studiet. Disse kan først fjernes fra registrene året efter.

4.3 Aarhus Universitets internationaliseringsarbejde

Af Aarhus Universitets internationaliseringsstrategi 2009-2013 fremgår, at Aarhus Universitet ønsker at markere sig som et ledende og synligt internationalt universitet, hvor globalt samarbejde indgår som en naturlig del af universitetets kerneaktiviteter. Der vil være fokus på internationalt samarbejde, som understøtter og tilfører merværdi til universitetets kerneaktiviteter. Ambitionen er, at internationaliseringsindsatsen skal være bredt forankret i de faglige miljøer, og der skal skabes optimale forudsætninger for, at alle dele af universitetet kan udnytte muligheder for internationalt samarbejde.

Aarhus Universitets internationale engagement vil i perioden 2009-2013 være centreret omkring fire sigtelinjer. De fire sigte linjer er at skabe viden i samarbejde med udenlandske partnere, at tiltrække internationalt talent på alle niveauer, at bibringe de studerende internationale kompetencer og at præge den globale udvikling inden for forskning og uddannelse.

Aarhus Universitet ønsker videre at styrke den internationale dimension i uddannelserne. De studerende skal kvalificeres til at kunne begå sig på det globale arbejdsmarked, og der skal skabes optimale rammer for at rekruttere internationale studerende. Som indsatsområde nævnes blandt andet udbud af flere fag og hele uddannelser på engelsk samt øget internationalt samarbejde om uddannelsernes indhold og afvikling.

Aarhus Universitet har også fokus på studentermobiliteten. Et udbygget samarbejde med europæiske og oversøiske partnere om studenterudveksling inden for rammerne af bl.a. Erasmus-programmet og de transatlantiske netværk TASSE P og MAUI har

gjort Aarhus Universitet til en attraktiv destination for udenlandske studerende på udveksling eller på hele uddannelser.

Det fremgår også af internationaliseringsstrategien, at Aarhus Universitet vil skabe optimale rammer for, at studerende på universitetet kan udnytte mulighederne for international mobilitet. Det gøres blandt andet gennem strategisk anvendelse af stipendier, et professionelt modtageapparat for tilrejsende studerende og et ønske om større antal udrejsende studerende. Aarhus Universitet ønsker at bibringe de studerende globalt udsyn, tværkulturel forståelse og sproglige kompetencer, hvorfor alle studerende skal have mulighed for at indlejre et fuldt meritgivende internationalt studie- eller praktikophold i deres studium. Aarhus Universitet fremhæver, at internationalt samarbejde giver mulighed for at bygge internationale forløb ind i uddannelserne, hvorved den udgående mobilitet øges under ordnede forhold med fokus på progression, kvalitet og de studerendes retssikkerhed.

Aarhus Universitet oplyste ved tilsynsmødet i 2010, at der arbejdes for at øge antallet af studerende, der rejser ud, og antallet af studerende, der tager studieophold på Aarhus Universitet. Internationaliseringsstrategien understøtter dette gennem en styrket vejledningsindsats, synliggørelse af studiemuligheder i udlandet og bedre muligheder for at bygge et udlandsophold ind i uddannelserne. Til at implementere strategien arbejdede Aarhus Universitet på at etablere det internationale center, der leverer ikke-faglige services til ind- og udrejsende udvekslingsstuderende, internationale studerende på hele uddannelser og internationale ph.d.-studerende.

4.3.1 Best practice eksempler på internationaliseringsarbejde

Aarhus Universitet indgår i en bred vifte af bi- og multilaterale aftaler om studentermobilitet og forskningssamarbejde. Under Erasmus-programmet har Aarhus Universitet indgået omkring 780 aftaler om studenterudveksling med universiteter i Europa. Dertil kommer over 100 aftaler med oversøiske universiteter og et nært samarbejde med de nordiske lande gennem Nordplus-programmet.

Aarhus Universitet er medlem af en række netværk og alliancer, herunder den europæiske Coimbra-gruppe, der blandt sine 38 medlemmer tæller ni universiteter, som er med på listen over de 100 bedste universiteter i verden. Aarhus Universitet indgår også i Utrecht-netværket, Euroscience, Columbus-netværket, Det Nordiske Universitetssamarbejde (NUS), Southern African-Nordic Centre (SANORD), Latin America-Nordic Centre (LANORD), Nordic Centre på Fudan Universitetet i Kina samt Nordic Centre India. Endelig medvirker Aarhus Universitet til etablering af Det Danske Universitetscenter i Beijing i samarbejde med de øvrige universiteter i Danmark og Universitetet for det Kinesiske Videnskabsakademi.

Gennem sine alliancepartnere arbejder Aarhus Universitet på etablering af mere forpligtende, dybe partnerskaber. Foruden de traditionelle samarbejdsformer i form af forskningssamarbejde og studenterudveksling inkluderer disse partnerskaber nye instrumenter som fællesuddannelser, samarbejde om sommerskoler, ph.d.-udveksling og benchmarking. Eksempelvis har Aarhus Universitet etableret en Erasmus Mundus-uddannelse inden for journalistik og globalisering med Universität Hamburg og er pt. i dialog om et tættere samarbejde, som inkluderer flere af universiteternes kerneopgaver. Aarhus Universitet fremhæver, at samarbejde om uddannelsernes indhold på tværs af landegrænser tillader kombination af forskellige institutioners faglige styrkepositioner og understøtter innovation i uddannelserne.

Aarhus Universitet har haft et stort udbytte af sine de internationale netværk. Navnlige tilføjer medlemskabet af Coimbra gruppen, Utrecht netværket og TASSEP værdi til universitetet. Gevinsterne er erfaringsudveksling om konkrete redskaber, partnerskaber om ansøgninger til LLP programmet m.fl. og overvågning af tendenser inden for international uddannelse. Et eksempel er sommerskoler, hvor Aarhus Universitet har brugt erfaringer fra bl.a. Holland i udvikling af et nyt koncept for 2011. De internationale erfaringer har bl.a. medvirket til en beslutning om at øge udbuddet af sommerskolefag fra 35 fag i sommeren 2010 til 90 fag i juli/august 2011.

Aarhus Universitet vedligeholder en aktiv portfolio af udvekslingsaftaler både i Europa og med partnere i resten af verden. Aftalerne udgør fundamentet for universitetets internationale arbejde og afstedkommer en bred vifte af faglige kontakter.

Aarhus Universitet har de seneste år arbejdet med følgende internationale uddannelsessamarbejder:

- Erasmus Mundus i Journalism, Media and Globalisation
- Erasmus Mundus i Lifelong Learning
- Fællesuddannelse i Religious Roots

Aarhus Universitet oplyser, at uddannelserne har medvirket til at styrke Aarhus Universitets position på det internationale marked. Samtidig har de bibragt universitetet væsentlige erfaringer med at indgå i et mere forpligtende samarbejde med udenlandske partnere. Erfaringerne er en medvirkende årsag til, at Aarhus Universitet har lanceret et koncept om dybe partnerskaber og undersøger mulighederne for at udbyde sommerskole fagpakker i samarbejde med udenlandske partnere. Det er Aarhus Universitets ambition at øge antallet af internationale uddannelsessamarbejder i de kommende år.

4.4 Konklusion

Aarhus Universitet har via sin internationaliseringsstrategi fokus på internationalisering, og har blandt andet etableret et internationalt center, der leverer ikke-faglige services til ind- og udrejsende udvekslingsstuderende, internationale studerende på hele uddannelser og internationale ph.d.-studerende.

Aarhus Universitet har fra 2008/2009 til 2009/2010 haft et lille fald i antallet af udgående studerende. Antallet af indgående studerende steg fra 2008/2009 til 2009/2010. Dermed er ubalancen mellem ind- og udgående studerende steget på Aarhus Universitet i samme periode. Aarhus Universitet oplyser, at universitetet arbejder meget ihærdigt på at øge den udgående mobilitet.

Da antallet af indrejsende studerende er steget på Aarhus Universitet, er ubalancen i udvekslingsstuderende på Aarhus Universitet vokset. Universitets- og Bygningsstyrelsen forventer, at universitetet vil gøre en indsats for at skabe balance i udvekslingen af studerende i det kommende år. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på Aarhus Universitets arbejde med gensidig udveksling af studerende og etableringen af internationale uddannelsessamarbejder. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser ligeledes positivt på Aarhus Universitets etablering af et

>

internationalt center, og styrelsen håber at se de positive effekter heraf i de kommende år.

5. Fremtidens optag og uddannelser der matcher samfundets behov

>

Det er regeringens målsætning, at 50 procent af en ungdomsårgang i 2015 skal have en videregående uddannelse. Søgning, optag og fastholdelse er centrale parametre i forhold til at opnå denne målsætning. Gennemførelse, studieeffektivitet mv. kan også være relevante parametre. De er derfor beskrevet i afsnit 3.3 om uddannelse.

Optaget på videregående uddannelser sommeren 2010 var det højeste nogensinde. Der var samtidig fortsat mange afviste ansøgere, hvilket har ført til en offentlig debat om flere studiepladser. Videnskabsministeren har indledt en dialog med universiteterne om det fremtidige optag, så 50 procent målsætningen kan blive realiseret.

Regeringens vækstdagsorden har samtidig sat fokus på, at stærke uddannelser skal drive væksten i samfundet. Stærke uddannelser skal sikre, at dimittenderne har et højt kompetenceniveau, der matcher virksomhedernes efterspørgsel, ligesom de skal sikre det størst mulige afkast af de offentlige investeringer i uddannelse. Det peger samlet på et større behov for at undersøge, om der er match mellem uddannelsesudbuddet og arbejdsmarkedets behov.

5.1 Studieaktivitet

5.1.1 Søgning og optag

I 2010 var der det højeste antal 1. prioritetsansøgere og optagne på Aarhus Universitet i perioden 2007-2010. Samme tendens ses for universiteterne samlet set. På Aarhus Universitet er den procentuelle vækst i 1. prioritetsansøgninger fra 2007 til 2010 højere end gennemsnittet for alle universiteterne. Også den procentuelle vækst i optaget er større på Aarhus Universitet end på universiteterne samlet set, *jf. tabel 5.1.1.1 og 5.1.1.2.*

Tabel 5.1.1.1: 1. prioritetsansøgninger gennem KOT til universitetsuddannelser, 2007-2010, antal

		2007	2008	2009	2010
Aarhus Universitet	Humaniora	2.209	1.861	2.283	2.591
	Naturvidenskab	792	730	814	996
	Samfundsvidenskab	2.143	2.057	2.922	3.032
	Sundhedsvidenskab	1.008	608	1.166	1.162
	Teknisk videnskab	41	36	43	56
	Teologi	48	42	52	44
	I alt	6.241	5.334	7.280	7.881
	<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>85</i>	<i>117</i>	<i>126</i>
	Videregående uddannelser på Aarhus Universitet, der ikke er under VTU	211	188	217	241
Alle universiteter	Humaniora	7.654	6.296	7.876	8.823
	Naturvidenskab	3.422	2.934	3.519	4.174
	Samfundsvidenskab	10.397	9.168	11.902	12.631
	Sundhedsvidenskab	4.072	2707	4.285	4.786
	Teknisk videnskab	1.627	1.667	1.792	1.983
	Teologi	123	102	133	128
	I alt	27.295	22.874	29.507	32.525
	<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>84</i>	<i>108</i>	<i>119</i>

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding. Tallene er opgjort pr. 5. juli det pågældende år.

>

Tabel 5.1.1.2: Tilbudt optag på universitetsuddannelser den 30. juli gennem KOT, 2007-2010, antal

		2007	2008	2009	2010
Aarhus Universitet	Humaniora	1.808	1.533	1.756	2.061
	Naturvidenskab	723	666	735	870
	Samfundsvidenskab	1.914	1.903	2.076	2.472
	Sundhedsvidenskab	442	444	541	610
	Teknisk videnskab	43	41	44	60
	Teologi	56	37	54	48
	I alt	4.986	4.624	5.206	6.121
	<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>93</i>	<i>104</i>	<i>123</i>
Videregående uddannelser på Aarhus Universitet, der ikke er under VTU					
		159	160	182	186
Alle universiteter	Humaniora	6.370	5.242	5.963	6.645
	Naturvidenskab	3.096	2.547	3.100	3.652
	Samfundsvidenskab	7.785	6.952	7.544	8.607
	Sundhedsvidenskab	1.748	1.666	1.960	2.113
	Teknisk videnskab	1.504	1.589	1.662	1.863
	Teologi	146	97	147	150
	I alt	20.649	18.093	20.376	23.030
	<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>88</i>	<i>99</i>	<i>112</i>

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding.
Anm: Opgørelsen er lavet eksklusiv standby.

Hvert år er der en gruppe studerende, som har søgt en bacheloruddannelse, som ikke bliver optaget. Denne gruppe kan opdeles i to. Denne ene gruppe består af ansøgere, som af forskellige årsager *ikke* opfylder adgangskravene for optagelse. Den anden gruppe er ansøgere, som opfylder adgangskravene, men som afvises på grund af stor søgning til de pågældende uddannelser og dermed høje adgangskvotienter. Aarhus Universitet afviste i 2010 912 kvalificerede ansøgere, hvilket er 11 procent færre end i 2009. Til sammenligning faldt det samlede antal afviste kvalificerede ansøgere på alle universiteter med 4 procent svarende til 175 personer. Fordelt på hovedområder er de største grupper af afviste kvalificerede ansøgere fra Aarhus Universitet fra humaniora, sundhedsvidenskab og samfundsvidenskab, *jf. tabel 5.1.1.3.*

>

Tabel 5.1.1.3: Afviste kvalificerede ansøgere på Aarhus Universitet fordelt på hovedområder, 2007-2010, antal og pct.

		2007	2008	2009	2010	Ændring 2009-2010	
						Antal	Pct.
Aarhus Universitet	Humaniora	369	47	299	312	13	4
	Naturvidenskab	78	7	22	55	33	150
	Samfundsvidenskab	223	66	376	266	-110	-29
	Sundhedsvidenskab	307	52	325	279	-46	-14
	Teknisk videnskab	2	1	0	0	0	0
	Teologi	2	2	1	0	-1	-100
	I alt	981	175	1.023	912	-111	-11
	Videregående uddannelser på Aarhus Universitet, der ikke er under VTU	57	11	20	25	5	25%
Alle universiteter	Humaniora	1.141	439	1.193	1.346	153	13
	Naturvidenskab	341	107	276	331	55	20
	Samfundsvidenskab	1.344	831	2.219	1.699	-520	-23
	Sundhedsvidenskab	1.397	290	1.188	1.369	181	15
	Teknisk videnskab	47	39	108	66	-42	-39
	Teologi	2	2	2	0	-2	-100
	I alt	4.272	1.708	4.986	4.811	-175	-4

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding.

Tabel 5.1.1.4: Optagne pr. 1/10 efter optagelsens 2. runde på Aarhus Universitet fordelt på hovedområder, 2007-2010, antal og pct.

		2007	2008	2009	2010	Ændring 2009-2010	
						Antal	Pct.
Aarhus Universitet	Humaniora	1.840	1.555	1.822	2.108	286	16
	Naturvidenskab	788	686	786	909	123	16
	Samfundsvidenskab	2.001	1.931	2.178	2.414	236	11
	Sundhedsvidenskab	457	472	546	618	72	13
	Teknisk videnskab	49	41	48	69	21	44
	Teologi	74	36	54	69	15	28
	I alt	5.209	4.721	5.434	6.187	753	14
	Videregående uddannelser på Aarhus Universitet, der ikke er under VTU	168	176	195	192	-3	-2
Alle universiteter	Humaniora	6.491	5.311	6.389	6.915	526	8
	Naturvidenskab	3.104	2.550	3.335	3.815	480	14
	Samfundsvidenskab	7.819	6.904	7.855	8.773	918	12
	Sundhedsvidenskab	1.717	1.641	1.925	2.125	200	10
	Teknisk videnskab	1.491	1.573	1.732	1.887	155	9
	Teologi	180	106	170	189	19	11
	I alt	20.802	18.085	21.406	23.704	2.298	11

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding.

Anm: Opgørelsen er lavet eksklusiv standby.

Det fremgår af tabel 5.1.1.4 ovenfor, at Aarhus Universitet i 2010 har haft en vækst i antal optagne pr. 1/10 på 753 personer svarende til 14 procent. Det er tre procentpoint højere end væksten på universiteterne set under et.

Ved sammenligning af optagelsestallene i tabel 5.1.1.2 (tilbudt optag pr. 30/7) og optagelsestallet pr. 1/10 efter optagelsens 2. runde (tabel 5.1.1.4 ovenfor) fremgår det, at Aarhus Universitets 2. runde optagelsestal er højere end det antal studerende, der tilbydes optag pr. 30/7. Dette svarer til situationen for universiteterne under ét, hvor optagelsestallet pr. 1/10 (efter 2. runde) de senere år også har været højere end 30/7 optagelsestallet (tilbudt optag).

5.1.2 Fuldførte

I 2009 fuldførte 3.346 studerende en kandidatuddannelse på Aarhus Universitet. Dette er en stigning på otte procent i forhold til 2007. I perioden 2007 til 2009 steg antallet af nyuddannede kandidater fra universiteterne samlet set med 1 procent, *jf. tabel 5.1.2.1.*

Tabel 5.1.2.1: Fuldførte kandidater på Aarhus Universitet fordelt på hovedområder, 2007-2009, antal

	2007	2008	2009
Humaniora	1.087	1.284	1.348
Naturvidenskab	395	321	338
Samfundsvidenskab	1.214	1.172	1.221
Sundhedsvidenskab	384	405	411
Teknisk videnskab	19	20	28
I alt	3.099	3.202	3.346
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>103</i>	<i>108</i>
Alle universiteter	12.898	12.341	13.018
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>96</i>	<i>101</i>

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik
Anm: Fuldførte er fra 1. oktober året før til 30. september det pågældende år. Tallene omfatter uddannelser under Videnskabsministeriet.

5.2 Bidraget til opnåelse af 50 procent målsætningen

Udviklingen i forhold til 50 procent målsætningen vurderes via

Undervisningsministeriets profilmodel, der beregner det uddannelsesniveau, som en ungdomsårgang forventes at opnå i løbet af deres uddannelseskariere (der estimeres i 25 år). Beregningerne antager, at uddannelsessystemet de kommende 25 år vil blive ved med at fungere som på beregningstidspunktet. Beregningerne er baseret på data fra Danmarks Statistik, og de er baseret på et gennemsnit af aktiviteten i to år. Grundlaget for de nyeste profilresultater for 2009 er baseret på data fra 2008 og 2009. Derfor slår et meget højt eller lavt optag i et enkelt år ikke fuldt igennem i profilberegningerne.

Antal optagne på de videregående uddannelser er én af flere faktorer, der påvirker 50 procent målsætningen. Alt andet lige vil flere optagne føre til, at flere også forventes at fuldføre en videregående uddannelse. Men optaget er langt fra den eneste betydende faktor. Hvis en højere andel af de unge påbegynder en ungdomsuddannelse, eller fuldførelsesprocenterne stiger, vil det også alt andet lige føre til flere fuldførte.

For at kunne vurdere det fremtidige optag på universiteterne har Universitets- og Bygningsstyrelsen estimeret hvilket optag, der skal til på universiteterne i 2015, hvis 50 procent målsætningen skal opfyldes, og hvis ikke frafaldet reduceres fra det nuværende niveau. Det er optagelsestallet pr. 1/10 eksklusive standby opgjort af den Koordinerede Tilmelding, der anvendes i beregningerne. Der er altså tale om

optagelsestallet efter optagelsens 2. runde. Universiteternes optag på uddannelser, der ikke hører under Videnskabsministeriet, er også indregnet i måltallet for optaget.

Dette optagelsestal påvirkes betydeligt af, at antallet af unge mellem 19 og 25 år ifølge Danmarks Statistiks befolkningsprognose forventes at stige med 14 procent i perioden fra 2010 til 2015. Antallet af unge vil i øvrigt stige til og med 2018, hvorefter det begynder at falde igen.

Beregningerne viser, at hvis universiteterne i 2015 skal fylde lige så meget i forhold til de øvrige videregående uddannelsesinstitutioner, som de gør i 2010, skal optaget på universiteterne i 2015 være ca. 26.202. Det er ca. 1.200 flere end 2010-optaget svarende til en stigning på ca. fem procent.

Det meget høje optag i 2010 har, såfremt dette niveau fastholdes i de kommende år, reduceret den nødvendige optagelsesvækst ganske betydeligt. Således var udfordringen efter 2009-optaget en vækst i optaget på universiteterne frem til 2015 på ca. 3.200, svarende til en stigning på ca. 15 procent.

Hvis Aarhus Universitet skal fastholde sin andel af universitetsoptaget, skal niveauet i 2010 ikke blot fastholdes, men optaget i 2015 skal være ca. fem procent højere end optaget i 2010. Det svarer til en optagelsesvækst på Aarhus Universitet på 298 studerende fra 2011 til 2015, svarende til et 2015-optag på 6.677 studerende. De 298 studerende svarer til, at Aarhus Universitet skal optage 60 studerende mere om året i de fem år frem mod 2015.

Profilmodellen fra 2009 viser, at 57,6 procent af en ungdomsårgang optages på en videregående uddannelse. 49,4 procent ender med at færdiggøre en videregående uddannelse, heraf forventes 20,7 procent at fuldføre en kandidatuddannelse. Det betyder, at 86 procent af dem, der påbegynder en videregående uddannelse i Danmark, også senere fuldfører en videregående uddannelse.

Hvis det ikke lykkes at øge optaget i de kommende år, således at optaget i 2015 ikke vil være større end optaget i 2010, så vil det – som følge af de voksende ungdomsårgange i perioden - betyde at optaget i 2015 kun vil være på ca. 56 procent af den estimerede ungdomsårgang. Det betyder samtidig, at ca. 90 procent af dem, der påbegynder en videregående uddannelse, senere skal fuldføre, hvis 50 procent målsætningen skal nås uden et øget optag i forhold til 2010 optaget.

5.2.1 Mål for optag i udviklingskontrakten

Aarhus Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet mål for universitetets optag på bacheloruddannelsen. Universitetet levede i 2009 op til målet i udviklingskontrakten. Med 2010-væksten i optaget forventes Aarhus Universitet ligeledes at opfylde målet for 2010, *jf. tabel 5.2.1.1.*

Tabel 5.2.1.1: Aarhus Universitets mål for optag på bacheloruddannelserne, antal studerende

	2008	2009	2010	2011
Mål	5.232	5.382	5.467	6.293
Resultat	4.869	5.522	6.203	

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2009 og Aarhus Universitets udviklingskontrakt 2011.

5.2.2 Opfølgning på sidste møderundes rapport

Aarhus Universitet oplyste i sidste års rapport, at universitetet understøtter søgningen til uddannelserne ved at lave et godt informationsmateriale om bachelor- og kandidatuddannelser. Aarhus Universitet fremhævede, at universitetet var et landsdækkende universitet, og dermed også gerne optog studerende fra Sjælland.

Aarhus Universitet fremhævede ligeledes at opfyldelsen af 50-procent-målsætningen var afhængig af opfyldelsen af 95-procent-målsætningen, som Aarhus Universitet så store regionalpolitiske udfordringer i.

Uddannelser der matcher samfundets behov blev indledningsvist berørt ved sidste møderunde, men behandles nedenfor med et uddybet materiale.

5.3 Uddannelser der matcher samfundets behov

Universiteterne har i dag det primære ansvar for, at de kandidater, der uddannes, har kompetencer, der efterspørges på arbejdsmarkedet, samt at der ikke uddannes flere, end der er akademiske jobs til. De nyuddannede kandidater skal så vidt muligt matche arbejdsmarkedets efterspørgsel. Samtidig har universiteterne ansvar for at sikre, at antallet af uddannelsespladser tilpasses den kapacitet, der er på den enkelte uddannelse, så kvaliteten ikke svækkes. Antallet af nye studerende skal passe til undervisnings- og bygningsressourcerne, så de studerende tilbydes en forsvarlig forskningsbaseret uddannelse af højeste kvalitet.

Ved at sammenligne optagelsessandsynligheden med de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens får man et billede af, hvor godt matchet er mellem antallet af studiepladser og arbejdsmarkedets aktuelle efterspørgsel efter kandidater fra de enkelte uddannelser.

5.3.1 Optagelsessandsynlighed og beskæftigelsesfrekvens for uddannelserne på Aarhus Universitet

Figur 5.3.1.1 viser det samlede billede af optagelsessandsynligheden og beskæftigelsesfrekvensen for hver af Aarhus Universitets kandidatuddannelser.

Diagrammet viser, at Aarhus Universitet har 10 uddannelser, der både har høj beskæftigelsesfrekvens for de nyuddannede og en høj optagelsessandsynlighed. De er placeret i det grønne felt. Skillelinjen mellem felterne udgøres af landsgennemsnittet for hhv. optagelsessandsynligheden og beskæftigelsesfrekvensen.

De sorte pile i diagrammet illustrerer, hvilke bevægelser der kan styrke matchet mellem kapaciteten på uddannelserne og arbejdsmarkedets efterspørgsel.

De 'orange' og 'røde' uddannelser er uddannelser, hvor de nyuddannede har en relativt lav beskæftigelsesfrekvens. Aarhus Universitet har på nuværende tidspunkt 12 røde og 5 orange uddannelser. Det kan give anledning til at overveje, om og hvordan disse uddannelser kan sikre de studerende kompetencer, som matcher arbejdsmarkedets behov bedre, og derved forbedre beskæftigelsen for dimittenderne. Det vil kunne bevæge dem opad i figuren, så de bliver grønne eller gule.

De 'gule' og 'røde' uddannelser er uddannelser, hvor optagelsessandsynligheden ikke matcher arbejdsmarkedets efterspørgsel. De røde uddannelser (hvor beskæftigelsen er lav) optager for mange, mens de gule uddannelser (hvor beskæftigelsen er høj) optager

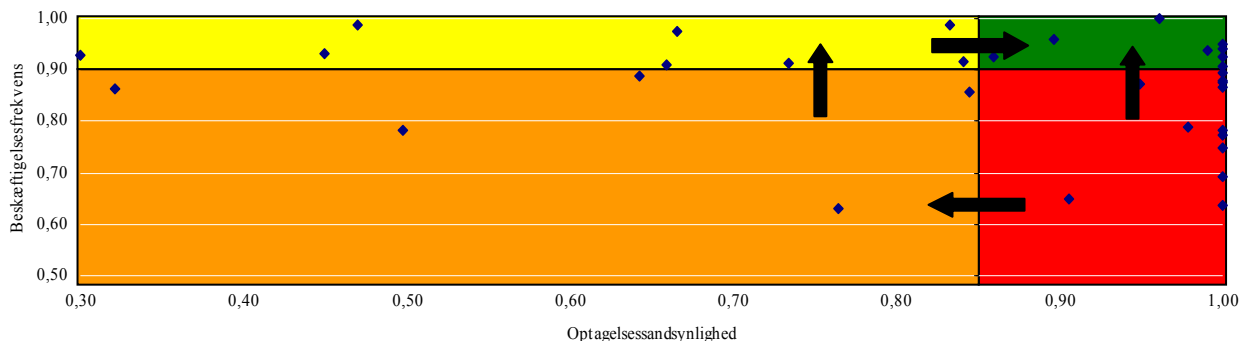
>

for få, hvis kandidaternes beskæftigelsessituation ikke ændres. Der er 8 gule uddannelser og 12 røde uddannelser på Aarhus Universitet. Det kan give anledning til at overveje, om universitetet kan sætte større fokus på, hvad samfundet efterspørger, når de tilrettelægger uddannelsernes kapacitet.

Aarhus Universitets uddannelser fordeler sig i alle fire felter i figuren. Nogle af uddannelserne i det grønne felt har en optagelsessandsynlighed på 1, hvilket vil sige, at alle 1. prioritetsansøgerne blev optaget. Da samfundet har brug for flere kandidater fra denne uddannelse, mens der ikke er nok ansøgere, giver denne situation anledning til at genoverveje, om man kan øge søgningen til denne uddannelse.

Aarhus Universitet mener, at det er et problem at sammenligne bachelor-optagelsessandsynlighed med kandidat-beskæftigelse, da mange kandidatuddannelser ikke har en ”naturlig” bachelor som fødekæde. Det er Aarhus Universitets forventning, at der vil komme flere kandidatuddannelser af den type. Universitets- og Bygningsstyrelsen mener, at de optagne på de fleste kandidatuddannelser stadig kommer fra et begrænset antal bacheloruddannelser. De uddannelser, hvor det ikke er tilfældet, er fjernet af opgørelsen. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge udviklingen i fleksibiliteten mellem bachelor og kandidat.

Figur 5.3.1.1: ON-indikatoren: Optagelsessandsynlighed og beskæftigelsesfrekvens på Aarhus Universitets uddannelser, 2009

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm. Der kan godt ligge flere uddannelser i ét punkt.

Faktaboks: Beskrivelse af ON-indikatoren

ON-indikatoren illustrerer forholdet mellem optagelsessandsynligheden for en uddannelse i 2009 og de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens (4 til 19 måneder efter dimittering) i 2008.

Uddannelserne opdeles i fire kvadranter på baggrund af landsgennemsnittet for universitetsuddannelsers beskæftigelsesfrekvens og optagelsessandsynlighed. Koordinatsystemet skræver (90, 85), som er det nuværende landsgennemsnit.

Beregning af optagelsessandsynligheden

ON-indikatoren måler optagelsessandsynligheden ved antallet af personer, som er påbegyndt en bacheloruddannelse pr. 1/10 eksklusiv standby, delt med antallet af

personer, der har søgt om optagelse på en uddannelse som 1. prioritetsansøger via Den Koordinerede Tilmelding. Alene optagelsesområder, der har mere end ni optagne pr. 1/10, medtages, da det er med til at sikre valid statistik.

Hvis der optages flere på uddannelsen end der er 1. prioritetsansøgere til uddannelsen, sættes optagelsessandsynligheden til 1.

Optagelsessandsynligheden beregnes på hovedområde og enkeltuddannelse. Hvis mere end én bacheloruddannelse leverer optagne til en kandidatuddannelse, vægtes optagelsessandsynligheden efter, hvor meget de enkelte bacheloruddannelser fylder i optaget på kandidatuddannelserne. Alene bacheloruddannelser på det enkelte universitet medtages i beregningen, og kun de bacheloruddannelser, der leverer mere end ni optagne til en kandidatuddannelse medtages.

For Aarhus Universitet bemærkes særligt, at der ikke er beregnet optagelsessandsynlighed for kandidatuddannelser på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU), som er en del af Aarhus Universitet. Kandidatuddannelserne kan ikke indplaceres i ON-indikatoren, da der ikke er oplysning om optagelsessandsynligheden for DPU's uddannelser. Når der ikke er beregnet en optagelsessandsynlighed for DPU's uddannelser skyldes det, at optaget på DPU's kandidatuddannelser stammer fra en række forskellige akademiske bacheloruddannelser, professionsbacheloruddannelser og mellemlange videregående uddannelser, primært folkeskolelærer og pædagoger. En del af ansøgerne på DPU har allerede været på arbejdsmarkedet, inden de vælger at videreuddanne sig.

Beregning af nyuddannedes beskæftigelse

Hvorvidt en person er i beskæftigelse, ledig eller uden for arbejdsstyrken er baseret på oplysninger fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), som er en årlig individbaseret opgørelse af befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet på den sidste arbejdsdag i november året før. Desuden ses der på, om personen er overgået til ph.d.-uddannelsen ved hjælp af det integrerede elevregister (INTE) samt om personen er udvandret. Nyuddannedes beskæftigelse findes ved at beregne, hvor stor en andel af de nyuddannede, der er i beskæftigelse, under ph.d.-uddannelse eller udvandret. Beregningerne af nyuddannedes beskæftigelse for samtlige universitetsuddannelser findes på ubst.dk.

5.3.2 Indikatorer for uddannelsernes tilpasning til samfundets behov

Beskæftigelsesfrekvensen for nyuddannede fra Aarhus Universitet er højere end gennemsnittet for alle universiteterne. Dette gælder for alle hovedområderne, *jf. tabel 5.3.2.1*. Det er kun på naturvidenskab, at ansøgere til Aarhus Universitet har en højere optagelsessandsynlighed end landsgennemsnittet. *Af tabel 5.3.2.2* fremgår det endvidere, at 10 af 35 kandidatuddannelser på Aarhus Universitet er grønne. Det vil sige uddannelser, hvor beskæftigelsen er høj, og hvor en meget stor del af eller alle ansøgerne optages. Konkret havde 31 procent af dimittenderne fra Aarhus Universitet læst på en grøn uddannelse, mod en landstotal på 18 procent, *jf. tabel 5.3.2.1*.

>

Tabel 5.3.2.1: Optagelsessandsynlighed og de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens opgjort på hovedområde, antal og procent

Hovedområde	2008 Nyuddannede		Beskæftigelsesfrekvens		2009 Optagelsessandsynlighed		Procent nyuddannede					Procent nyuddannede				
	AU	Alle uni	AU	Alle uni	AU	Alle uni	Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt	Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt
							Aarhus Universitet					Alle universiteter				
Hum	1.006	2.818	85,5	84,3	74,4	89,7	10	21	23	47	100	11	5	25	59	100
Nat	328	1.541	92,4	90,3	98,9	91,6	62	4	0	34	100	43	11	1	46	100
Samf	1.068	4.409	94,9	93,2	74,3	77,1	46	51	0	3	100	15	75	2	9	100
Sund	340	1.295	97,9	97,5	46,8	71,4	0	100	0	0	100	16	84	0	0	100
Tek		308		90,6		96,0					0	29	0	71	0	100
I alt	2.742	10.371	91,5	90,8	72,6	85,0	31	43	7	20	100	18	45	10	27	100

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm. Beskæftigelsesfrekvensen, optagelsessandsynligheden og antallet af nyuddannede fordelt på hovedområde er beregnet for alle uddannelser, mens antallet af uddannelser og procent studerende kun er beregnet for uddannelser med flere end 9 uddannede. Nyuddannede fra DPU-uddannelser indgår kun i antallet af nyuddannede og beskæftigelsesfrekvensen. Tallene dækker over uddannelser, der hører under VTU's ressort.

Tabel 5.3.2.2: Antal uddannelser i de fire kvadranter opgjort på hovedområde

Hovedområde	Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt	Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt
	Aarhus Universitet					Alle universiteter				
Hum	2	2	5	9	18	6	3	8	24	41
Nat	5	1	0	2	8	11	2	1	9	23
Samf	3	3	0	1	7	6	6	3	5	20
Sund	0	2	0	0	2	2	5	0	0	7
Tek						7	1	1	0	9
I alt	10	8	5	12	35	32	17	13	38	100

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm.: For uddannelser med færre end 10 uddannede er det ikke beregnet, hvilken kvadrant uddannelsen bør ligge i for at sikre valid statistik. Tallene dækker over kandidatuddannelser, som hører under VTU's ressort.

I nedenstående tabel ses, hvilke uddannelser der befinder sig i de fire kvadranter i ON-indikatoren.

Tabel 5.3.2.3: Uddannelser på Aarhus Universitet fordelt på optagelsessandsynlighed og beskæftigelsesfrekvens

Hovedområde	Uddannelse	Antal nyuddannede	Beskæftigelsesfrekvens	Optagelsessandsynlighed	Farve
Hum	Tysk,c.ling.merc.	19	0,95	0,85	Grøn
Hum	Teologi	54	0,91	1,00	Grøn
Nat	Matematik-økonomi	17	0,94	1,00	Grøn
Nat	Geologi	20	0,95	1,00	Grøn
Nat	Fysik	20	1,00	0,96	Grøn
Nat	Datalogi	49	0,96	0,90	Grøn
Nat	Biologi	95	0,94	0,99	Grøn
Samf	Revisor	50	0,96	0,87	Grøn
Samf	Økonomi	107	0,93	1,00	Grøn
Samf	Cand.merc.	329	0,92	0,86	Grøn
Hum	Informatik	57	0,91	0,73	Gul
Hum	Kommunikation,c.li.merc.	100	0,91	0,66	Gul
Nat	Matematik	12	0,92	0,84	Gul
Samf	Psykologi	125	0,93	0,30	Gul
Samf	Samfundsvidenskab	165	0,98	0,67	Gul

>

Hovedområde	Uddannelse	Antal nyuddannede	Beskæftigelsesfrekvens	Optagelses-sandsynlighed	Farve
Samf	Jura	259	0,99	0,83	Gul
Sund	Tandlæge	43	0,93	0,45	Gul
Sund	Lægevidenskab	297	0,99	0,47	Gul
Hum	Musik	18	0,89	0,64	Orange
Hum	Kunsthistorie	19	0,63	0,76	Orange
Hum	Litteraturhistorie	28	0,86	0,84	Orange
Hum	Filmvidenskab	51	0,86	0,32	Orange
Hum	Etnografi-antropologi	55	0,78	0,50	Orange
Hum	Idehistorie	20	0,65	0,91	Rød
Hum	Dramaturgi	22	0,64	1,00	Rød
Hum	Filosofi	23	0,78	1,00	Rød
Hum	Engelsk,c.ling.merc.	26	0,69	1,00	Rød
Hum	Slavisk	31	0,77	1,00	Rød
Hum	Religionsvidenskab	32	0,75	1,00	Rød
Hum	Engelsk	48	0,88	1,00	Rød
Hum	Dansk	66	0,79	0,98	Rød
Hum	Historie	86	0,87	0,95	Rød
Nat	Kemi	28	0,89	1,00	Rød
Nat	Molekylær biologi	83	0,87	1,00	Rød
Samf	Erhvervsret,c.merc.	33	0,88	1,00	Rød
Hum	Psykologi (DPU)	106	0,93	*	
Hum	Filosofi (DPU)	13	0,85	*	
Hum	Antropologi (DPU)	17	0,71	*	
Hum	Pædagogik (DPU)	43	0,95	*	
Hum	Sociologi (DPU)	60	0,93	*	

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm.: For uddannelser med færre end 10 uddannede er det for at sikre valid statistik ikke beregnet, hvilken kvadrant uddannelsen bør ligge i. Tallene dækker over kandidatuddannelser, som hører under VTU's ressort.

* Der er ikke beregnet optagelses-sandsynlighed for DPU-uddannelser. Se faktaboksen om ON-indikatoren for en beskrivelse af hvorfor.

Tabel 5.3.2.4 angiver beskæftigelsesfrekvensen for alle 16-66-årige uddannet på Aarhus Universitet og de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens. 32 af uddannelserne på Aarhus Universitet har en beskæftigelsesfrekvens, der ligger over gennemsnittet for alle uddannelserne på landsplan, som er 92 procent. I alt er der beregnet beskæftigelsesfrekvens for 81 uddannelser.

Tabel 5.3.2.4: Uddannelser på Aarhus Universitet fordelt på beskæftigelsesprocent for befolkningen og de nyuddannede

Hovedområde	Uddannelse	Beskæftigelsesfrekvens <i>Procent</i>	De nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens <i>Procent</i>
Humaniora	Antropologi (DPU)	83,0	70,6
	Dansk	87,2	78,8
	Dansk (DPU)	94,6	-
	Dramaturgi	81,0	63,6
	Engelsk	87,0	87,5
	Engelsk,c.interpret.	83,5	-
	Engelsk,c.ling.merc.	91,4	69,2
	Filmvidenskab	89,9	86,3

>

Hovedområde	Uddannelse	Beskæftigelsesfrekvens	De nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens
		Procent	Procent
	Filosofi	88,3	78,3
	Filosofi (DPU)	85,7	84,6
	Forhistorisk arkæologi	85,6	-
	Fransk	87,3	-
	Fransk,c.interpret.	81,5	-
	Fransk,c.ling.merc.	91,3	-
	Historie	89,7	87,2
	Hum.pæd. (DPU)	89,2	-
	Idehistorie	81,7	65,0
	Informatik	95,7	91,2
	Italiensk	87,5	-
	Klassisk arkæologi	85,1	-
	Klassisk filologi	82,1	-
	Kombination	82,1	-
	Kommunikation,c.li.merc.	76,1	91,0
	Kunsthistorie	81,4	63,2
	Litteraturhistorie	88,7	85,7
	Mat.nat.pæd (DPU)	90,4	-
	Medievidenskab	100,0	-
	Middelalderarkæologi	89,7	-
	Multimedia arts	95,7	-
	Musik	91,0	88,9
	Psyk.-pæd. (DPU)	86,4	-
	Psykologi (DPU)	89,2	93,4
	Pæd.-faglig (DPU)	68,6	-
	Pædagogik (DPU)	90,3	95,3
	Religionshistorie	87,5	-
	Religionssoc.	76,9	-
	Religionsvidenskab	89,5	75,0
	Semitisk	90,9	-
	Slavisk	81,5	77,4
	Sociologi (DPU)	90,3	93,3
	Spansk	91,7	-
	Spansk,c.interpret.	92,6	-
	Spansk,c.ling.merc.	92,7	-
	Sprogvidenskab	87,9	-
	Teologi	90,3	90,7
	Tysk	87,7	-
	Tysk,c.interpret.	86,1	-
	Tysk,c.ling.merc.	92,1	94,7
	Æstetik og kultur	84,8	-
	Østasiaske sprog og kulturer	82,7	-
Naturvidenskab	Astronomi	100,0	-
	Biologi	92,3	93,7
	Datalogi	96,2	95,9
	Fysik	91,3	100,0
	Geografi	89,0	-
	Geologi	93,7	95,0
	IT	96,9	-
	Kemi	93,0	89,3
	Matematik	93,2	91,7

>

Hovedområde	Uddannelse	Beskæftigelsesfrekvens <i>Procent</i>	De nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens <i>Procent</i>
	Matematik-økonomi	96,8	94,1
	Matematisk-fysisk faggruppe	94,3	-
	Molekylær biologi	88,5	86,7
	Statistik	90,5	-
	Tek.inf.teknol.	97,3	-
Samfundsvidenskab	Cand.merc.	93,5	92,4
	Datalogi,c.merc.	98,6	-
	Erhvervsret,c.merc.	94,4	87,9
	Etnografi-antropologi	86,3	78,2
	Interpret,c.merc.	92,9	-
	Jura	93,5	98,8
	Psykologi	93,0	92,8
	Revisor	97,0	96,0
	Samf.forvalt.stats.	93,8	-
	Samfundsvidenskab	95,7	97,6
	Økonomi	93,5	92,5
Sundhedsvidenskab	Biomedicinsk teknik	93,1	-
	Lægevidenskab	95,4	98,7
	Sundhedsfaglig	91,3	-
	Sygeplejevidenskab	95,0	-
	Tandlæge	92,6	93,0
Teknisk videnskab	IT-civilingeniør	96,4	-

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: Ingen udfyldning i 3. kolonne angiver, at beskæftigelsesfrekvensen er over 92 procent, som er gennemsnittet for alle uddannelser på landsplan. Grå udfyldning angiver at beskæftigelsesfrekvensen er under 92 procent.

Aarhus Universitet oplyser, at universitetet selvfølgelig ønsker, at universitetets uddannelser skal matche samfundets behov og derved bidrage mest muligt til vækst og velfærd samt løsning af samfundets udfordringer. Universitetet arbejder med at sikre uddannelsernes arbejdsmarkedsrelevans på flere forskellige måder. Men universitetet mener, at uddannelsesplanlægning er langsigtet og skal tilrettelægges efter fremtidens behov og ikke nutidens konjunkturer. Vedholdende mønstre i forhold til uddannelsernes relevans og beskæftigelse af uhensigtsmæssig karakter skal dog naturligvis identificeres og håndteres. Derfor justerer Aarhus Universitet studiepladserne løbende af forskellige kapacitetsmæssige årsager. Uddannelsernes beskæftigelsestal indgår som en væsentlig faktor i de kapacitetsmæssige analyser. Konkret har uddannelserne i kunsthistorie, litteraturhistorie og biologi indenfor de senere år begrænset optaget af beskæftigelsesmæssige årsager.

Aarhus Universitets arbejde med uddannelsernes indhold

Aarhus Universitet oplyser, at universitetet også arbejder med studiereformer, der skal understøtte, at de studerende tilegner sig kompetencer, der efterspørges i erhvervslivet. På det tidligere humanistiske fakultet er der ved at blive gennemført en studiereform, hvor alle kandidatuddannelser skal indeholde en såkaldt arbejdsmarkedsprofil på 3. semester. Den kandidatstuderende kan vælge mellem forskellige profiler, der skal skærpe specifikke arbejdsmarkedskompetencer. Ideer og profiler er blevet drøftet i det fælles humanistiske aftagerpanel og i mindre særligt nedsatte aftagerpaneler.

Aarhus Universitets politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet omfatter derudover delområdet Udvikling af uddannelserne, der indebærer at:

- Udvikle uddannelsernes faglige profil i samarbejde med studerende, dimittender og aftarere bl.a. gennem systematisk evaluering af hele eller dele af en given uddannelse
- Udvikle nye uddannelser, som imødekommer samfundets nuværende og fremtidige behov gennem dialog med aftarere.

Som eksempel på ovenstående punkt kan nævnes, at Aarhus Universitet i forbindelse med udviklingen af uddannelsesprogrammet på det tidligere jordbrugsvidenskabelige fakultet, foretog en omfattende konsulentbaseret aftagerundersøgelse.

Endelig kan det nævnes, at Aarhus Universitets bestyrelse forelægges alle nye uddannelser, inden disse søges akkrediteret og godkendt. Det er således stor ledelsesbevågenhed på udviklingen af nye uddannelser og arbejdsmarkedsrelevansen af dem

Aarhus Universitet oplyser, at universitetets ledelse i forlængelse af ovenstående holdninger ønsker en debat om, hvorvidt incitamenterne og strukturerne for universiteter og studerende er de rigtige. For at øge de strukturelle rammer for fleksibiliteten i uddannelsessystemet kunne det for eksempel være en fordel, hvis retskravet om optagelse på den kandidatuddannelse, der er en naturlig overbygning på bacheloruddannelsens fagområder, blev fjernet. Aarhus Universitet fremhæver, at det derudover kunne være en mulighed, at knytte de studerendes SU til antallet af ECTS, de består, så universiteterne og de studerende har de samme incitament til at nedsætte uddannelsestiderne. Endelig vil Aarhus Universitets ledelse gerne arbejde med bredere og mere fleksible bacheloruddannelser, hvilket på én gang vil sikre mere stabile rammer i uddannelsessystemet og en undgåelse af ”modeuddannelser” samt give de studerende flere valgmuligheder i forbindelse med valg af kandidatuddannelse og efterfølgende beskæftigelse.

5.4 Konklusion

På Aarhus Universitet var den procentuelle vækst i 1. prioritetsansøgninger og antallet af optagne studerende fra 2007 til 2010 højere end gennemsnittet for alle universiteterne. Hvis Aarhus Universitet skal fastholde sin andel af universitetsoptaget, skal niveauet i 2010 ikke blot fastholdes, men optaget i 2015 skal øges med 298 studerende fra 2011 til 2015 - svarende til 60 studerende mere om året frem til 2015.

10 af 35 kandidatuddannelser på Aarhus Universitet er ’grønne’ uddannelser, hvilket vil sige, at beskæftigelsen er høj, og en meget stor del af eller alle ansøgerne optages. 31 procent af dimittenderne fra Aarhus Universitet havde læst på en grøn uddannelse i 2009, mod et landsgennemsnit på 18 procent.

Aarhus Universitet har 12, ’røde’ uddannelser med en høj optagelsesandsynlighed og lav beskæftigelsesfrekvens. Heraf er ni uddannelser humanistiske, to uddannelser er naturvidenskabelige og en uddannelse er samfundsvidenskabelig.

Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på Aarhus Universitets øgede optag samt at en stor andel (31%) af dimittenderne fra Aarhus Universitet har læst på

>

'grønne' uddannelser med en høj beskæftigelsesfrekvens og høj optagelsessandsynlighed. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser ligeledes positivt på Aarhus Universitets arbejde med en studiereform, hvor alle humanistiske kandidatuddannelser skal indeholde en såkaldt arbejdsmarkedsprofil på 3. semester. Universitets- og Bygningsstyrelsen forventer at se positive effekter af disse tiltag.

6. Kvaliteten af ph.d.-skoler og ph.d.-optag

>

Ph.d.-uddannelsen udgør fundamentet for universiteternes forskning. Optaget til ph.d.-uddannelsen under ét forventes at stige til 2.499 optagne i 2010. Det øgede optag er med til at sikre generationsskiftet på universiteterne, og samtidig uddannes der et væsentligt antal ph.d'er, som kan besætte forskerstillinger i den private sektor.

Som opfølgning på ph.d.-evalueringen "A public Good – PhD Education in Denmark" (2006), blev der med universitetslovsændringen af 6. juni 2007 indført regler om ph.d.-skoler for alle ph.d.-studerende. Formålet med ændringerne var at etablere rammer for forskeruddannelser af høj kvalitet gennem en klar og entydig opgave- og ansvarsfordeling.

For at følge op på stigningen i ph.d.-optaget og ændringerne af universitetsloven har Rigsrevisionen igangsat en undersøgelse af universiteternes uddannelse af ph.d'er. Hensigten er at *"undersøge, hvordan universiteterne og Videnskabsministeriet arbejder med at tilrettelægge ph.d.-uddannelsen, så de politiske mål og de nye regler på området følges"*.

Som led i undersøgelsen gennemfører Rigsrevisionen blandt andet desk research, spørgeskemaundersøgelser og besøg og interview med universiteterne, Forsknings- og Innovationsstyrelsen og Universitets- og Bygningsstyrelsen. Følgende ph.d.-skoler ved Aarhus Universitet indgår i undersøgelsen:

- Ph.d.-skolen ved Det Humanistiske Fakultet, Aarhus Universitet
- Ph.d.-skolen ved Det Naturvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet.

6.1 Organisering af ph.d.-uddannelsen på Aarhus Universitet

Det fremgår af bemærkningerne til universitetsloven, at:

"En ph.d.-skole er en organisatorisk enhed med en leder, der har det overordnede ansvar for uddannelse af ph.d.-studerende inden for et fagligt afgrænset og sammenhængende område. Ph.d.-skolen har ansvaret for, at de indskrevne ph.d.-studerende gennemgår et struktureret og sammenhængende uddannelsesforløb på højeste internationale niveau med undervisning og vejledning, der lever op til fastsatte krav om kvalitet."

"Det er lederen af ph.d.-skolen, der er ansvarlig for ph.d.-skolens uddannelse. Lederens planlægning af uddannelsen sker med inddragelse af ph.d.-udvalget... Det er endvidere ph.d.-skolelederens ansvar at sikre et tilfredsstillende kvalitetsniveau i ph.d.-afhandlingerne, herunder sikre relevante kvalitetssikringsprocedurer."

Aarhus Universitet har anført i universitetets udviklingskontrakt, at der arbejdes med få, men slagkraftige og internationalt synlige ph.d.-skoler. Aarhus Universitet har hidtil haft følgende ph.d.-skoler:

- Ph.d.-skolen i Humanistisk Videnskab
 - Ph.d.-skolen i Sundhedsvidenskab
 - Ph.d.-skolen Teologi og Religionsvidenskab
 - Ph.d.-skolen i Samfundsvidenskab
 - Ph.d.-skolen i Naturvidenskab
 - Ph.d.-skolen ved Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (SAFE)
 - Ph.d.-skolen ved Handelshøjskolen
-

>

- Ph.d.-skolen ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole i Uddannelsesforskning (PUF)

Under hver ph.d.-skole er der typisk flere ph.d.-programmer. Det fremgår af udviklingskontrakten, at man forventer, at kvalitetssikring og –udvikling af ph.d.-skolerne vil blive forstærket yderligere i kontraktperioden.

Aarhus Universitet oplyser, at [der er oprettet fire ph.d.-skoler i forbindelse med den faglige udviklingsproces](#), svarende til én skole på hvert af universitets fire nye hovedområder. De fire nye ph.d.-skoler bliver:

- Graduate School of Arts med ca. 300 ph.d.-studerende
- Graduate School of Science and Technology med ca. 700 ph.d.-studerende
- Graduate School of Health Sciences med ca. 600 ph.d.-studerende
- Graduate School of Business and Social Sciences med ca. 300 ph.d.-studerende

Ansvarsfordelingen mellem ph.d.-skolerne og forskeruddannelsesprogrammerne er på Aarhus Universitet fordelt som beskrevet nedenfor:

Ph.d.-skolelederne udpeger vejledere. Det er ph.d.-skolelederens ansvar, at vejledningen af de ph.d.-studerende foregår tilfredsstillende. I universitetets ph.d.-handlingsplan er der fokus på, at alle ph.d.-skoler udarbejder og offentliggør retningslinjer for krav i forbindelse med godkendelse af hovedvejledere og andre vejledere. Handlingsplanen anbefaler, at alle ph.d.-skoler udarbejder effektive procedurer for opfølgning af vejledningskvaliteten.

Det er ph.d.-skolelederen, som endeligt godkender de ph.d.-studerendes ph.d.-planer på baggrund af indstillinger fra hovedvejlederen.

Forskeruddannelsesprogrammerne sørger, under ph.d.-skoleleder og ph.d.-udvalgets ansvar, at udvikle og udbyde ph.d.-kurser af tilstrækkelig faglig kvalitet for de ph.d.-studerende. Aarhus Universitet har derudover indgået aftale i Danske Universiteter om et nationalt samarbejde om ph.d.-kurser.

Ph.d.-skolelederen er ansvarlig for kvaliteten af ph.d.-uddannelsen. I forbindelse med universitetets ph.d.-handlingsplan er det besluttet at udvikle en fælles model for evaluering og erfaringsudveksling som led i ph.d.-skolernes kvalitetssikring. Modellen indebærer, at der hvert halve år foretages en evaluering af et enkelt tema i ph.d.-handlingsplanen, så alle handlingsplanens temaer bliver evalueret inden for fire år. Resultaterne af evalueringerne vil blive overgivet til en objektiv, ekstern evaluering hos en komite med deltagelse af kyndige personer fra andre universiteter.

Aarhus Universitet er herudover i færd med at færdigudvikle og implementere PhD-Planner, som er et elektronisk administrativt system, der følger den ph.d.-studerende gennem hele ph.d.-forløbet og muliggør øget sikring af, at milepælene i de individuelle ph.d.-forløb nås rettidigt, og for kvalitetssikring af den enkelte ph.d.-skoles og det enkelte forskeruddannelsesprogramms resultater. Det elektroniske system tages i brug ved de fire nye ph.d.-skoler fra sommeren 2011.

6.2 Udviklingen i antallet af ph.d.-studerende

Ph.d.-optaget på Aarhus Universitet har i årene 2007 til 2010 ligget på et niveau over de fastlagte måltal i universitetets udviklingskontrakt, jf. tabel 6.2.1. Aarhus Universitet oplyser, at universitetets forventer at nå målsætningen for 2011 om at øge optaget til 600.

Tabel 6.2.1: Optag på ph.d.-uddannelsen jf. Aarhus Universitets udviklingskontrakt, 2006-2010, antal

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Mål¹		368	445	481	523	600
Realiseret optag²	338	460	502	501	574*	

1: Kilde: Aarhus Universitets udviklingskontrakter 2006-2008 og 2008-2010.

2: Kilde: Kalenderårsopgørelse foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

*Oplysninger fra Aarhus Universitet.

Antallet af nye ph.d.-studerende er steget med 9 procent fra 2007 til 2009 på Aarhus Universitet, jf. tabel 6.2.2. Der har været stigning på alle hovedområder bortset fra humaniora. Samme udviklingstræk ses på landsplan – her er den totale relative stigning dog på mere end det dobbelte niveau – nemlig på 20 procent.

Tabel 6.2.2: Tilgangen til ph.d.-uddannelsen, 2007-2009, antal

		2007	2008	2009
Aarhus Universitet	Humaniora	87	88	58
	Naturvidenskab	157	216	195
	Samfundsvidenskab	72	55	85
	Sundhedsvidenskab	144	143	163
	I alt	460	502	501
Alle universiteter	Humaniora	206	200	179
	Naturvidenskab	501	545	630
	Samfundsvidenskab	229	230	261
	Sundhedsvidenskab	463	546	585
	Teknisk videnskab	448	536	555
	I alt	1.847	2.057	2.210

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

Anm.: Tallene viser antal ph.d.-studerende, der er blevet indskrevet på uddannelsen i kalenderåret.

Også antallet af ph.d.-studerende både på Aarhus Universitet og på alle universiteter under et er steget i perioden 2007 til 2008 jf. tabel 6.2.3. Disse tal overvurderer formentlig antallet af igangværende ph.d.-studerende, fordi der i tabellen medtælles en del studerende, som endnu ikke har færdiggjort deres ph.d.-afhandling, selvom deres indskrivningsperiode er overskredet. Dette understøttes ved sammenligning med opgørelsen i Danske Universiteters statistiske beredskab. Her er den samlede bestand i 2009 opgjort til godt 7.000, hvoraf de 1.574 ph.d.-studerende er indskrevet på Aarhus Universitet, mod de oven for angivne 1.937 ph.d.-studerende. Opgørelsesmetoderne er dog ikke helt sammenlignelige, idet ph.d.-studerende på orlov ikke medtages i Danske Universiteters opgørelse af antal ph.d.-studerende.

>

Tabel 6.2.3: Antal ph.d.-studerende

		2007	2008	2009
Aarhus Universitet	Humaniora	311	341	333
	Naturvidenskab	456	589	705
	Samfundsvidenskab	261	281	321
	Sundhedsvidenskab	508	543	578
	Teknisk videnskab	*	*	.
	I alt	1.537	1.755	1.937
Alle universiteter	Humaniora	879	919	918
	Naturvidenskab	1.770	2.020	2.288
	Samfundsvidenskab	1.057	1.137	1.242
	Sundhedsvidenskab	1.830	2.015	2.201
	Teknisk videnskab	1.405	1.613	1.853
	I alt	6.941	7.704	8.502

* Angiver af diskretionshensyn, at der er under 3 forekomster i den pågældende celle.

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

Antal tildelte ph.d.-grader er steget på Aarhus Universitet med 22 procent i perioden 2007-2009, mens antal tildelte ph.d.-grader på universiteterne samlet set er steget med 15 procent i samme periode, *jf. tabel 6.2.4*. For universiteterne samlet set er samfundsvidenskab det eneste hovedområde, hvor antallet af tildelte ph.d.-grader er faldet en anelse i perioden.

Tabel 6.2.4: Tildelte ph.d.-grader, 2007-2009

		2007	2008	2009
Aarhus Universitet	Humaniora	40	55	58
	Naturvidenskab	71	71	64
	Samfundsvidenskab	23	31	40
	Sundhedsvidenskab	102	104	124
	Teknisk videnskab	.	.	*
	I alt	236	261	287
Alle universiteter	Humaniora	123	131	142
	Naturvidenskab	278	264	313
	Samfundsvidenskab	144	126	142
	Sundhedsvidenskab	274	330	370
	Teknisk videnskab	243	276	252
	I alt	1.062	1.127	1.219

* Angiver af diskretionshensyn, at der er under 3 forekomster i den pågældende celle.

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

I 2009 var der 234 internationale studerende på hel ph.d.-uddannelse på Aarhus Universitet. Det er en kraftig stigning fra 2007, hvor der var 111. De internationale ph.d.-studerende udgør samlet set 12,1 pct. af det samlede antal ph.d.-studerende på Aarhus Universitet, mens de udgør 17,2 pct. på samtlige universiteter, *jf. tabel 6.2.5*.

>

Tabel 6.2.5: Internationale studerende på hele ph.d.-uddannelser i Danmark, 2007-2009, antal og pct.

		2007		2008		2009	
		Antal	Pct. af alle studerende	Antal	Pct. af alle studerende	Antal	Pct. af alle studerende
Aarhus Universitet	Humaniora	13	4,2	22	6,5	23	6,9
	Naturvidenskab	44	9,6	87	14,8	137	19,4
	Samfundsvidenskab	25	9,6	42	14,9	44	13,7
	Sundhedsvidenskab	29	5,7	32	5,9	30	5,2
	Teknisk Videnskab	*	-	*	-	-	-
	I alt	111	7,2	183	10,4	234	12,1
Alle universiteter	Humaniora	64	7,3	78	8,5	88	9,6
	Naturvidenskab	275	15,5	350	17,3	467	20,4
	Samfundsvidenskab	84	7,9	112	9,9	142	11,4
	Sundhedsvidenskab	108	5,9	131	6,5	144	6,5
	Teknisk Videnskab	365	26,0	519	32,2	621	33,5
	I alt	896	12,9	1.190	15,4	1.462	17,2

* Angiver af diskretionshensyn, at der er under 3 forekomster i den pågældende celle.

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik. Under Naturvidenskab vil der for Aarhus Universitets vedkommende også indgå Teknisk videnskab, da ph.d.-skolen dækker begge områder.

71 procent af de studerende, der begyndte deres ph.d.-uddannelse på Aarhus Universitet i 2004, har fuldført deres uddannelse inden 5 år, *jf. tabel 6.2.6*. Dette er noget højere end den gennemsnitlige fuldførelsesandel for alle universiteter på 65 procent. Hovedområdesammensætningen af Aarhus Universitets ph.d.-aktivitet spiller en rolle for universitetets gennemsnit. Således har Aarhus Universitet større ph.d.-aktivitet indenfor de hovedområder, hvor fuldførelsesprocenterne er høje eller identisk med det samlede gennemsnit, også for universiteterne under et (nemlig naturvidenskab og sundhedsvidenskab).

For Aarhus Universitet gælder, at andelen af afbrudte forløb (bedømt 5 år efter opstart) er lidt lavere end totalen på landsplan. Kun 6 procent af de opstartede forløb er indmeldt afbrudte, mens dette gælder for 8 procent af ph.d.-forløbene på alle universiteterne samlet set.

Forløb, der i tabellen står anført som ”i gang”, dækker over de personer, der hverken er meldt fuldført med grad eller afbrudt uden grad. Der kan være tale om forløb, hvor indskrivningsperioden er overskredet, uden at den pågældende ph.d.-studerende har færdiggjort sin ph.d.-afhandling. Men der kan også være tale om forløb, hvor afhandlingen er afleveret og bedømmelsen heraf endnu ikke har fundet sted, eller forløb hvor indskrivningsperioden er forlænget f.eks. som følge af sygdom eller orlov.

**Tabel 6.2.6 Andel fuldførte ph.d.-forløb med grad og andel afbrudte forløb angivet i procent af påbegyndte forløb i år 2004
(Forløbenes udfald er målt 5 år efter de er påbegyndt)**

Hovedområde		Aarhus Universitet, pct.	Alle universiteter, pct.
Humaniora	Afbrudt uden grad	17	12
	Fuldført med grad	50	51
	I gang	33	36
	I alt	100	100
Naturvidenskab	Afbrudt uden grad	-	4
	Fuldført med grad	86	65
	I gang	14	31
	I alt	100	100
Samfundsvidenskab	Afbrudt uden grad	11	7
	Fuldført med grad	42	50
	I gang	47	43
	I alt	100	100
Sundhedsvidenskab	Afbrudt uden grad	4	6
	Fuldført med grad	80	72
	I gang	16	22
	I alt	100	100
Teknisk videnskab	Afbrudt uden grad	-	11
	Fuldført med grad	-	72
	I gang	-	17
	I alt	-	100
I alt	Afbrudt uden grad	6	8
	Fuldført med grad	71	65
	I gang	23	27
	I alt	100	100

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

Aarhus Universitet oplyser, at universitetet yderligere har udbredt muligheden for, at studerende kan blive optaget på ph.d.-uddannelsen før opnået kandidatgrad enten som 4+4 eller som 3+5. Dette er med til at øge kvaliteten og gennemførelsen af ph.d.-uddannelsen bl.a. i kraft af, at alle på 4+4 og 3+5 modellen skal bestå en kvalifikationseksamen for at overgå til ansættelse som ph.d.-studerende i de sidste to år. Universitetet gennemfører flere steder ud over de almindelige halvårsevalueringer også midtvejssamtaler, som sikrer, at de studerende bliver fulgt tæt.

Den gennemsnitlige fuldførelsestid angivet i hele år for de fuldførte i 2009 er for forløbene på Aarhus Universitet identisk med gennemsnittet for alle fuldførte ph.d.-forløb for landet som helhed, *jf. tabel 6.2.7.*

Indregnet i fuldførelsestiderne er de perioder, hvor de ph.d.-studerende har måttet tage orlov (herunder sygdoms- og barselsorlov). I 2009 udgjorde omfanget af orlov (målt som et gennemsnit for alle de fuldførte ph.d.-studerende på Aarhus Universitet) ca. ¼ år, og ligger dermed på niveau med det orlovsomfang, der er kendetegnende for alle de fuldførte forløb i 2009 under et.

Tabel 6.2.7: Gennemsnitlig fuldførelsestid fra start til opnået ph.d.-grad 2007-2009, antal studieår

Fuldførelsesår		2007	2008	2009
Aarhus Universitet	Humaniora	4,5	5,2	4,5
	Naturvidenskab	4,2	4,2	4,2
	Samfundsvidenskab	4,2	4,2	4,0
	Sundhedsvidenskab	3,9	3,9	4,0
	Teknisk videnskab	-	-	3,7
	I alt	4,1	4,3	4,1
Alle universiteter	Humaniora	4,4	4,3	4,5
	Naturvidenskab	4,1	4,1	4,1
	Samfundsvidenskab	3,5	4,2	4,5
	Sundhedsvidenskab	4,0	4,0	4,1
	Teknisk videnskab	3,9	3,8	3,7
	I alt	4,0	4,0	4,1

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

6.3 Opfølgning på tilsynsrapport om Aarhus Universitet fra 2010 vedrørende ph.d.-optaget

Af rapporten vedr. dialogmødet med Aarhus Universitet den 5. maj 2010 fremgår det, at universitetet har taget initiativ til at udarbejde en ph.d.-handlingsplan, som blandt andet har til formål at sikre en fortsat høj kvalitet i ph.d.-uddannelserne.

Handlingsplanen har blandt andet fokus på vejledningsindsatsen, koordinering af kursusudbuddet og arbejdsmarkedet.

Aarhus Universitet oplyser, at ph.d.-skolelederne ved Aarhus Universitet har fordelt ph.d.-handlingsplanens overordnede temaer imellem sig og udpeget en ph.d.-skoleleder, som er ansvarlig for hvert af handlingsplanens overordnede temaer. Der er foretaget en prioritering af de enkelte forslag over en to årig periode.

I efteråret 2010 er der eksempelvis etableret en fælles webportal for kurser i transferable skills jf. <http://www.au.dk/forskudd/phdkursergeneriske/>. Der er herudover gennemført en analyse af ph.d.-skolernes rekrutteringsmønstre - blandt andet med henblik på at justere universitetets hjemmeside og andet markedsføringsmateriale. Som endnu et konkret eksempel er universitetets ph.d.-skoleledere blevet enige om en model for turnusevaluering af ph.d.-skolerne.

6.4 Konklusion

Aarhus Universitet oplyser, at der i forbindelse med Aarhus Universitets omorganisering er oprettet fire ph.d.-skoler svarende til én skole på hvert af universitetets fire nye hovedområder. Aarhus Universitet har hidtil haft 8 ph.d.-skoler.

Ph.d.-optaget på Aarhus Universitet har i årene 2007 til 2010 ligget på et niveau over de fastlagte måltal i universitetets udviklingskontrakt.

Aarhus Universitet har udarbejdet en ph.d.-handlingsplan, der blandt andet omfatter udvikling af en fælles model for evaluering og erfaringsudveksling som led i ph.d.-skolernes kvalitetssikring samt evaluering af alle handlingsplanens områder over en fireårig periode.

>

Aarhus Universitet er herudover i færd med at færdigudvikle og implementere PhD-Planner, som er et elektronisk administrativt system, der følger den ph.d.-studerende gennem hele ph.d.-forløbet. Det elektroniske system tages i brug ved de fire nye ph.d.-skoler fra sommeren 2011.

Aarhus Universitet oplyser, at universitetet med succes yderligere har udbredt muligheden for, at studerende kan blive optaget på ph.d.-uddannelsen før opnået kandidatgrad enten som 4+4 eller som 3+5, og Aarhus Universitet mener, at det er med til at øge kvaliteten og gennemførelsen af ph.d.-uddannelsen.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Aarhus Universitet forventer at opfylde målet for ph.d.-optaget i 2010 og 2011. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på Aarhus Universitets arbejde med at sikre og udvikle kvaliteten af universitetets ph.d.-uddannelser, herunder ph.d.-handleplanen. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser frem til at se de forventeligt positive effekter heraf.

7. Organisationsændringer

>

7.1 Organisationsforandring

Aarhus Universitets bestyrelse vedtog den 17. juni 2010 de overordnede rammer for en gennemgribende organisationsreform på Aarhus Universitet kaldet den faglige udviklingsproces. Siden bestyrelsens beslutning har der været arbejdet videre hermed i en omfattende proces. Resultatet heraf blev fremlagt den 9. marts 2011.

Fremtidens Aarhus Universitet skabes ved forandringer af fire overordnede dimensioner, som alle har til formål at styrke den faglige udvikling og kvalitet på universitetet: Faglig organisering, ledelse, tværgående centre og initiativer samt økonomi og administration.

Faglig organisering: Ét samlet Aarhus Universitet

Med den faglige udviklingsproces skabes ét samlet universitet, og de interne grænser mindskes ved at reducere antallet af organisatoriske enheder markant. Hvor Aarhus Universitet før bestod af ni selvstændige hovedområder, vil det fremover bestå af fire tæt sammenhængende hovedområder: Arts, Science and Technology, Health samt Business and Social Sciences. Og hvor der før var i alt 55 institutter på universitetet, vil der i fremtiden være 26 institutter. Samtidig tilstræbes det at samle alle institutter fysisk, og fagligt beslægtede institutter placeres i videst muligt omfang geografisk tæt på hinanden i fagligt stærke miljøer – også på tværs af hovedområder.

Ledelse: Én samlet ledelse

Enhver leder fokuserer på sit ansvarsområde. Med den faglige udviklingsproces sikres et fælles fokus på den faglige kvalitet ved at skabe én samlet ledelse med ansvar for hele universitetet. Den samlede universitetsledelse består fremover af rektor, prorektor, universitetsdirektøren og fire dekaner. De fire dekaner har det faglige og økonomiske ansvar for et hovedområde og desuden på vegne af universitetsledelsen ansvar for aktiviteterne under ét af universitetets fire kerneaktiviteter: Forskning, talentudvikling, videnudveksling og uddannelse. Medarbejderne får øget indflydelse på universitetets strategiske satsninger. Desuden vil der ske en styrkelse af de akademiske råd, ligesom en reorganisering af studieledelses- og studienævnsstrukturen skal sikre de studerendes indflydelse.

Tværgående centre og initiativer: Samarbejde på tværs fra dag ét

De organisatoriske, ledelsesmæssige og økonomisk-administrative rammer skaber tilsammen gode vilkår for, at der på sigt vil opstå øget samarbejde på universitetet. For at sikre, at fremtidens Aarhus Universitet arbejder mere på tværs fra dag ét, oprettes desuden konkrete tværgående initiativer i form af en række nye, fagligt stærke interdisciplinære centre og flere tværgående forsker- og ledelsesfora.

Administration: Mere sammenhængende processer

Der sættes en ny dagsorden for administrationen med fokus på brugerservice og specialisering. Det indebærer udvikling af en ny fælles kultur i de administrative enheder og en ny organisering af opgaveløsningen. Endvidere nedbrydes de eksisterende økonomiske og administrative barrierer for tværgående samarbejde ved at implementere en fælles økonomimodel og en mere ensartet og effektiv administration, som tilsammen vil skabe forbedrede vilkår for den faglige udvikling af universitetet.

De overordnede beslutninger er nu under implementering og 2011 er betragtet som et overgangså.

7.1.1 Organisationsforandringernes formål i relation til forskning, uddannelse og udveksling med erhvervslivet

Forskning

Formålet er at samle og styrke forskningen, skabe større samspil mellem grundforskning, strategisk forskning og anvendt forskning, sikre at hele universitetets forskningsbredde indgår i universitetets samspil med omverdenen, sætte nye standarder for ”fleksible uddannelser med faglig dybde” og udvikle Aarhus Universitet som attraktivt studie- og arbejdsplads. Der lægges fra Aarhus Universitets side op til, at organisationsforandringerne skal understøtte en øget fokusering og styrkelse af forskningen på universitetet. Samtidig skal sammenhængen mellem grundforskning, strategisk forskning og anvendt forskning styrkes.

Aarhus Universitet oplyser, at ledelsen er overbevist om, at organisationsforandringen vil give Aarhus Universitet et meget stærkt udgangspunkt i Danmark og på det internationale videnmarked.

Med forandringerne søger universitetet at øge synergien mellem alle de nye fagområder, der blev tilført universitetet i forbindelse med fusionerne. Fagområderne organiseres i endnu stærkere fagmiljøer, og der skabes optimale rammer for et tværfagligt møde mellem de bedste forskere. Tværfaglighed, der bygger på en sublim faglig ekspertise vil kunne adressere de mange globale udfordringer inden for miljø, energi, kultur og velfærd, som verdenen står overfor.

Uddannelse

På uddannelsesområdet ventes organisationsforandringerne at styrke uddannelsernes faglighed og understøtte en langt større grad af fleksibilitet i uddannelsesstrukturen. Sidstnævnte benævnes i daglig tale ”det indre uddannelsesmarked”. Der er i forlængelse heraf ikke konkrete planer om at ændre udbuddet af de eksisterende uddannelser. Aarhus Universitet oplyser, at det formentlig vil blive resultatet af organisationsforandringen, at uddannelserne sammen med styrkelsen af den faglige kvalitet får tilført et fleksibelt element, der vil bidrage til at øge uddannelsernes arbejdsmarkedsrelevans. Derudover forventer universitetet, at organisationsforandringerne vil give grobund til nye tværgående uddannelser og uddannelseselementer.

Videnudveksling med erhvervslivet

Aarhus Universitet beskriver en aktivering af alle dele af universitetet i videnudveksling med og servicering af erhvervslivet og andre eksterne samarbejdspartnere. Et bidrag til at sikre dette er udnævnelsen af en prodekan for videnudveksling på alle hovedområder.

Der er et forstærket behov for, at universiteterne mere målrettet og åbent indgår i et videnudvekslingskredsløb med myndigheder og erhvervslivet. Aarhus Universitet vil blandt andet ved at opbygge brede problemorienterede centre sikre en organisering, som tillader og understøtter, at den solide faglige viden, der findes på tværs af universitetet, kan bringes i et indbyrdes samspil og bidrage til en bedre og mere sammensat forståelse af f.eks. de globale udfordringer. Blandt andet ved at sikre et rum for strategisk ledelse på universitetet, skal Aarhus Universitet være i stand til at sikre, at der er tilstrækkelige plads til opblomstring af sådanne tværfaglige miljøer.

Organisering af studerendes medbestemmelse

Aarhus Universitet oplyser, at universitetet ønsker at sikre studerendes og medarbejdernes medbestemmelse og medinddragelse på uddannelse og undervisning og samtidig tilgodese det tværgående og strategiske uddannelsesarbejde på Aarhus Universitet. Det indebærer en harmonisering af uddannelsernes styring på tværs af hovedområderne.

Aarhus Universitet oplyser, at universitetet som følge af ovenstående har vedtaget en ny fælles studienævnstruktur, der er båret af en række fælles principper. I fremtiden vil studienævnenes arbejde være centreret omkring de uddannelsesnære aspekter, curriculum-udvikling og den praktiske planlægning. Universitets- og hovedområdeniveauet vil således primært tage sig af de mere tværgående og strategiske opgaver. Det er ambitionen med studienævnstrukturen, at den skal understøtte fleksibilitet og faglighed både horisontalt og vertikalt i på universitetet.

Aarhus Universitet oplyser, at der ligeledes arbejdes med forskellige ideer til en styrkelse af de akademiske råd.

Endelig indgår det i de overordnede rammer for organisationsændringerne fastsat af bestyrelsen, at der skal oprettes fire AU-fora, der skal samle de strategiske diskussioner inden for universitetets fire tværgående aktiviteter og strategiske satsningsområder. Medlemmer af de tværgående fora afhænger af hvilken tværgående funktion de er knyttet til, men det er hensigten at kunne have brede diskussioner med relevante dele af universitetets medarbejdere og studerende.

7.2 Konklusion

Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på Aarhus Universitets organisationsforandring. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge implementeringen af organisationsforandringen og de forventeligt positive effekter af organisationsforandringen på faglig organisering, ledelse, tværgående centre og initiativer samt økonomi og administration.

8. Visionsplan og strategisk fysisk planlægning

>

8.1 Visionsplan 2010-2028

Aarhus Universitets "Visionsplan 2010-2028" anlægger et planlægningsperspektiv for hele universitetets areal. Aarhus Universitet beskriver i visionsplanen et udvidelsesbehov i perioden svarende til mellem 200.000 m² og knap 500.000 m² afhængigt af, hvilke forudsætninger der lægges til grund. Visionsplanen er baseret på Aarhus Universitets ambitioner og udviklingsplaner. Den konkrete økonomi er ikke belyst i visionsplanen, men vil blive belyst i takt med, at de enkelte byggeprojekter fremlægges til beslutning. Planen tager udgangspunkt i en beskrivelse af de eksisterende rammer. På den baggrund udpeges områder i Aarhus og ved Aarhus Universitets campusser uden for Aarhus, hvor universitetet ser udvidelsesmuligheder på over 600.000 m². Aarhus Universitet oplyser, at de præsenterede planer stadig er på et overordnet visionsniveau, der fremadrettet skal suppleres med detaljerede planer - herunder egentlige aftaler med UBST og eksterne samarbejdspartnere.

I Aarhus Universitets visionsplan antages lokaliseringen i væsentligt omfang at vokse ud af de nuværende placeringer i Aarhus og Emdrup, og så vidt muligt med en koncentration af hvert hovedområde til følge. De nærmere beslutninger om den bygningsmæssige udvikling vil blive truffet i takt med, at der træffes beslutninger om den faglige udviklingsproces. Visionsplanen vil således blive koordineret med den nye institutstruktur, efterhånden som denne fastlægges under den faglige udviklingsproces. Visionsplanen er baseret på Aarhus Universitets ambitioner og udviklingsplaner. Den konkrete økonomi er ikke belyst i visionsplanen, men vil blive belyst i takt med, at de enkelte byggeprojekter fremlægges til beslutning.

Med henblik på kommende beslutninger om større bygnings- og ejendomsprojekter ved Aarhus Universitet var der på tilsynsmødet enighed om, at der er behov for et fælles grundlag for det videre arbejde med de overordnede og konkrete fysiske planer for Aarhus Universitet. Det blev derfor besluttet at nedsætte en styregruppe og en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Universitets- og Bygningsstyrelsen og Aarhus Universitet med bl.a. den opgave at etablere et grundlag for bevillingsmæssig behandling af kommende byggesager på Aarhus Universitet.

8.2 Laboratoriemidler

Universitets- og Bygningsstyrelsen har i januar 2011 modtaget Aarhus Universitets reviderede plan for brug af UNILab midler. Der er imidlertid igangsat en lang række genopretningsprojekter af eksisterende laboratorielokaler samt et nybyggeri, der muliggør en samlokalisering af de biomedicinske faggrupper i Universitetsparken.

Aarhus Universitet oplyser, at sammenhængen mellem brugen af midlerne og organisationsforandringen tænkes med i forbindelse med Unilab-projekterne. I den reviderede investeringsplan er der taget højde for usikkerheden med hensyn til kommende institutsammenlægninger, specielt projekter ved Dansk Jordbrugsforskning og Danmarks Miljøundersøgelser er udskudt til Unilab projektets senere år.

Aarhus Universitets arbejde med studie- og forskningsmiljøer og skabelsen af attraktive universitetsmiljøer består i, at nye eller anderledes forskningsmiljøer tænkes med ind i Unilab-projekterne og kommende nybyggerier i Parken og på Katrinebjerg. Ved udviklingen af konceptet for et kommende højhus på Lille Barnow (A&B) er der fokus på studentermiljø. Nye attraktive miljøer i forbindelse med opførelsen af iNano (interdisciplinære aktiviteter) og det nye "IT-Hjørnet" på Katrinebjerg. Med

indretningen af Dale T. Mortensen-bygningen i Vennelystparken, som også rummer boenheder, skabes der et helt nyt miljø for udenlandske ph.d.-studerende. Universitetsledelsen har ikke for nuværende planer om at afsætte midler til kollegiebyggerier på Campus efter den nye campuslovgivning.

8.3 Universitetets position i by og region

Aarhus Kommunes Kommuneplan angiver, at byudviklingen skal tage højde for den forventede ekspansion af Universitetet, ligesom udvidelserne skal fastholde universitetsområdet som et sammenhængende campus-område. Kommunen ønsker at se byen som et samlet "Campus Aarhus" med et tæt samspil mellem uddannelsesinstitutionerne i Aarhus - både på det faglige og fysiske niveau. Det berører blandt andet spørgsmålet om cykelstier og offentlig transport i byen, samt til og fra byen. Universitetsparken i Aarhus er et naturligt centrum for det største af universitetets hovedcampus og parken bruges af både studerende, ansatte og byens borgere som et stort socialt rum, der konkret og mentalt markerer universitetet som centrum. Universitetets campusområde består imidlertid også af mange andre og forskelligartede områder end Universitetsparken.

Sammenhængen med kommunal og regional planlægning organiseres ved, at der afholdes halvårlige møder mellem universitetsledelsen og borgmesteren, stadsdirektør m.fl. Desuden er der ad hoc-møder mellem universitetet og relevante rådmænd og/eller højtplacerede embedsmænd fra kommunen. Aarhus Universitet oplyser, at det konkrete samarbejde og koordinering med Aarhus Kommune om byggeprojekter, f.eks. letbanen og A&B, fungerer udmærket. Samarbejdet med Region Midtjylland om det nye sygehusbyggeri ved Skejby og den forventede kommende overtagelse af Århus Kommunehospital fungerer ligeledes udmærket.

Integrationen mellem by og universitet understøttes desuden gennem Campus Aarhus-samarbejdet mellem kommunen, regionen og de videregående uddannelsesinstitutioner i Aarhus og gennem samarbejde med erhvervslivet. Universitetets fysiske integration med byen styrkes gennem den nye "videnakse", hvor den kommende letbane fra havnen til Skejby vil forbinde uddannelsesinstitutioner, videncentre og byen, og hvor Aarhus Universitet vil få en meget central placering.

8.4 Bæredygtighed

Energimærkning gennemføres 2010/2011. Mærkningen er lovpligtig og udføres af energikonsulenter under energimærkningsordningen (EMO).

Aarhus Universitet oplyser, at på baggrund af ny viden, herunder de lovpligtige energimærkninger, medtænkes energibesparelser altid i nybyggerier, ombygninger og renoveringer, og de er ikke mindst i fokus i Unilabrenoveringerne.

8.5 Konklusion

Som beskrevet er Universitets- og Bygningsstyrelsen i dialog med universitetet om en behandling af en fremadrettet fysisk planlægningsramme, der delvist tager udgangspunkt i universitetets Visionsplan 2010-2028. Aarhus Universitets udmøntning af laboratoriemidlerne forløber som forventet. Universitets- og Bygningsstyrelsen finder, at Aarhus Universitet har en unik beliggenhed, som universitetet også benytter i sit samspil med omgivelserne.

9. Samspil mellem universitet og erhvervsliv

Uddannelse og viden er i stigende grad blevet en global konkurrencefaktor, og det er højt politisk prioriteret, at dimittender fra de danske universiteter er forberedte på at udfylde højproduktive jobs i samfundet.

En måde at sikre, at universitetsuddannelserne giver kompetencer, som er efterspurgt på arbejdsmarkedet, er, at der eksisterer en mangfoldighed af samarbejdsrelationer mellem universiteterne og virksomhederne på uddannelsesområdet.

Det er vigtigt, at mødet mellem universiteter og erhvervsliv respekterer den autonomi og frihed, som kendetegner universiteterne i dag. Tilrettelæggelsen og indholdet af uddannelserne er udelukkende universiteternes ansvar.

De enkelte universiteter har forskellige samarbejdsrelationer – både i forhold til områder, fokus og 'intensitet'. Her sættes fokus på universitetets strategiske planer om samspil inden for uddannelsesområdet, understøttelse af iværksætter, konkrete eksempler, samarbejdet i de regionale vækstfora samt samarbejdet med videns- og forskerparker.

9.1 Tiltag rettet mod uddannelsesområdet

9.1.1 Aarhus Universitets strategiske tilgang til samarbejdet med erhvervslivet på uddannelsesområdet

I Aarhus Universitets *Strategi 2008-2012* evaluerer og videreudvikler universitetet til stadighed sit uddannelsesudbud og sørger for, at der løbende udvikles nye uddannelser, som både imødekommer omverdenens behov og universitetets kvalitetskrav og sikrer, at den næste generation bliver uddannet til at møde fremtidens udfordringer.

I *Politik for kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet ved Aarhus Universitet* angiver Aarhus Universitet, at et af seks delområder i arbejdet med uddannelsesområdet er "Uddannelsernes relation til arbejdsmarkedet".

Aarhus Universitet har som mål, at uddannelser, der er gennemført på universitetet, skal give mulighed for attraktive jobs og karrierer. De studerende skal kunne opleve og se, at der er sammenhæng mellem uddannelsernes indhold og behovet på arbejdsmarkedet - nationalt som internationalt. Det beskrives, at de systematiske bestræbelser på til stadighed at arbejde med uddannelsernes relation til arbejdsmarkedet skal:

- Fremme de studerendes indsigt i og kontakt til et kommende arbejdsmarked og til erhvervslivet. For det første gennem mulighed for at inkludere et projektorienteret forløb eller praktik som en del af deres kandidatuddannelse. For det andet gennem mulighed for at lave projektopgaver i samarbejde med private og/eller offentlige virksomheder som en del af deres uddannelse, både på bachelor- og kandidatniveau.
- Lette vejen fra uddannelse til job for alle studerende og dimittender fra kandidatuddannelser ved universitetet gennem løbende tilbud om information og erhvervsvejledning vedrørende uddannelsesafslutning, job og karriere, herunder information om det internationale arbejdsmarked.

>

- Udvikle uddannelsernes relevans og sammenhæng med arbejdsmarkedet på et informeret grundlag gennem løbende undersøgelser af dimittendernes beskæftigelsessituation og ved dialog med såvel alumner som aftagerpaneler.
- Udvikle relationerne til såvel aftagere, dimittender som alumner, herunder benytte en kommunikationsform og -måde, der kan spille sammen med og ind i uddannelsernes udvikling.

9.1.2 Mål i udviklingskontrakten for uddannelse og iværksætteri

Aarhus Universitet har i sin udviklingskontrakt for perioden 2008-2010 opstillet et mål for iværksætteri målt ved antallet af udbudte ECTS-givende kurser i iværksætteri. Aarhus Universitet har opfyldt målet i både 2008, 2009 og 2010 *jf. tabel 9.1.2.1.*

Tabel 9.1.2.1: Mål for antallet af udbudte ECTS-givende iværksætterkurser på Aarhus Universitet 2008-2010

	2008	2009	2010
Mål	639	729	824
Resultat	668	749	863*

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2009.

*Oplyst af Aarhus Universitet.

9.1.3 Eksempel på samspil med erhvervslivet på uddannelsesområdet

For at styrke samspillet mellem studerende og virksomheder har Aarhus Universitet oprettet en praktik-, projekt- og jobbørs, Projektzone.dk, rettet mod at styrke samarbejdet mellem studerende og erhvervsliv. Her findes et overblik over, hvilke virksomheder der er interesseret i at samarbejde med studerende og se deres konkrete samarbejdsforslag. Studerende kan også selv efterspørge en samarbejdspartner til en praktik- eller projektopgave og lægge et cv ind under studenterprofiler. Endelig er der også mulighed for at finde lønnede stillinger under kategorien stillingsopslag.

Aarhus Universitet har meget positive erfaringer med PROJEKTZONE.dk og ser muligheder for forbedringer og professionaliseringer, som universitetet vil arbejde med i den kommende tid.

Derudover arbejder universitetet for at være en aktiv frontløber, når det gælder entreprenørskab i relation til lokale, regionale og internationale aktører.

Aarhus Entrepreneurship Centre (AEC)

Med visionen om at gøre Aarhus Universitet til en aktiv frontløber, når det gælder entreprenørskab i relation til lokale, regionale og internationale aktører, har AEC med stor succes sat fokus på at gøre universitetets studerende til værdiskabende entreprenører i det omgivende samfund. Centret forestår en bred vifte af entreprenørskabsaktiviteter rettet mod studerende, undervisningen og samarbejdspartnere i erhvervslivet.

I 2009 blev Aarhus Universitet bl.a. på baggrund af centrets aktiviteter udnævnt som Årets Iværksætter Universitet. Fra november 2010 er AEC blevet omdrejningspunktet for "Det Entreprenørielle Universitet", som Aarhus Universitet blev udpeget som i en konkurrence, hvor der fulgte en 45 mio. kr. til projektet over de kommende to år.

AEC vil i Det Entreprenørielle Universitet udvikle en version 2 af studentervæksthuset, hvor studerende kan samarbejde med virksomheder om

udvikling af nye virksomheder. Det er startet formelt op den 1. april 2011 og har i foråret fokus på Corporate Take Off, så de studerende kan begynde samarbejdet efter sommerferien 2011. De første virksomheder har allerede vist interesse for at være med. Den hidtidige erfaring med Studentervæksthus Aarhus er derudover meget positiv og det har vist sig at blive en større succes en forventet både hvad angår studentertilslutning og spin-off virksomhedsmæssigt.

Yderligere eksempler på samspil med erhvervslivet

Aarhus Universitet oplyser, at der på tværs af universitet foregår omfattende samspil med erhvervslivet. Som to meget forskellige eksempler kan nævnes Forhistorisk Arkæologis samarbejder med kulturhistoriske museer omkring feltstudier i bl.a. seminarudgravning og biomedicinsk tekniks samarbejde med Skejby Sygehus omkring kurset Klinisk Praktik.

Aarhus Universitet mener, at universitetets særlige styrke inden for samspil med erhvervslivet er universitetets faglige bredde inden for uddannelsesområdet. Aarhus Universitet har uddannelser rettet mod alle samfundets store sektorer, og kan således tilbyde de kompetencer eller de kombinationer af kompetencer, der efterspørges. Den faglige bredde er forankret i en dyb kernefaglighed inden for alle fagområderne, som jf. ovenstående kan kombineres på tværs. Aarhus Universitets potentiale inden for samspil med erhvervslivet inden for uddannelsesområdet er ikke udtømt og er således en del af det strategiske grundlag for den faglige udviklingsproces og organisationsforandringerne.

Aarhus Universitet understøtter i forlængelse af ovenstående samspil med erhvervslivet inden for alle uddannelsesområder. Aktiviteterne i regi af f.eks. Technology Transfer Office er derfor tilgængelige for alle studerende.

Vedr. forskningsområdet har Aarhus Universitet på en meget bred vifte af sine forskningsfelter et omfattende samarbejde med erhvervslivet. Af særlige områder kan nævnes iNANO, hvis samarbejde rækker ud mod brede dele af erhvervslivet. Endvidere har de jordbrugsvidenskabelige og erhvervsøkonomiske forskningsområder stærke traditioner med og gode netværk til industrielle samarbejdspartnere.

Det er Aarhus Universitets ambition at skabe sammenhæng mellem de mange forskellige projekter inden samspillet med erhvervslivet, hvilket er et centralt punkt i universitetets faglige udviklingsproces. Blandt andet vil Aarhus Universitet gerne arbejde på at få et vedvarende og systematisk samspil med erhvervslivet ind i uddannelserne.

Der er derudover en stor opgave i at få hele videnkæden til at samarbejde om at bringe forskningsbaseret viden i anvendelse, dvs. universitet, GTS-institutter, væksthuse og private videnrådgivere skal samarbejde om at bringe viden i anvendelse. Aarhus Universitet mener, at virksomhederne ikke er særligt udfarende omkring deres behov, og at det er en opgave for brancheforeningerne at få afdækket og italesat, hvad der skal til for at fremme videnbaseret innovation.

9.2 Tiltag rettet mod erhvervslivet

9.2.1 Vækstforum for Region Midtjylland

Vækstforum for Region Midtjylland er et partnerskab mellem kommuner, erhvervsorganisationer, arbejdsmarkedets parter, uddannelses- og forskningsinstitutioner og regionen.

Vækstforums opgaver er:

- at overvåge erhvervsudviklingen i regionen og
- at udforme erhvervsudviklingsstrategi og handlingsplaner for, hvordan der kan arbejdes for vækst og udvikling i Region Midtjylland.

Aarhus Universitet er repræsenteret ved prorektor Søren E. Frandsen. Derudover er uddannelsesområdet repræsenteret ved rektor ved VIA University College, Harald Mikkelsen.

Vækstforum har dels egne midler og har dels til opgave at indstille ansøgninger til regionale, statslige og europæiske puljer. Vækstforum har i sit udkast til regional partnerskabsaftale om vækst og erhvervsudvikling defineret en række indsatsområder, der efterfølgende konkretiseres i projekter og initiativer. En række indsatsområder er blevet defineret:

Uddannelse og arbejdskraftudbud:

- De erhvervsrettede ungdomsuddannelser styrkes.
- Omfanget af erhvervsrettede uddannelses tilbud øges.
- Flere unge med indvandrerbaggrund fuldfører en påbegyndt erhvervsuddannelse.
- Indsats for flere praktikpladser.
- Styrkelse af undervisnings- og videncenterer inden for de videregående uddannelser.
- Samarbejde om den regionale udmøntning af nationale uddannelsesindsatser, herunder efter- og videreuddannelse.
- Efter- og videreuddannelses tilbud til personer, som mangler grundlæggende færdigheder, eller som har behov for opkvalificering.
- Samarbejde om erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsespolitikken.

Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder:

- Styrket kvalitets- og kompetenceløft i rådgivningsindsatsen.
- Specialiserede rådgivningstilbud.
- Styrket adgang til kapital.
- Samarbejde om iværksætter- og idéudvikling i uddannelserne.

Innovation og videnspredning:

- Styrket samarbejde om innovation.
 - Brugerdriven innovation.
 - Vækstforum som samarbejdspart.
 - Strategisk forskning.
 - Fødevarer.
-

Aarhus Universitet har et tæt samarbejde med Region Midtjylland, som senest er kommet til udtryk ved, at parterne har indgået en formel samarbejdsaftale, der vedrører regional udvikling, velfærdsydelser samt en udforskning af nye samarbejdsmuligheder. Hovedelementerne vedr. regional udvikling er de strategiske indsatsområder, som er besluttet af Region Midtjyllands Vækstforum, samt globalisering, uddannelse og kompetenceudvikling og innovation og iværksætteri. Hovedelementerne vedrørende velfærdsydelser fokuserer på samarbejdet om et integreret sundhedsvæsen - herunder forskning og uddannelse.

Aarhus Universitet er en aktiv deltager i Vækstforum-arbejdet og bidrager til gennemførelsen af Vækstforums strategiske satsninger, ikke mindst inden for de tre store satsninger, som Vækstforum har udpeget. Det var i 2010 fødevarer, erhverv og sundhed samt miljø og energi. Satsningerne vil i 2011 bliver bredt ud og forventes således at komme til at omfatte flere områder.

9.2.2 Videns- og forskerparker

INCUBA Science Park blev dannet i 2007 ved fusion mellem Forskerpark Aarhus og IT-Huset Katrinebjerg. INCUBA Science Parks formål er at støtte virksomheders innovation og vækst på et vidensgrundlag. Målet er at være det bedste hjemsted for innovative virksomheder. Selskabets væsentligste virkemidler er at tilvejebringe faciliteter, netværk og sparring samt etablere kontakt til regionens vidensinstitutioner. Dynamik i og mellem virksomhederne er målestokken.

Aarhus Universitet var sammen med Aarhus Kommune og det lokale erhvervsliv med til at grundlægge det daværende Forskerpark Aarhus tilbage i 1986. Gennem alle årene har der været et tæt og integreret samarbejde, der siden 2007 er sket gennem INCUBA Science Park.

På det formelle plan er rektor medlem af INCUBAs bestyrelse, og Aarhus Universitets Forskningsfond har aktiemajoriteten. Indholdsmæssigt har forskerparksystemet været centralt i universitetets erhvervsrettede aktiviteter siden oprettelsen.

Aarhus Universitet mener, at samarbejdet omkring forskerparksystemet fungerer særdeles tilfredsstillende.

9.3 Konklusion

Aarhus Universitet mener, at universitetets særlige styrke inden for samspil med erhvervslivet er den faglige bredde inden for uddannelsesområdet. Aarhus Universitets potentiale for samspil med erhvervslivet inden for uddannelsesområdet er ikke udtømt og er således blandet andet en del af det strategiske grundlag for DFU.

Et af initiativerne til at styrke samspillet mellem studerende og virksomheder er Aarhus Universitets praktik-, projekt- og jobbørs, Projektzone.dk, rettet mod at styrke samarbejdet mellem studerende og erhvervsliv. Aarhus Universitet har meget positive erfaringer med Projektzone.dk og vil arbejde på at udvikle børsen yderligere i den kommende tid.

Aarhus Entrepreneurship Centre (AEC) vil i Det Entreprenørielle Universitet udvikle en version 2 af studentervæksthuset, hvor studerende kan samarbejde med virksomheder om udvikling af nye virksomheder.

Aarhus Universitet oplyser, at det er Aarhus Universitets ambition at skabe sammenhæng mellem de mange forskellige projekter inden samspillet med erhvervslivet, hvilket er et centralt punkt i universitetets faglige udviklingsproces.

Aarhus Universitet har et tæt samarbejde med Region Midtjylland, som senest er kommet til udtryk ved, at parterne har indgået en formel samarbejdsaftale, der vedrører regional udvikling, velfærdsydelse samt en udforskning af nye samarbejdsmuligheder.

Aarhus Universitet mener, at samarbejdet omkring INCUBA Science Park fungerer særdeles tilfredsstillende.

Aarhus Universitet har en bred og tæt samarbejdsrelation med offentlige og private virksomheder, der både tæller SMV'ere og nogle af landets største virksomheder som f.eks. Mærsk, Arla, Vestas, Siemens, Novo og BDO. Aarhus Universitet oplyser, at det i sådanne samarbejder er det vigtigt hele tiden at overveje, om balancen mellem tilpasning og kvalitet er hensigtsmæssig, så forskningsbaseringen og kvaliteten ikke kompromitteres.

Aarhus Universitet har allerede etableret et fælles sommerskoleprogram med virksomheder (AU Summer University) og specialdesignet efter- og videreuddannelsesforløb for virksomheders ansatte (AU OutReach).

Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på Aarhus Universitets mange initiativer for samarbejdet med erhvervslivet, og Universitets- og Bygningsstyrelsen ser frem til at se de forventeligt positive resultater af Aarhus Universitets samarbejde med større danske virksomheder samt universitetets arbejde med entreprenørskab.

10. Universiteternes udgifter til administration

>

Regeringen har fokus på at effektivisere de offentlige institutioners administration, herunder også universiteterne, jf. regeringens arbejdsprogram "Danmark 2020", hvori det er formuleret som en målsætning, at "*den [danske] offentlige sektor skal være blandt de mest effektive og mindst bureaukratiske i verden*".

Universiteternes administrative udgifter afgrænses i det følgende til den "klassiske" administration, dvs. udgifter til generel ledelse og administration samt servicefunktioner.

10.1. Baggrund

Universiteternes udgifter til administration opgøres årligt i Danske Universiteters statistiske beredskab. Derudover har området også været underlagt en analyse foretaget af McKinsey og Co. i 2009 (Universitetsanalysen). Opgørelserne viser følgende:

- **Danske Universiteters (DU) statistiske beredskab** opgør universiteternes administrationsudgifter (generel ledelse og administration) til ca. 6 procent af deres samlede omsætning. Når servicefunktioner medregnes udgør administrationsprocenten ca. 8,4 procent i 2009 (jf. pkt. 5 i DU's statistiske beredskab). I 2007 og 2008 var den tilsvarende administrationsprocent 8,2 procent.
- **McKinsey og Co.'s Universitetsanalyse fra 2009** viser, at udgifterne til administration i 2008 udgør ca. 17 procent af universiteternes omsætning. Der er ikke foretaget tilsvarende opgørelser for andre år. Udgifterne vurderes af McKinsey og Co som generelt høje sammenlignet med en række private virksomheder, ligesom der kunne identificeres en betydelig variation i ressourceforbruget universiteterne imellem.

De to opgørelser når således frem til meget forskellige størrelser på universiteternes udgifter til administration, hvilket er en af årsagerne til, at Videnskabsministeriet har fundet det nødvendigt at iværksætte en supplerende analyse af universiteternes udgifter til administration.

10.2. Ny analyse af universiteternes udgifter til administration

Videnskabsministeriet igangsatte i foråret 2010 en undersøgelse af universiteternes udgifter til administration. Regeringens fokus på effektivisering af de administrative udgifter betyder, at det er væsentligt, at der eksisterer et solidt grundlag for at opgøre og følge udviklingen i universiteternes udgifter til administration.

Den nye opgørelse af universiteternes udgifter til administration er udarbejdet i samarbejde med universiteterne og med faglig bistand fra PriceWaterhouseCoopers (PWC). Resultatet af opgørelsen og analysen fremgår af PWC's udkast til rapport (PWC-rapporten). Nedenfor er gengivet en række hovedkonklusioner fra rapporten.

PWC-rapporten er baseret på universiteternes regnskabsoplysninger, som fremgår af universiteternes årsrapporter, og som også anvendes i DU's statistiske beredskab (pkt. 5). Disse udgifter er i PWC-rapporten suppleret med administrationsudgifter i tilknytning til:

- Bygningsforvaltning – generelt
- Det decentrale niveau (institutter/centre mv.)

Der findes ikke regnskabsoplysninger for universiteternes udgifter til administration i tilknytning til bygningsforvaltning og på det decentrale niveau. VTU har derfor i samarbejde med universiteterne og med inddragelse af PWC opstillet retningslinjer for de pågældende opgørelser. Afgrænsningen af administrationsudgifter er, med tilføjelse af ovenstående elementer, hermed bredere end den, der hidtil er blevet anvendt i DU's statistiske beredskab.

Derudover er universiteterne blevet bedt om at opdele de samlede udgifter til administration på seks hovedopgaver (generel ledelse, økonomiforvaltning, personaleforvaltning, bygningsforvaltning, administrativ it og øvrige administrative opgaver).

Af tabel 10.2.1 fremgår det, at Danske Universiteters opgørelse af administrationsudgifterne udgør 1.548 mio. kr. i 2009. Disse administrationsudgifter suppleres i PWC-rapporten med udgifter til administration i tilknytning til bygningsforvaltning, svarende til ca. 238 mio. kr. og udgifter til administration på decentralt niveau, svarende til ca. 459 mio. kr. Herved udgør de samlede udgifter til administration i alt 2.245 mio. kr.

I tabel 10.2.1 er de samlede administrationsudgifter også fordelt på hovedopgaver. Det fremgår, at de fleste midler anvendes til generel ledelse, svarende til ca. 647 mio. kr. eller 29 procent af de samlede administrationsudgifter. Herefter følger udgifter til økonomiforvaltning og administrationsudgifter i tilknytning til øvrige administrative opgaver.

Tabel 10.2.1: Universiteternes udgifter til administration i 2009 opgjort på kilder og hovedopgaver, mio. kr. (2009-priser)

	Generel ledelse og administration i alt	Generel ledelse	Økonomiforvaltning	Personaleforvaltning	Bygningsforvaltning	Administrativ it	Øvrige administrative opgaver
Generel ledelse og administration (DU, pkt. 5)	1.548	449	289	238	77	237	256
Bygningsomkostninger	238	58	60	27	9	38	47
Institutniveau, centre mv.	459	140	117	50	5	55	93
I alt	2.245	647	466	315	91	330	396

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab og PWC-rapporten.

Tabel 10.2.2 viser de samlede udgifter til administration, herunder samlet for de enkelte universiteter. De samlede udgifter udgør i alt udgør ca. 2,2 mia. kr., hvilket svarer til ca. 10,2 procent af universiteternes samlede omsætning. PWC vurderer samtidig, at usikkerhed forbundet med universiteternes opgørelse af administrationsudgifterne betyder, at administrationsprocenten maksimalt udgør ca. 12 procent.

Tabel 10.2.2: Universiteternes udgifter til administration i 2009, mio. kr. og procent.

	Udgifter til administration, mio. kr.	Udgifter til administration, procent af omsætningen
Københavns Universitet	726	10,2
Aarhus Universitet	529	10,0
Syddansk Universitet	250	11,1
Roskilde Universitet	85	12,3
Aalborg Universitet	179	10,0
Handelshøjskolen i København	139	13,5
Danmarks Tekniske Universitet	311	8,4
IT-Universitetet i København	26	13,3
I alt	2.245	10,2

PWC konkluderer også, at administrationsprocenten på maksimalt 12 procent umiddelbart skal sammenlignes med de 17 procent i Universitetsanalysen, men at forskellen bl.a. skyldes, at det i Universitetsanalysen er forudsat, at VIP-medarbejdere anvender tid på generel administration, hvilket ikke er forudsat i PWC-analysen. Derudover er datagrundlaget i Universitetsanalysen bl.a. baseret på en spørgeskemaundersøgelse, hvilket giver anledning til en vis usikkerhed. F.eks. blev alle VIP-medarbejdere i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen bedt om at angive den tid, som de bruger på administrative opgaver. Det er PWC's opfattelse, at forskellige metoder maksimalt kan forklare 2,5 procentpoint af afvigelsen. Herefter er der fortsat 2,5 procentpoint, som ikke kan forklares.

Aarhus Universitet arbejder med standardisering og digitalisering som bærende elementer i den faglige udviklingsproces, hvilket vil påvirke universitetets fremtidige administrative udgifter. Effektivisering søges blandt andet gennem standardisering, digitalisering og harmonisering af de administrative processer. Målet er at flytte flest mulige ressourcer, der i dag anvendes til administration over til det faglige område, således at den relative andel af universitetets midler, der anvendes til administration reduceres. Den implementering, der vil blive iværksat for at realisere de vedtagne principper, vil blive tilrettelagt, så de forventede pålagte administrative besparelser kan opnås.

I forbindelse med den faglige udviklingsproces har der også været en kortlægning af administrationen. Universitetsledelsen vil fremlægge en ny samlet organisering af administrationen. Efter denne beslutning, der bl.a. baserer sig på en ny økonomistyringsmodel, skal der ske en viderebearbejdning, og det forventes, at der vil være en omkostningseffektivisering herved.

Aarhus Universitets syn på udfordringer og muligheder i et forbedret datagrundlag for administrationsudgifter

Aarhus Universitet mener, at opgørelserne fra Danske Universiteter indimellem udviser ret store niveauskift for de enkelte formål. Det skyldes formentlig især det forhold, at opgørelsen mest baserer sig på skøn og herunder på mange forskellige personers skøn ud fra en måske mangelfuld intern forståelse for definitioner og tallenes anvendelse i styringsmæssig sammenhæng.

Aarhus Universitet mener, at den nuværende datakvalitet er for lav, hvis man vil styre efter formålsfordelinger. Der er tale om uklare definitioner fra Finansministeriet /

>

Økonomistyrelsen og fra Danske Universiteter. Der er to konkurrerende definitions-kriterier, hvor det er uklart, om det vigtigste med hensyn til tids- og ressourceanvendelsen er fordeling på formål eller organisatorisk placering.

Aarhus Universitet gør opmærksom på, at det er ikke realistisk at ændre definitionerne eller lave yderligere opsplittings bagud i tid. Det vil i praksis sige, at definitionerne skal være udmeldt mindst et halvt år før et regnskabsår starter.

Den nuværende debat og fokus på administrative omkostninger bør hjælpe på forståelsen for behovet for formålsfordelte omkostninger.

Aarhus Universitet vil gerne oprette et nyt formål: Ledelse og administration af myndighedsopgaver, da det i modsætning til forsknings- og uddannelsesledelse nemt bliver til generel ledelse og administration, da kategorien ikke eksisterer i dag.

Aarhus Universitet mener også, at der er behov for skarpere definitioner, hvilket dog vurderes at kunne give et tidsseriebrud.

Aarhus Universitet mener, at skarpere definitioner ikke kan stå alene og bør suppleres af mere information og controlling, hvis man vil øge validiteten af formålsfordelte omkostninger.

Aarhus Universitet mener, at indførelse af projektøkonomistyring vil give en mere præcis registrering af universitetets aktiviteter, hvilket bør give bedre data.

Styrelsen noterer sig Aarhus Universitets tilkendegivelse vedrørende datakvaliteten af Danske Universiteters opgørelse af universiteternes omkostninger fordelt på formål.

10.3. Konklusion

Den nye administrationsopgørelse peger på – som Universitetsanalysen - at de enkelte universiteter anvender forskelligt omfang af ressourcer på administration.

For at mindske administrationsomkostningerne arbejder Aarhus Universitet med standardisering og digitalisering som bærende elementer i den faglige udviklingsproces. I den forbindelse har der været en kortlægning af administrationen. Universitetsledelsen vil fremlægge en ny samlet organisering af administrationen. Efter denne beslutning, der bl.a. baserer sig på en ny økonomistyringsmodel, skal der ske en viderebearbejdning, og det forventes, at der vil være en omkostningseffektivisering herved.

Aarhus Universitet mener, at datakvaliteten af de nuværende opgørelser fra Danske Universiteter er for lav, hvis man vil styre efter formålsfordelinger. Aarhus Universitet vil gerne oprette et nyt formål: Ledelse og administration af myndighedsopgaver. Aarhus Universitet mener, at der er behov for skarpere definitioner men vurderer, at det vil kunne give et tidsseriebrud. Aarhus Universitet mener, at indførelse af projektøkonomistyring vil give en mere præcis registrering af universitetets aktiviteter, hvilket bør give bedre data.

Universitets- og Bygningsstyrelsen konstaterer, at Aarhus Universitets administrationsomkostninger opgjort som andel af omsætningen ligger lidt under

>

gennemsnittet for universiteterne. Styrelsen finder det positivt, at Aarhus Universitet forventer, at en ny samlet organisering af administrationen vil medføre omkostningseffektivisering.

11. Forskningsbaseret myndighedsbetjening

>

De fleste sektorforskningsinstitutioner blev i forbindelse med universitetssammenlægningerne sammenlagt med universiteter. Siden sammenlægningerne har universiteterne leveret forskningsbaseret myndighedsbetjening til fagministerierne på baggrund af fireårsaftaler, hvor parterne fastsætter ydelser og priser.

Den forskningsbaserede myndighedsbetjening udføres af Aarhus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Aalborg Universitet, Syddansk Universitet og Københavns Universitet.

Handelshøjskolen i København, Roskilde Universitet og IT-Universitetet udfører p.t. ikke forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Bevillingerne til forskningsbaseret myndighedsbetjening ligger som hidtil hos fagministerierne.

11.1 Forskningsbaseret myndighedsbetjening på Aarhus Universitet

Tabel 11.1.1 viser bevillingsudviklingen i totale tal, hvor 2008 er sat til indeks 100. Tabellen viser, at de samlede bevillinger er stigende fra 2008 til 2009 og derefter faldende.

Tabel 11.1.1: Udvikling i nettoudgiftsbevilling til forskningsbaseret myndighedsbetjening på AU (mio. kr. og indeks 100), 2008-2014

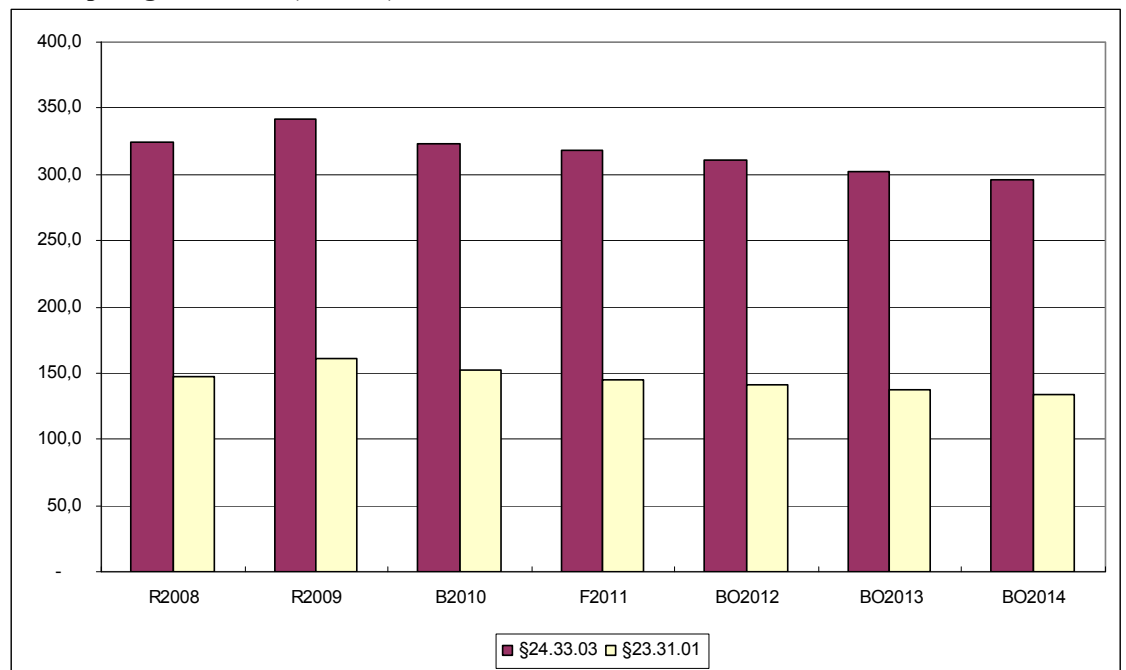
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
AU	454,5	503,9	476,4	468,0	460,0	454,0	454,0
Indeks	100	111	105	103	101	100	100

Kilde: FFL2011 og Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Aarhus Universitet udfører forskningsbaseret myndighedsbetjening for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vedrørende opgaver i relation til jordbrugsvidenskabelig rådgivning (svarende til 318,2 mio. kr. i 2011) og Miljøministeriet vedrørende rådgivning om miljø (svarende til 144,5 mio. kr. i 2011), jf. figur 11.1.2.

Det kan tilføjes, at Aarhus Universitet også leverer forskningsbaseret myndighedsbetjening udover de anførte kontrakter. Der kan bl.a. peges på de retsmedicinske opgaver, som løses for Justitsministeriet og de opgaver, der løses for Råstofdirektoratet på Grønland. Desuden løses der udredningsopgaver mv. for andre ministerier.

Figur 11.1.2: Tilskudsbevillinger til AU til forskningsbaseret myndighedsbetjening fordelt på fagministerier (mio. kr.), 2008-2014

Kilde: FFL2011.

11.2. Præsentation og drøftelse af uddybning af retningslinjer for forskningsbaseret myndighedsbetjening

De retningslinjer om forskningsbaseret myndighedsbetjening, som blev udarbejdet i samarbejde mellem ministerierne og under inddragelse af universiteterne, og som er dateret 18. december 2006 og med tilhørende bilagsnotater, har været anvendt aktivt af parterne i det daglige arbejde.

Videnskabsministeriet er blevet gjort bekendt med nogle områder af retningslinjerne, som med fordel kunne uddybes og udfoldes for derved at undgå misforståelser mellem parterne. Videnskabsministeriet har udarbejdet en uddybning af afsnit 5, 6, 9 og 10 i et notat om aftaler mellem universiteter og ministerier om myndighedsbetjening.

Uddybningerne vedrører primært følgende fem problemstillinger:

1. Fireårsaftaleprincippet
2. Anvendelsen af varsler
3. Proceduren for valg af ny leverandør
4. Overflytning af bevillinger til andre myndighedsbetjeningsaktiviteter
5. Konkurrenceudsættelse og overflytning af bevillinger i løbet af aftaleperioden

Der er afholdt møder om de uddybende retningslinjer med universiteterne og fagministerierne. Retningslinjerne er efterfølgende sendt i høring hos parterne. Der er ikke væsentlige uenigheder om indholdet. De endelige retningslinjer er offentliggjort den 1. april 2011.

Samarbejdet er for Aarhus Universitet kendetegnet ved, at der bruges mange kræfter på at sikre en overholdelse af de indgåede retningslinjer. Ikke mindst bruges der mange kræfter i relation til ministeriers hjemtagning af opgaver og konkurrenceudsættelse af opgaver. Derudover oplever Aarhus Universitet en tendens til, at ministerierne presser på for at få flest mulige leverancer med i aftalen, hvilket sætter opbygningen af den nødvendige forskningsbase under pres.

Aarhus Universitet bemærker, at retningslinjerne ikke er af bindende karakter - men bl.a. er under forudsætning af de årlige bevillinger over Finansloven. Aarhus Universitet mener desuden, at det er et problem, at der ikke er afsat basismidler til finansiering af den forskning, som ligger til grund for myndighedsbetjeningen. Derudover er det vigtigt at sikre, at konkurrenceudsættelse af opgaver og ministeriers hjemtagning af opgaver sker i henhold til de aftalte retningslinjer.

11.3 Drøftelse af status for fireårsaftaler med fagministerier

Aarhus Universitet har forhandlet aftaler om forskningsbaseret myndighedsbetjening for 2011-2014 i løbet af efteråret 2010. Kontrakterne for 2011-2014 er på plads både i forhold til Miljøministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Rigsrevisionen har i sin beretning om revisionen af statsregnskabet for 2009 vurderet, at aftalerne mellem fagministerier og universiteter generelt administreres betryggende.

11.4 Udviklingskontrakt 2008-2010

I Aarhus Universitets udviklingskontrakt 2008-2010 har Aarhus Universitet sat to mål for området forskningsbaseret myndighedsbetjening. Den første indikator under mål for forskningsbaseret myndighedsbetjening er tildelte ph.d.-grader. Målet er ikke opfyldt, jf. tabel 11.4.1. Universitets- og Bygningsstyrelsen finder Aarhus Universitets reddegørelse herfor tilfredsstillende.

Tabel 11.4.1: Aarhus Universitets mål for forskningsbaseret myndighedsbetjening 2008-2010, tildelte ph.d.-grader

	2008	2009	2010
Mål	44	53	60
Resultat	30	29	22*

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2009.

*Oplyst af Aarhus Universitet.

Den anden indikator under mål for forskningsbaseret myndighedsbetjening er indtægter. Målet er opfyldt for både 2008 og 2009, jf. tabel 11.4.2.

Tabel 11.4.2: Aarhus Universitets mål for forskningsbaseret myndighedsbetjening 2008-2010, indtægter fra forskningsbaseret myndighedsbetjening (mio.kr.)

	2008	2009	2010
Mål	476	502	517
Resultat	585	593	578

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2009.

*Oplyst af Aarhus Universitet.

11.5 Opfølgning på tilsynsrapporten for 2010 vedrørende forskningsbaseret myndighedsbetjening

Aarhus Universitet havde i maj 2010 underskrevet en ny kontrakt med Miljøministeriet. Universitetet fremhævede, at der var gode toner i samarbejdet og dialogen mellem fagministerierne og universitetet. Universitetet havde etableret et udvalg for den forskningsbaserede myndighedsbetjening med repræsentanter fra alle hovedområder. Der var desuden blevet nedsat et arbejdsudvalg vedrørende myndighedsbetjening på tværs af hovedområderne i forbindelse med arbejdet om den faglige forandringsproces. Den forskningsbaserede myndighedsbetjening var ligeledes en del af prorektors opgaveportefølje, hvilket skulle sikre, at indgåede kontrakter med fagministerierne havde en stærk ledelsesmæssig bevågenhed. Den løbende opfølgning i forhold til ministerierne skulle ske i form af regelmæssige statusmøder på hovedområdeniveau.

Aarhus Universitet oplyser i forbindelse med dette års tilsynsmøde, at kontakterne til ministerierne har været en vigtig del af opgaveporteføljen for prorektor, som også har bidraget aktivt i FFM (Forum for Forskningsbaseret Myndighedsbetjening) under Danske Universiteter. Derved har opgaverne fået stor ledelsesmæssig bevågenhed på universitetet. Aarhus Universitets udvalg for forskningsbaseret myndighedsbetjening har holdt regelmæssige møder, men Aarhus Universitet oplyser, at de forventes omstruktureret som konsekvens af den faglige udviklingsproces. Som led i den administrative forandringsproces har der desuden været nedsat et særskilt arbejdsudvalg på tværs af hovedområderne. Dette udvalg udarbejdede et oplæg om den fremtidige administrative forankring af den forskningsbaserede myndighedsbetjening som bidrag til det samlede beslutningsgrundlag.

11.6 Konklusion

Aarhus Universitet udfører forskningsbaseret myndighedsbetjening for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vedrørende opgaver i relation til jordbrugsvidenskabelig rådgivning (svarende til 318,2 mio. kr. i 2011) og Miljøministeriet vedrørende rådgivning om miljø (svarende til 144,5 mio. kr. i 2011). Kontrakterne for 2011-2014 er på plads både i forhold til Miljøministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. De samlede bevillinger til forskningsbaseret myndighedsbetjening på Aarhus Universitet er stigende indtil 2009 og derefter faldende.

Samarbejdet med fagministerierne er for Aarhus Universitet kendetegnet ved, at der bruges mange kræfter på at sikre en overholdelse af de indgåede retningslinjer. Aarhus Universitet bemærker, at de indgåede retningslinjer ikke er af bindende karakter, men bl.a. er under forudsætning af de årlige bevillinger over Finansloven.

Aarhus Universitet har to mål i udviklingskontrakten for forskningsbaseret myndighedsbetjening. Det ene mål, tildelte ph.d.-grader inden for myndighedsbetjening, er ikke opfyldt for hverken 2008 eller 2009. Universitets- og Bygningsstyrelsen finder Aarhus Universitets redegørelse herfor tilfredsstillende. Det andet mål, indtægter ved forskningsbaseret myndighedsbetjening, er opfyldt for både 2008 og 2009.

12. Konklusion

>

Overordnet tegner tilsynsrapporten et billede af Aarhus Universitet som et velfungerende universitet, der er midt i en stor omstillingsproces. Omstillingsprocessen forventes på sigt at medføre en positiv udvikling inden for uddannelse og forskning, herunder videnudveksling og talentudvikling på tværs af universitetet og på ph.d.-uddannelserne. Aarhus Universitet forventer at øge studenteroptaget og ph.d.-optaget yderligere de kommende år.

Vedrørende kapitlet om *Status for Aarhus Universitet*: Aarhus Universitet havde i 2008 et underskud på 16,0 mio. kr., mens universitetet i 2009 havde et overskud på 27,4 mio. kr. Resultatets andel af Aarhus Universitets samlede indtægter lå begge år inden for 1 procent af indtægterne.

Det samlede antal ansatte i videnskabelige stillinger ved Aarhus Universitet er steget fra 2009 til 2010 i overensstemmelse med det samlede billede for universiteterne. S sammensætningen af det videnskabelige personale på Aarhus Universitet er ligeledes i overensstemmelse med det samlede billede for universiteterne.

I alt har Aarhus Universitet fra 2008-2009 haft en stigning i hjemtaget af eksterne forskningsmidler på 6 procent, hvilket er mindre end stigningen for alle universiteter samlet set på 8 procent.

Inden for deltidsuddannelse har Aarhus Universitet i perioden 2005-2009 oplevet en stigning i antallet af betalende studerende, en stigning i antallet af årselever på deltid- og åben uddannelse og en stigning i antal færdiguddannede på deltid- og åben uddannelse.

I 2009 havde Aarhus Universitet ikke fået udstedt patenter og havde indgået 9 licensaftaler. Aarhus Universitet havde et underskud på ca. 4,7 mio. kr. på kommercialiseringsaktiviteter.

Internationalisering af uddannelserne: Aarhus Universitet har fra 2008/09 til 2009/10 haft et fald i antallet af udgående studerende, og antallet af indgående studerende steg fra 2008/2009 til 2009/2010. Ubalancen mellem ind- og udgående studerende steget på Aarhus Universitet i samme periode.

Aarhus Universitet har via sin internationaliseringsstrategi fokus på internationalisering, og har blandt andet etableret et internationalt center, der leverer ikke-faglige services til ind- og udrejsende udvekslingsstuderende, internationale studerende på hele uddannelser og internationale ph.d.-studerende.

Da antallet af indrejsende studerende er steget på Aarhus Universitet, er ubalancen i udvekslingsstuderende på Aarhus Universitet vokset. Universitets- og Bygningsstyrelsen forventer, at universitetet vil gøre en indsats for at skabe balance i udvekslingen af studerende i det kommende år. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på Aarhus Universitets arbejde med gensidig udveksling af studerende og etableringen af internationale uddannelsessamarbejder. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser ligeledes positivt på Aarhus Universitets etablering af et internationalt center, og styrelsen håber at se de positive effekter heraf i de kommende år.

I forhold til *Fremtidens optag og uddannelser, der matcher samfundets behov* havde Aarhus Universitet en procentuel vækst i 1. prioritetsansøgninger og antallet af optagne studerende fra 2007 til 2010, der var højere end gennemsnittet for alle universiteterne.

10 af 35 kandidatuddannelser på Aarhus Universitet er uddannelser, hvor beskæftigelsen er høj, og hvor en meget stor del af eller alle ansøgerne optages, det vil sige 'grønne' uddannelser. Aarhus Universitet har 12 uddannelser med en høj optagelsesandsynlighed og lav beskæftigelsesfrekvens.

Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på Aarhus Universitets øgede optag samt at en stor andel (31%) af dimittenderne fra Aarhus Universitet har læst på uddannelser med en høj beskæftigelsesfrekvens og høj optagelsesandsynlighed, dvs. grønne uddannelser. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser ligeledes positivt på Aarhus Universitets arbejde med en studiereform, hvor alle humanistiske kandidatuddannelser skal indeholde en såkaldt arbejdsmarkedsprofil på 3. semester. Universitets- og Bygningsstyrelsen forventer at se positive effekter af disse tiltag.

Ph.d.-optaget og kvaliteten af ph.d.-skolerne: Aarhus Universitet har i forbindelse med den faglige udviklingsproces oprettet fire ph.d.-skoler svarende til én skole på hvert af universitetets fire nye hovedområder. Aarhus Universitet har hidtil haft 8 ph.d.-skoler.

Ph.d.-optaget på Aarhus Universitet har i årene 2007 til 2010 ligget på et niveau over de fastlagte måltal i universitetets udviklingskontrakt.

Aarhus Universitet har udarbejdet en ph.d.-handlingsplan, der blandt andet omfatter udvikling af en fælles model for evaluering og erfaringsudveksling som led i ph.d.-skolernes kvalitetssikring samt evaluering af alle handlingsplanens områder over en fireårig periode.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Aarhus Universitet forventer at opfylde målet for ph.d.-optaget i 2010 og 2011. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på Aarhus Universitets arbejde med at sikre og udvikle kvaliteten af universitetets ph.d.-uddannelser - herunder ph.d.-handleplanen. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser frem til at se de forventeligt positive effekter heraf.

Aarhus Universitets *organisationsændringer*, ser Universitets- og Bygningsstyrelsen positivt på. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge implementeringen af organisationsforandringen og de forventeligt positive effekter af organisationsforandringen på faglig organisering, ledelse, tværgående centre og initiativer samt økonomi og administration.

Aarhus Universitets visionsplan og strategiske fysiske rammer: Universitets- og Bygningsstyrelsen er i dialog med universitetet om en behandling af en fremadrettet fysisk planlægningsramme, der delvist tager udgangspunkt i universitetets Visionsplan 2010-2028. Aarhus Universitets udmøntning af laboratoriemidler forløber som forventet. Universitets- og Bygningsstyrelsen finder, at Aarhus Universitet har en unik beliggenhed, som universitetet også benytter i sit samspil med omgivelserne.

Samspil med erhvervslivet: Aarhus Universitet mener, at dets særlige styrke inden for samspil med erhvervslivet er universitetets faglige bredde. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på Aarhus Universitets mange initiativer for samarbejdet med erhvervslivet. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser frem til at se de forventeligt positive resultater af Aarhus Universitets samarbejde med større danske virksomheder samt universitetets arbejde med entrepenørskab.

Administrationsudgifter: Aarhus Universitet arbejder med standardisering og digitalisering som bærende elementer i den faglige udviklingsproces. I den forbindelse har der været en kortlægning af administrationen. Universitetsledelsen vil fremlægge en ny, samlet organisering af administrationen. Efter denne beslutning, der bl.a. baserer sig på en ny økonomistyringsmodel, skal der ske en viderebearbejdning, og det forventes, at der vil være en omkostningseffektivisering herved.

Universitets- og Bygningsstyrelsen konstaterer, at Aarhus Universitets administrationsomkostninger opgjort som andel af omsætningen ligger lidt under gennemsnittet for universiteterne. Styrelsen finder det positivt, at Aarhus Universitet forventer, at en ny, samlet organisering af administrationen vil medføre omkostningseffektivisering.

Forskningsbaseret myndighedsbetjening: Aarhus Universitet udfører forskningsbaseret myndighedsbetjening for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i relation til jordbrugsvidenskabelig rådgivning og Miljøministeriet vedrørende rådgivning om miljø. Kontrakterne for 2011-2014 er på plads både i forhold til Miljøministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. De samlede bevillinger til forskningsbaseret myndighedsbetjening på Aarhus Universitet er stigende indtil 2009 og derefter faldende.

13. Yderligere oplysninger om Aarhus Universitet – henvisninger ved Aarhus Universitet

>

Aarhus Universitet henviser til yderligere information om den igangværende faglige udviklingsproces på <http://medarbejdere.au.dk/fu/information/intro/>. Her kan findes uddybende beskrivelser og materiale om Aarhus Universitets visioner og strategiske mål.

Derudover er nedenstående links relevante i forhold til Aarhus Universitets øvrige strategiske mål:

Strategi for 2008-2012:

<http://www.au.dk/strategi/strategi/>

Udviklingskontrakt 2011:

<http://www.au.dk/om/politik/aarhusuniversitetsudviklingskontraktfor2011/>

Udviklingskontrakt 2008-2010:

<http://www.au.dk/om/politik/udviklingskontrakt/>

Årsrapport for 2009:

http://www.au.dk/fileadmin/www.au.dk/om_au/informationsmateriale/au_aarsrapport09.pdf

Visionsplan 2008-2028 for den fysiske udbygning:

<http://www.au.dk/om/profil/publikationer/visionsplan/>

Internationaliseringsstrategi 2009-2013:

<http://www.au.dk/om/profil/publikationer/internationaliseringsstrategi/>

Handlingsplan for ph.d.-uddannelserne på Aarhus Universitet:

<http://www.au.dk/forskudd/phdhandlingsplan/>

Kvalitetsarbejde på uddannelsesområdet:

<http://www.au.dk/om/politik/uddkvalitet/>

Handlingsplan for efter- og videreuddannelse:

http://www.au.dk/fileadmin/www.au.dk/om_au/strategi_og_politik/Planer_og_politikker/Handlingsplan_ved_efter-_videreuddannelse.pdf

Strategi for studie- og erhvervsvejledning 2010-2014:

http://www.au.dk/fileadmin/www.au.dk/om_au/strategi_og_politik/strategi/Strategie_og_erhvervsvejledningsstrategi_2010_2014_VEDTAGET.pdf

Personalepolitik:

http://medarbejdere.au.dk/fileadmin/www.medarbejdere.au.dk/hr/Politikker_strategier/Politikker/Personalepolitik_for_AU_2011_skaerm.pdf

Ligestillingspolitik:

<http://www.au.dk/om/politik/ligestilling/taskforceforligestilling/>

Bilag 1: Universitets- og Bygningsstyrelsens opfølgingsbrev på Aarhus Universitets årsrapport af 30. juni 2010

Direktøren

Modtager(e):
Aarhus Universitet

Kopi:

Opfølgning på universitetets årsrapport 2009

I overensstemmelse med Videnskabsministeriets tilsynsforpligtelse som fastsat i universitetsloven har Universitets- og Bygningsstyrelsen gennemgået årsrapporten for 2009 og institutionsrevisors protokollat, samt Rigsrevisionens erklæring og beretning til bestyrelsen om årsrevision af 20. april 2010.

Styrelsen har ved gennemgangen af årsrapporten lagt vægt på bestyrelsens vurderinger af økonomien og vurderingen af den fremtidige udvikling.

Udviklingskontrakterne er sammen med målrapporteringen og finanslovens aktivitetsoversigter udgangspunkt for Videnskabsministeriets dialog og tilsyn med universiteterne.

1. Opfølgning på målrapporteringen i årsrapporten

Universitets- og Bygningsstyrelsen har gennemgået målrapporteringen i årsrapporten. Målrapporteringen relaterer sig til udviklingskontrakten og derigennem til AU's strategiske mål, midler og indsatsområder, centreret om de fire kerneopgaver, forskning, uddannelse, vidensspredning og forskningsbaseret myndighedsbetjening, jf. universitetslovens § 2.

Målrapporteringen afspejler, at udviklingskontrakten indeholder både kvalitative og kvantitative mål for universitetets aktiviteter inden for rammerne af universitetets overordnede strategiske forsknings- og uddannelsesplaner.

Årsrapporten viser, at AU i 2009 generelt har haft en positiv udvikling og en tilfredsstillende målopfyldelse.

1. I vedhæftede bilag har styrelsen til orientering udarbejdet diagrammer, som viser aftalte mål og målopfyldelsen på de områder, hvor der er opstillet kvantitative mål det enkelte universitets udviklingskontrakt. På grund af udviklingskontrakternes individuelle karakter, giver det ingen mening at anvende diagrammerne som grundlag for en sammenligning universiteterne imellem.

AU's rapportering omfatter såvel en skematisk gennemgang af udviklingen for samtlige mål som en mere uddybende rapportering af udvalgte mål inden for:

- Forskningsproduktion
- Optag

30. juni 2010

**Universitets- og
Bygningsstyrelsen**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3395 1200
Telefax 3395 1300
E-post ubst@ubst.dk
Netsted www.ubst.dk
CVR-nr. 2090 5808

Sagsbehandlere
Jesper Luthman
Telefon 3395 1287
E-post jlul@ubst.dk

Helle Vestergaard Jensen
Telefon 7226 5616
E-post hvj@ubst.dk

Sagsnr. 09-071516
Dok nr. 1376033
Side 1/3

- Internationalisering af uddannelserne
- Samarbejde med erhvervslivet

Styrelsen anerkender det arbejde, AU har gennemført, der har sikret, at målet for indikator 11: Frafaldsprocent kandidat, nu er nået.

Målopfyldelsen

I udviklingskontrakten har AU opstillet i alt 40 mål, som AU forventer at opfylde i kontraktperioden.

Status for målopfyldelsen	Antal mål 2008	Antal mål 2009
Opfyldt	25	27
Delvis opfyldt	9	7
Ikke opfyldt	6	6
Kan først vurderes i 2010	0	0

Universitets- og Bygningstyrelsen

Side 2/3

Universitets- og Bygningstyrelsen finder, at der er et behov for en supplerende redegørelse for de, jf. udviklingskontrakten, ikke opfyldte mål. Disse gennemgås i det følgende.

Indikator nr. 2: Tiltrækning af forskere fra udlandet

Indikator

Der måles på antal nyansatte forskere med seneste ansættelsessted uden for Danmark.

Mål og målopfyldelse

	Antal nyansatte forskere fra udlandet	
	Mål	Realiseret
2008	180	116
2009	200	116
2010	220	

Med ansættelsen af 116 forskere fra udlandet i både 2008 og 2009 har AU ikke opfyldt målene på hhv. 180 og 200 og samtidig ikke realiseret den fremgang, som universitetet forventede med den nye internationaliseringsstrategi og Internationale Center. Det anføres i årsrapporten, at der skal sættes yderligere fokus på karrieremuligheder og modtageapparat.

Styrelsen anmoder om en uddybende redegørelse for de konkrete initiativer, AU har iværksat for at nå op på aftalte mål i det indeværende år.

Indikator nr. 3: EU midler

Indikator

Som indikator anvendes Rektorkollegiets nøgletal A31C.

Mål og målopfyldelse

	Tiltrækning af EU-midler, mio. kr.	
	Mål	Realiseret
2008	108	81
2009	120	90
2010	132	

AU har i 2009 tiltrukket 90 mio. kr. fra EU. Det er en stigning i forhold til 2008, men niveauet er ikke højere end i 2006. I årsrapporten anføres, at der er nedsat en EU-arbejdsgruppe, der skal afdække de interne og eksterne barrierer på området og anvise måder at overvinde dem på.

Styrelsen anmoder om en status på arbejdsgruppens arbejde og eventuelle resultater, samt en vurdering af, hvordan AU forventer at nærme sig målet for 2010.

Indikator nr. 6: Ph.d.-optag**Indikator**

Der måles på optag af ph.d.-studerende.

Mål og målopfyldelse

	Antal optagne ph.d. studerende	
	Mål	Realiseret
2008	445	481
2009	481	475
2010	523	

Det fremgår, at ph.d.-optaget er faldet fra 2008 til 2009. AU anfører, at målet for 2008 og 2009 samlet set er opfyldt.

Styrelsen finder det væsentligt, at målet for 2010 bliver opfyldt, selv om udviklingen i optaget kræver en ekstra anstrengelse fra AU for at nå dette mål.

Styrelsen anmoder derfor om en redegørelse for de konkrete initiativer, AU har iværksat for at nå målet for 2010.

Indikator nr. 7: Antal konfererede/tildelte ph.d.-grader**Indikator**

Der måles på antal konfererede/tildelte ph.d.-grader til danske forskere.

Mål og målopfyldelse

	Antal konfererede/tildelte ph.d.-grader	
	Mål	Realiseret
2008	285	257
2009	310	260
2010	390	

AU har i 2009 tildelt ph.d.-grader til 260 ph.d.-studerende mod et mål på 310. I 2008 argumenterede AU for, at 4+4 modellen indvirkede på antallet. For 2009 angives yderligere som årsag en tidsforskydning af færdiggørelse pga. barselsordning.

Styrelsen anmoder om en uddybning af disse forhold samt en vurdering af det forventede antal for 2010.

Indikator nr. 23: Andel af undervisningsforløb hvor evalueringen offentliggøres på nettet

Indikator

Der tælles antal af gennemførte undervisningsforløb i stedet for udbudte fag.

Mål og målopfyldelse

	Andel af undervisningsforløb hvor evalueringen offentliggøres på nettet	
	Mål %	Realiseret %
2008	70	57
2009	85	62
2010	100	

Universitets- og Bygningstyrelsen

Side 4/4

AU angiver dette mål som delvist opfyldt, da "langt de fleste hovedområder offentliggør imidlertid undervisningsevalueringerne i henhold til gældende lovgivning". AU angiver, at enkelte hovedområder fortsat arbejder på selve offentliggørelsen, som dog forventes at falde på plads i løbet af 2010.

Styrelsen anmoder venligst om en uddybning af, hvilke initiativer, AU har igangsat for at sikre, at målet for 2010 kan opnås.

Indikator nr. 32: Skriftlige formidlingsbidrag i populærmedier

Indikator

Indikatoren er Rektorkollegiets nøgletal J21.

Mål og målopfyldelse

	Antal skriftlige formidlingsbidrag	
	Mål	Realiseret
2008	2.100	1.680 (korrigeret af AU til 1837)
2009	2.450	1.827
2010	2.750	

AU leverede i 2009 1.827 skriftlige formidlingsbidrag i populærmedier. Det er med udgangspunkt i den korrigerede opgørelse for 2008 en faldende tendens. Det

anføres, at der vil være fokus på en øget vidensudveksling med det omgivende samfund.

Styrelsen anmoder om en redegørelse for de konkrete initiativer, AU har iværksat for at nå op på det aftalte mål for 2010.

Indikator nr. 35: Antal samarbejdsaftaler med erhvervslivet

Indikator

Indikatoren er antallet af samarbejdsaftaler, der indeholder en aftale vedr. IPR. Opgørelsen omfatter også aftaler, der ikke er indgået med "erhvervslivet".

	Antal samarbejdsaftaler	
	Mål	Realiseret
2008	300	455
2009	325	587
2010	350	

Universitets- og
Bygningstyrelsen

Side 5/5

Rigsrevisionen anfører i revisionsberetningen, at det reelle omfang af samarbejdsaftaler med erhvervslivet er mindre end det oplyste i årsrapporten, som følge af AU's valgte opgørelsesmetode, som også omfatter samarbejdsaftaler med andre end erhvervslivet.

Styrelsen vil på denne baggrund anmode om, at AU redegør for det reelle omfang af samarbejdsaftaler med erhvervslivet.

Indikator nr. 36: Antal indberettede opfindelser

Indikator

Indikatoren er antal opfindelser, som er indberettet til universitetets ledelse.

Mål og målopfyldelse

	Antal indberettede opfindelser	
	Mål	Realiseret
2008	85	41
2009	100	52
2010	110	

Der blev i 2009 indberettet 52 opfindelser. Det er en markant stigning i forhold til 2008, men væsentligt under målet for 2009. AU anfører, at Tech Trans Office har koncentreret sig om opbygning af procedurer og organisation efter fusionen. Dog har der fra slutningen af 2009 været et fokus på scoutingaktiviteterne. En aktivitet man i 2008 valgte at nedprioritere, for i stedet at satse på at færdigbehandle indberetningerne frem til patentering eller anden udnyttelse.

Styrelsen anmoder om en redegørelse for de konkrete initiativer, AU har iværksat i 2010 samt en vurdering af, om målet for 2010 realistisk kan blive nået.

Indikator nr. 39: Tildelte ph.d. grader inden for forskningsbaseret myndighedsbetjening

Indikator

Indikatoren er antal tildelte ph.d.-grader inden for de fagområder, myndighedsbetjeningen foregår.

Mål og målopfølgelse

	Antal konfererede/tildelte ph.d.-grader	
	Mål	Realiseret
2008	44	30
2009	53	29
2010	60	

AU forventede i 2008 at nå det samlede mål for kontraktperioden, men har konstateret en forsinkelse i optaget på DJF's forskerskole og forventer en vækst i 2010, men at målet for 2010 dog næppe kan nås.

Styrelsen anmoder om en redegørelse for de konkrete initiativer, AU har eller forventer at iværksætte for at komme nærmere målet for 2010.

2. Opfølgning på revisionen

Vi skal bede universitetet om at redegøre for, om de forhold, som Rigsrevisionen har påpeget, er afklarede, og hvad universitetet har gjort for at sikre, at der ikke fremover opstår problemer med disse forhold.

Rigsrevisionen har drøftet revisionsprotokollatet om forberedende revisionsarbejder og revisionsprotokollatet om årsrapporten med institutionsrevisor. Rigsrevisionen skriver i sin erklæring og beretning til bestyrelsen om årsrevision af 20. april 2010 bl.a. følgende:

Økonomistyring og budgettering

- Rigsrevisionen er enig med institutionsrevisor i, at der er sket forbedringer i forretningsgange og interne kontroller, men at der udestår et fortsat arbejde for forretningsgangene og interne kontroller for områderne som helhed kan anses for at være effektive og tilstrækkelige.
- Rigsrevisionen understreger ligesom institutionsrevisor vigtigheden af en fælles økonomistyringsmodel, som indgår i det igangværende forandringsprojekt på økonomiområdet. Rigsrevisionen er opmærksom på, at AU har igangsat et fagligt forandringsprojekt, der får konsekvenser for universitetets faglige organisering. Det er Rigsrevisionens vurdering, at det er vigtigt at få tænkt forandringsprojektet på økonomiområdet ind i overvejelserne om den faglige organisering.
- I revisionsprotokollatet om forberedende revisionsarbejder gentager institutionsrevisor sin anbefaling fra 2008 om, at AU bør blive bedre til at udarbejde forecast af årets resultat. Dette kræver en løbende nøjagtig regi-

strering af indtægter og omkostninger, så omfanget af omposteringer ultimo året bliver begrænset.

- Institutionsrevisor har konstateret, at der ikke løbende sker en tilstrækkelig nøjagtig kontering på eksternt finansierede projekter, særligt vedrørende løn. Dette medfører et stort antal omposteringer ultimo året. Institutionsrevisor anbefaler, at der implementeres procedurer, der sikrer, at fordelingen mellem løn og ordinær drift og eksternt finansieret forskningsvirksomhed, foretages mere nøjagtigt hver måned. Institutionsrevisor anbefaler tillige AU at stramme op på hovedområdenes procedurer for projektopfølging.

Herudover fremhæver Rigsrevisionen særligt følgende fra protokollatet om årsrapporten:

- Universitetets indberetning af moms på 85,4 mio. kr. til SKAT var forsinket. Dette skyldtes manglende kommunikation mellem Regnskabskontoret og DJF, jf. pkt. 48-50. Institutionsrevisor anbefaler, at der etableres forretningsgange, der sikrer, at momsindberetning fra bogføringskredse til det centrale regnskabskontor sker korrekt og rettidigt. Dette kan ske ved at centralisere området fuldstændigt, etablere momssandsynliggørelse samt at foretage rettidig controlling.
- Der var en difference mellem interne mellemregninger ved internt køb og salg på 227,4 mio. kr. jf. pkt. 51-54. Institutionsrevisor anbefaler atter Regnskabskontoret at vejlede relevante områder i kontering og afstemning af internt køb og salg i overensstemmelse med den foreliggende instruks. Regnskabskontoret vil fremadrettet kvartalsvist afstemme internt køb, salg og mellemregninger.

Universitets- og
Bygningsstyrelsen

Side 7/7

Generelle it-kontroller

Det fremgår af revisionsprotokollat om forberedende revisionsarbejder pkt. 10 – 20 om de generelle it-kontroller for Fælles-IT og universitetets overordnede styring af it-området, at det interne kontrolmiljø på flere områder fortsat har været uformelt. Kontrolforanstaltninger er til dels etableret, men er ikke konsekvent dokumenteret efter fælles retningslinjer og i et vist omfang afhængigt af enkelte nøglemedarbejderes viden og motivation. Det fremgår endvidere, at kontrollerne bør styrkes på en række væsentlige områder, for de generelle it-kontroller kan anses for tilstrækkelige og effektive.

Dette har givet anledning til en række væsentlige anbefalinger i pkt. 13 om både den ledelsesmæssige styring mht. sikkerhedspolitik og fælles retningslinjer på en række konkrete områder. Det fremgår endvidere af pkt. 16, at vurderingerne er blevet skærpet på en række områder i forhold til tidligere som følge af de konstaterede svagheder, herunder leverandørers uindskrænkede adgang til produktionsmiljøer mv.

Af revisionsprotokollatet om årsrapporten pkt. 57 – 71 fremgår en række bemærkninger om gennemgangen af generelle it-kontroller på de 4 områder NAT, SUND, DJF og DMU. Det fremgår heraf, at der er behov for at styrke kontrolni-

veuet på en række områder. Institutionsrevisor vurderer, at nogle af disse forhold vil kunne blive løst via det igangsatte arbejde i Informationsikkerhedsudvalget og etableringen af driftsfællesskabsløsninger med AU-IT. Rigsrevisionen finder dog anledning til at bemærke, at det enkelte fakultet efter Rigsrevisionens opfattelse bør sikre, at man etablerer og fastholder et tilstrækkeligt niveau for informationsikkerhed og intern kontrol.

Rigsrevisionen er bekendt med, at der i forbindelse med det igangværende forandringsprojekt er sket en væsentlig omorganisering i AU's Fælles-IT, og iværksat aktiviteter med henblik på at styrke processer og sikkerhedsniveau. Rigsrevisionen er enig i institutionsrevisors anbefalinger til såvel Fælles-IT som de enkelte fakulteter. Rigsrevisionen henleder derfor opmærksomheden på nødvendigheden af fortsat at fastholde ledelsesfokus på både informationsikkerheden og på de interne kontrolprocedurer for at sikre, at universitetet opnår et tilstrækkeligt niveau.

3. Særligt om It-sikkerheden

Universitets- og Bygningsstyrelsen skal igen i år understrege vigtigheden af, at universitetets ledelse har fokus på It-sikkerheden og afsætter tilstrækkelige ressourcer til at understøtte den. Universitets- og Bygningsstyrelsen skal derfor gøre universitetet opmærksom på, at det i den offentlige sektor siden 2007 har været obligatorisk at følge den danske standard for informationsikkerhed, DS 484.

Universitets- og
Bygningsstyrelsen

Side 8/8

Informationssikkerhed skal skabe:

1. Tilgængelighed: Interne brugere og eksterne kunder skal have adgang til de informationer, som de har behov for på et givent tidspunkt
2. Integritet: Informationerne skal være korrekte og fuldstændige
3. Fortrolighed: Følsomme informationer skal beskyttes mod uvedkomendes adgang.

It-sikkerhed, herunder efterlevelse af DS484, er ikke afgrænset til udvalgte systemer, men gælder for alt lige fra fysisk sikring af bygninger til retningslinjer for håndtering af mobile enheder. Det er vigtigt, at It-sikkerhed ikke alene tænkes som tekniske sikringsforanstaltninger, men i lige så høj grad er repræsenteret ved et passende niveau af forståelse i hele organisationen.

It-styringen og It-anvendelsen på universiteterne bør i tilstrækkeligt omfang fokusere på at understøtte universiteternes målopfyldelse på såvel forskningsmæssige som administrative områder, så det er passende for universiteternes behov på kort og lang sigt.

På <http://www.itst.dk/it-sikkerhed/ds-484> findes vejledninger og best practice eksempler til at understøtte det videre arbejde med DS484. Særligt henledes opmærksomheden på <http://www.itst.dk/it-sikkerhed/ds-484/rollebaseret-indgang/systemforvaltere-og-dataforvaltere-skal-passe-paa-deres-aktiver>, hvori den enkelte system- eller dataforvalters ansvar er beskrevet.

Styrelsen ser frem til at modtage de anførte redegørelser senest mandag den 13. september 2010.

>

Med venlig hilsen

Jens Peter Jacobsen
Direktor

Kopi til Rigsrevisionen

Universitets- og
Bygningsstyrelsen

Side 9/9

Bilag 2: Aarhus Universitets svarbrev af 27. september 2010

AARHUS UNIVERSITET

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K

Opfølgning på Årsrapport 2009 – sagsnr. 09-071516

AU Kommunikation
Anders Frelund
Event- og marketingchef
Dato: 27. september 2010
Direkte tlf.: 89422343
Mobil tlf.: 28992517
Fax: 89422333
E-mail: af@adm.au.dk
Web: au.dk/af@adm
Journal nr.: AU-2009-017-055
Afs. CVR-nr.: 31119103
Reference: AF
Side 1/6

Hermed følger Aarhus Universitets svar på ministeriets anmodning om supplerende redegørelse for udvalgte områder i udviklingskontrakten samt redegørelse for forhold, som Rigsrevisionen har påpeget.

Opfølgning på målrapporteringen i årsrapporten

Aarhus Universitet konstaterer med tilfredshed, at Universitets- og Bygningsstyrelsen bemærker, at "Årsrapporten viser, at AU i 2009 generelt har haft en positiv udvikling og en tilfredsstillende målopfyldelse".

I 2007 var det Aarhus Universitets erklærede mål at indgå en ambitiøs udviklingskontrakt. Det var – og er – universitetets opfattelse, at det var den eneste måde at gøre udviklingskontrakten til et egnet styringsinstrument. Men med en målsætning om at udarbejde en ambitiøs kontrakt følger naturligt, at det ikke er rimeligt at forvente, at samtlige mål nås. Der arbejdes naturligvis indest på det, men efter Aarhus Universitets opfattelse er det særdeles tilfredsstillende, at kun de nuværende 15 % af målene ikke er opfyldt.

Indikator nr. 2: Tiltrækning af forskere fra udlandet

AU har ved ændringen af universitetets faglige struktur i 2010 placeret talentudvikling som et centralt og højt prioriteret emne. Talentudvikling vil fremover indgå som et af tre tværgående temaer der, på tværs af universitetets struktur, vil sikre en proaktiv og strategisk tilgang til rekruttering og udvikling af forskertalent.

Som led i udvikling af attraktive karriereløb har AU indledt samarbejde med bl.a. universiteterne i Edinburgh, Leuven og UC Davis om stærke uddannelsesstilbud indenfor "transferable skills". AU er endvidere i færd med at udvikle strukturerede og gennemsigtige karriereløb som led i at tiltrække og fastholde lovende forskere fra udlandet.

AU Kommunikation
Aarhus Universitet
Fredrik Nielsens Vej 5
8000 Århus C

Tlf.: 89422340
Fax: 89422333
E-mail: kommunikation@au.dk
http://www.au.dk/komm

Parallelt hermed etablerer AU ultimo 2010 et internationalt hus på campus, som bliver omdrejningspunkt for universitetets ph.d.-studerende og internationale forskere. Med en blanding af boliger, sociale og faglige aktiviteter skabes her et attraktivt og levende internationalt miljø, hvor internationale medarbejdere både kan få en social ankerplads og blive fagligt funderet.

Universitetets modtageapparat er endvidere styrket ved, at AU aktuelt udvider sine service- og vejledningstilbud, løbende forbedrer tilbuddene til de internationale medarbejders sociale integration og har medvirket til etableringen af en "one-stop-shop" i Århus.

På trods af disse betydelige tiltag er det ikke universitetets forventning at nå måltallet i 2010.

Indikator nr. 3: EU midler

Aarhus Universitet oprettede i 2009 en EU-arbejdsgruppe for at styrke universitetets indsats på EU-området. Arbejdsgruppen har foreløbig afholdt tre møder i 2010. Arbejdsgruppen har besluttet at arbejde videre i forhold til dels EUs rammeprogram dels i forhold til ERC. I relation til rammeprogrammet har udvalget drøftet strategi for, hvordan universitetet tidligt kan få indflydelse på indholdet af 8. rammeprogram. I relation til ERC er der fokus på, hvordan universitetet bedst støtter ansøgere fra universitetet. Særligt i arbejdet med ERC søger arbejdsgruppen at fungere som forum for erfaringsudveksling og diskussion af "best practice".

I tilknytning hertil har AUs Forskningsstøtteenhed fået tilført yderligere ressourcer i 2010, bl.a. med sigte på at understøtte forskerne i deres arbejde med at tiltrække flere EU-midler.

Indikator nr. 6: Ph.d.-optag

Universitetets indsats har primært været rettet mod international rekruttering og tidligt optag, hvor særligt 3+5-ordningen (optag på baggrund af en bacheloruddannelse) har vist sig at være attraktiv for udenlandske ph.d.-studerende. Herudover har de enkelte ph.d.-skoler styrket indsatsen i forhold til målrettet markedsføring såvel nationalt som internationalt. Aarhus Universitet forventer på den baggrund at opnå måltallet for optag af ph.d.-studerende i 2010.

Indikator nr. 7: Antal konfererede/tildelte ph.d.-grader

Det er blevet tydeligt for universitetets ph.d.-skoler, at 1-2 barselsperioder for såvel kvinder som mænd er en fast del af en ph.d.-uddannelse. Forskellige undersøgelser fra ph.d.-skolerne viser, at der stort set ikke er et frafald blandt ph.d.-studerende, men at forsinkelsen primært begrundes i barsler, orlov mv. Hertil kommer, at universitetet har optaget flere studerende end forventet på

4+4-ordningen, der indebærer, at studiet varer et år mere end for ph.d.-studerende, der optages på baggrund af en kandidatuddannelse. Det medfører på kort sigt et fald i antallet af tildelte ph.d.-grader.

Indikator nr. 23: Andel af undervisningsforløb hvor evalueringen offentliggøres på nettet

Aarhus Universitet har i 2010 i universitetets Studieudvalg haft fokus på opfyldelse af Lov om Gennemsigtighed og dermed også på offentliggørelse af undervisningsevalueringer på nettet. Andelen af offentliggjorte evalueringer er derved steget. Størstedelen af universitetets hovedområder offentliggør stort set alle evalueringerne på nettet. Der er imidlertid problemer med offentliggørelse af evalueringerne på især to af universitetets hovedområder. De pågældende hovedområder arbejder med at løse problemerne og forventer at kunne offentliggøre alle evalueringerne senest foråret 2011.

Aarhus Universitet forventer derfor, at andelen af offentliggjorte evalueringer vil være steget i 2010, men forventer ikke at nå måltallet på 100 %.

Indikator nr. 32: Skriftlige formidlingsbidrag i populærmedier

Der er næppe tvivl om, at måltallene i 2007 blev sat for højt for denne indikator. Det er således ikke realistisk, at måltallet for 2010 vil blive nået.

Som det fremgår andet steds i udviklingskontrakten er der på den ene side en stærk vækst i antallet af forskningspublikationer og på den anden side en betydelig vækst i de forskningsformidlende aktiviteter. I udviklingskontrakten giver det sig udslag i indikatorerne for offentlige tilgængelige foredrag (indikator 33) og deltagelse i råd, nævn og bestyrelsen (indikator 34), der begge er øget betydeligt. Derudover er forskningsformidlingen også prioriteret gennem en lang række andre aktiviteter, der ikke fremgår af udviklingskontrakten. Det ligger i klar forlængelse af formuleringen i Aarhus Universitets strategi for 2008 til 2012:

- Formidlingen af forskningsbaseret viden til borgere, politikere og centrale samfundssektorer skal kvalificeres og intensiveres gennem et bredt medievalg og gennem en styrkelse af universitetets museums-miljø.

Dette arbejde vil blive fortsat i strategiperioden, men der vil ikke være særskilt opmærksomhed på en øget vækst i antallet af skriftlige formidlingsbidrag i populærmedier.

Indikator nr. 35: Antal samarbejdsaftaler med erhvervslivet

Opgørelsen af denne indikator svarer til den aftale, der blev indgået mellem Videnskabsministeren og bestyrelsesformanden for Aarhus Universitet ved underskrivelsen af udviklingskontrakten. Den efterspurgte underopdeling af samarbejdsaftalerne kan kun fremskaffes ved, at universitetets hovedområder manuelt gennemgår de 507 samarbejdsaftaler.

Aarhus Universitet er i gang med at designe en ny database (CRM) for indrapportering af samtlige samarbejdsaftaler på universitetet, så universitetet fremover får nemmere ved at trække forskellige rapporter og statistikker over relationerne til eksterne samarbejdspartner, mv.

Indikator nr. 36: Antal indberettede opfindelser

Aarhus Universitet har igangsat en scoutingproces i samarbejde med et privat konsulentfirma inden for ni forskningsområder på tre institutter på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Denne involverende proces vil være afsluttet inden jul og danne grundlag for andre lignende forløb i 2011. Derudover har universitetets teknologioverførselsehed været aktivt bidragende til ph.d.-skolers kursusaktiviteter, og samme enhed har etableret en "open-office"-dag om måneden på Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet i Foulum for at være mere til stede i det faglige miljø. Det forventes, at også denne indsats vil bidrage til yderligere indberetninger.

Universitetet forventer i 2010 yderligere en svag stigning i antallet af indberettede opfindelser i forhold til 2009, men måltallet vil ikke blive nået.

Indikator nr. 39: Tildelte ph.d. grader inden for forskningsbaseret myndighedsbetjening

Indledningsvis må det slås fast, at det på nuværende tidspunkt er vanskeligt at iværksætte konkrete initiativer for at komme nærmere målet 2010, da det lavere antal tildelte grader hænger snævert sammen med optaget for 3-4 år siden. Der skal dog særligt peges på to forhold: den tidligere omtalte forskning i optaget på DJF's forskerskole og det forhold, at universitetet ikke i tilstrækkelig grad har taget hensyn til de ofte forekommende afbrydelser af ph.d.-forløb i forbindelse med barsel, længerevarende sygdom og andre godkendte midlertidige afbrydelser af ph.d.-forløb.

Der henviser i øvrigt til besvarelsene under indikator 6 og 7.

Opfølgning på Rigsrevisionens bemærkninger – økonomi

Universitetet arbejder på de sidste udestående punkter vedr. forbedringer af forretningsgange og interne kontroller. For så vidt angår bedre forecast af årets resultat, har universitetet særlig fokus på forecast vedr. salg og diverse indtægter. En mere nøjagtig kontering på eksternt finansierede projekter, særlig vedr. løn, søger universitet på forskellige måder at finde løsninger på; det er ikke mindst feriepengeområdet, der fortsat er en udfordring. Arbejdet med en fælles økonomistyringsmodel for universitetet fortsætter som led i den faglige udviklingsproces og de organisatoriske ændringer, der er besluttet af universitetets bestyrelse i juni 2010. jf.

<http://www.au.dk/nyheder/presse/2010/aureform/>.

Opfølgning på revisionen – vedr. momsindberetning og interne mellemregninger

Der er etableret forretningsgange, der sikrer indberetning af moms til SKAT for hele universitetet. Der er i Regnskabskontoret etableret kvartalsvis afstemning af interne mellemregninger.

Opfølgning på Rigsrevisionens bemærkninger – it-kontroller

I forlængelse af IT-revisionens anbefalinger fra efteråret 2009, er der på det samlede IT-område på Aarhus Universitet gennemført en række foranstaltninger for at forbedre IT-sikkerhedsniveauet, herunder implementering af krav fra DS:484-standarden.

Initiativerne deler sig i 3 områder:

- a) Den forretningsmæssige styring af IT-området
- b) Styrkelse af kontrolniveau i den tekniske implementering af fællesadministrative løsninger
- c) Hovedområdernes styrkelse af kontrolniveauet i forhold til forskningsdata og øvrige decentrale systemer og data.

I forhold til pkt. a, den forretningsmæssige styring, er der etableret en ny IT-sikkerhedsorganisation med et centralt IT-sikkerhedsudvalg (CISU) med universitetsdirektøren som formand og ledelsesrepræsentanter for hovedområderne. Udvalget suppleres af lokale sikkerhedsudvalg samt et teknisk underudvalg. Der er godkendt overordnet sikkerhedspolitik, som overholder DS 484-standarden, og der er udarbejdet principper og politikker for system- og dataklassifikation, som pågår. Senere i årshjulet følger risikovurdering og beredskabsplanlægning.

Samtidigt arbejdes der i IT-sikkerhedsorganisationen med gennemførelse af en brugerrettet "awareness"-kampagner samt udarbejdelse af en detaljeret IT-sikkerhedshåndbog.

Det er universitetets opfattelse, at man med denne organisering og arbejdsform er i stand til at levere den nødvendige ledelsesmæssige opmærksomhed til IT-sikkerhedsområdet.

I forhold til pkt. b, det tekniske kontrolniveau omkring de fællesadministrative løsninger, er der udarbejdet en detaljeret og prioriteret handlingsplan med knapt 20 punkter. Planen har dels lukket en række konstaterede sårbarheder og dels fokuseret stærkt på kontrolprocedurer omkring funktionsadskillelse og styring af ændringer i produktionsmiljøet (såkaldt "change management"). Bland de håndterede temaer er:

- Styring af ændringer i bl.a. Navision-miljøet, herunder kontrol med adgang for eksterne systemleverandører

AARHUS UNIVERSITET

Side 6/6

- Styrkelse af auditing og logningsniveau for Navision og for egenudviklede applikationer
- Styrkelse af styringen af administrativ systemadgang
- Funktionsadskillelse mellem udviklingspersonale og driftspersonale for egenudviklede applikationer.

AU IT arbejder i disse implementeringer ud fra ITIL-standarden.

I forhold til pkt. c, hovedområdernes kontrolniveau, er der ligeledes siden seneste revisionsrapport arbejdet med styrkelse af tekniske kontroller og forretningsmæssig opmærksomhed på sikkerhedsområdet, herunder sikkerheden omkring forskningsdata.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Anders Frølund".

Anders Frølund

^
